

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

„Společně to zvládneme“

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA OSTRAVA,
Gebauerova 8, příspěvková organizace**
denní forma vzdělávání
č. j. 1333/2022

Motto

Hlupák říká, co ví, moudrý ví, co říká.

Obsah

1	ÚVOD	5
2	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	6
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	7
3.1	ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY	7
3.2	CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU.....	7
3.3	DLOUHODOBÉ PROJEKTY	7
3.4	SPOLUPRÁCE S JINÝMI SUBJEKTY, PREZENTACE ŠKOLY	7
4	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
4.1	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	9
4.2	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	9
4.3	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	10
4.4	ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	14
4.5	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	14
4.5.1	<i>Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory</i>	14
4.5.2	<i>Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu.....</i>	14
4.6	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	15
4.6.1	<i>Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka.....</i>	15
4.6.2	<i>Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu nadaného a mimořádně nadaného žáka.....</i>	16
5	UČEBNÍ PLÁN	17
5.1	UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ	17
5.2	UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ	17
5.3	POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU	18
6	UČEBNÍ OSNOVY	19
6.1	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	20
6.1.1	<i>Český jazyk a literatura</i>	20
6.1.2	<i>Cizí jazyk – Anglický jazyk.....</i>	39
6.1.3	<i>Další cizí jazyk.....</i>	51
6.2	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	56
6.2.1	<i>Matematika.....</i>	56
6.3	INFORMATIKA	73
6.3.1	<i>Informatika.....</i>	73
6.4	ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	85
6.4.1	<i>Prvouka</i>	85
6.4.2	<i>Přírodověda</i>	98
6.4.3	<i>Vlastivěda.....</i>	103
6.5	ČLOVĚK A SPOLEČNOST	108
6.5.1	<i>Dějepis.....</i>	108
6.5.2	<i>Výchova k občanství.....</i>	114
6.5.3	<i>Finanční gramotnost</i>	122
6.6	ČLOVĚK A PŘÍRODA	127
6.6.1	<i>Fyzika.....</i>	127
6.6.2	<i>Chemie.....</i>	133
6.6.3	<i>Přírodopis</i>	139
6.6.4	<i>Zeměpis</i>	148
6.7	UMĚNÍ A KULTURA	157
6.7.1	<i>Hudební výchova</i>	157
6.7.2	<i>Estetická výchova</i>	167
6.7.3	<i>Výtvarná výchova</i>	181

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

6.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	188
6.8.1 Tělesná výchova	188
6.8.2 Výchova ke zdraví.....	201
6.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	207
6.9.1 Pracovní činnosti	207
7 HODNOCENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	221

1 Úvod

Na základě Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy č. j.: MSMT-40117/2020-4 z ledna 2021, kterým se vydává v souladu s § 4 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) nový Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání došlo k úpravám stávajícího školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Škola pro život“ č. j. 277/2017 a vydání tohoto nového.

Všechny 1., 2., 3., 4., 5., 6. a 7. třídy budou od školního roku 2022/2023 vzdělávány podle tohoto školního vzdělávacího programu.

V souladu s novým RVP pro základní vzdělávání dochází k

- zavedení nové klíčové kompetence Digitální kompetence,
- nahrazení vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie oblastí Informatika s novými očekávanými výstupy i učivem,
- úpravě či úplnému odebrání některých výstupů v oblastech Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura a na ně navazujícího učiva,
- úpravě časové dotace v učebním plánu – snížení počtu hodin Informatiky v 9. ročníku o 1 hodinu.

V rámci úprav navržených pedagogickým sborem dojde k

- zrušení předmětů etická výchova a ruský jazyk (další cizí jazyk),
- úpravě časové dotace v učebním plánu –
 - navýšení počtu hodin tělesné výchovy ve 2. a 3. ročníku na 3 hodiny v pololetí, ve kterém probíhá plavecký výcvik,
 - navýšení počtu hodin dějepisu v 9. ročníku o 1 hodinu,
 - rozšíření výuky předmětu výchova ke zdraví na celý 2. stupeň (6. – 9. ročník) vždy 1 h v každém ročníku,
 - rozšíření výuky předmětu pracovní činnosti na celý 2. stupeň (6. – 9. ročník) vždy 1 h v každém ročníku
- úpravě obsahu předmětu výchova ke zdraví – převedení obsahově souvisejících výstupů a navazujícího učiva z předmětu přírodopis do výchovy ke zdraví,
- úpravě obsahu předmětu pracovní činnosti na 2. – přidání nových dvou tematických okruhů Práce s technickými materiály a Práce s laboratorní technikou

2 Identifikační údaje

Název programu:

Společně to zvládneme

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název školy:

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

Adresa školy:

Gebauerova 8, 702 00, Ostrava-Přívoz

Odloučené pracoviště:

Ibsenova 36, 702 00, Ostrava-Přívoz

Ředitelka školy:

Mgr. Radka Hanusová

Kontakty:

Telefon: 596 134 328

Fax: 596 134 328

E-mail: zsgebauerova@seznam.cz

Web: www.zsgebauerova.cz

Zařazení do sítě škol:

IČO: 709 33 901

IZO: 102 508 208

RED-IZO: 600 145 140

Zřizovatel školy:

Statutární město Ostrava,
Městský obvod Moravská Ostrava a Přívoz
náměstí Dr. E. Beneše 555/6, 729 29 Ostrava

Kontakty:

Ing. Miroslava Rychtáriková
vedoucí Odboru strategického rozvoje, školství a volnočasových
aktivit

Telefon: 599 442 944

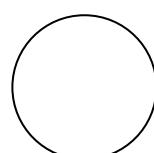
E-mail: rychtarikova@moap.ostrava.cz

Web: www.moap.cz

Pedagogickou radou projednáno dne: 1. 9. 2022

Školská rada seznámena dne: 31. 8. 2022

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2022

.....
Mgr. Radka Hanusová
ředitelka školy

razítko školy

3 Charakteristika školy

3.1 Úplnost a velikost školy

Naše základní škola je úplná škola, která vzdělává zejména žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Má dvě pracoviště – hlavní budova sídlí na ulici Gebauerova, odloučené pracoviště je na ulici Ibsenova. Obě pracoviště mají 1. až 9. postupný ročník. Dětem s uděleným odkladem školní docházky nabízíme možnost navštěvovat na naší škole přípravný ročník. Součástí školy na obou pracovištích jsou oddělení školní družiny a školní klub.

Vzhledem k umístění školy v části Ostravy s vysokou koncentrací sociálně slabých, neúplných a nepřizpůsobivých, převážně vícečetných rodin, ze kterých pocházejí naši žáci, se škola zaměřuje na:

- přípravu těchto dětí k bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu zřizováním přípravných ročníků
- alternativní formy výuky (individuální přístup, výuka dle koncepce Estetické výchovy apod.)
- mimoškolní činnost v odpoledních kroužcích a školním klubu
- výchovné působení na žáky pořádáním přednášek a besed
- spolupráci s neziskovými organizacemi podporujícími děti ze sociálně znevýhodněného prostředí, spolupráci s městskou policií v rámci jejich preventivních programů pro mládež
- zapojování do projektů pro žáky ze soc. znevýhodněného prostředí

3.2 Charakteristika pedagogického sboru

Kolektiv pedagogických pracovníků na naší základní škole je stabilizován. Pedagogický sbor zahrnuje učitele obou stupňů, asistenty pedagoga, vychovatelky školní družiny a školního klubu. Ve vedení školy je ředitelka a 2 zástupci ředitele – pro každé pracoviště. Na každém pracovišti je zastoupen rovněž výchovný poradce, metodik prevence i koordinátor ICT. Sbor je smíšený, s převahou žen. Věkové složení je různorodé, většinu tvoří pedagogové do padesáti let.

Na naší škole je kladen velký důraz na další vzdělávání – zejména na oblast multikulturní výchovy, práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve výuce je nutný individuální přístup k žákům. Většina učitelů si neustále doplňuje vzdělání na různých vzdělávacích akcích zaměřených také na zapojení IT do výuky i na samotnou práci s kancelářskými programy, neboť krom tvorby vlastních učebních materiálů i osobní dokumentace žáků je zpracovávána v elektronické kartotéce.

3.3 Dlouhodobé projekty

Škola se pravidelně zapojuje dle momentální potřeby do výzev vyhlašovaných pro Základní školy různými subjekty.

3.4 Spolupráce s jinými subjekty, prezentace školy

Vzhledem k sociálnímu složení žáků je velmi náročná činnost v oblasti výchovného poradenství i prevence sociálně patologických jevů. Zde je nutná úzká spolupráce s odbornými pracovišti –

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

Speciálně pedagogickým centrem, Pedagogicko-psychologickou poradnou, sociálním odborem, Městskou policií i Policií ČR.

Naše škola spolupracuje také s neziskovými organizacemi podporujícími děti ze sociálně znevýhodněného prostředí v rámci jejich preventivních programů pro mládež. Využíváme aktuální nabídky dalších organizací např. Knihovny města Ostrava, abychom zpestřili a usnadnili proces výchovy a vzdělávání našim žákům.

Žáci se dle možností zapojují do soutěží. Během školního roku děti nacvičují krátká pásma s tematickým zaměřením pro rodiče, popř. širší veřejnost. Pro rodiče jsou pořádány netradiční třídní schůzky a dny otevřených dveří.

4 Charakteristika školního vzdělávacího programu

4.1 Zaměření školy

Škola má některá specifika, především vysoké procento žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí a žáků romského etnika. Proto klademe důraz na některé oblasti výchovy a vzdělávání, které ji odlišují od ostatních škol.

Škola je zaměřena na:

- praktičnost
- tematické a projektové vyučování
- volnočasové aktivity
- multikulturní výchovu

- Chceme žáky učit takovým znalostem, které budou dobře uplatnitelné v praktickém životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a větší zaměřeností na praxi.
- Nutnost bezpodmínečného zvládnutí elementárních znalostí a praktických dovedností pro zvýšení šancí úspěšně se zapojit do fungující společnosti.
- Vést žáky k dodržování stanovených pravidel, v našich podmínkách zejména školního řádu.
- Výchova k toleranci a pochopení životního stylu jak ze strany žáků, tak ze strany vyučujících, klást důraz na chování.
- Propojení školy a života.
- Chceme všem žákům věnovat stejnou péči.
- Podpora žáků s jiným, než intelektuálním nadáním – hudební, pohybové, estetické, manuální atd., ponechání prostoru pro minoritní společnost.
- Vzdělávání nenásilnou formou, zaměřit se na to, co jsou žáci schopni akceptovat z vlastní vůle, přizpůsobit se schopnostem žáků.
- Využívat multimediální techniku ve všech předmětech, podporovat výuku s využitím IT.
- Zaměřit se na volnočasové aktivity žáků.
- Chceme se věnovat žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a pomáhat jim při jejich vzdělávání
- Chceme se zaměřit i na žáky nadané, chceme jim vytvořit podmínky pro jejich rozvoj.

4.2 Výchovné a vzdělávací strategie

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všeestranné a účinné komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné, svébytné osobnosti, uplatňující svá práva a plní své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k toleranci o ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti, reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

4.3 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základů všeobecného vzdělání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě. Nově rozvíjíme kompetenci digitální.

KOMPETENCE K UČENÍ

– umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Propojení vědomostí – využívat efektivně ve všech ročnících
- Individuální přístup k žákům
- Čtení s porozuměním, práce s textem, vyhledávání informací
- Názorné vyučování – využívání pomůcek
- Práce s přiměřeným učivem
- Vlastní úsudek, iniciativa
- Motivace učením, dobrými výsledky, vytvořit si pozitivní vztah k učení
- Umět uvést získané vědomosti do praxe
- Propojení vědomostí do jiných vědních oborů
- Kriticky zhodnotit výsledky své práce, vyslechnout rady a názory jiných pro další vzdělávání sama sebe
- Umět pracovat s informacemi, rozlišovat podstatné od nepodstatného
- Podněcovat tvořivé myšlení, logické uvažování a schopnost řešit problémy
- Osobní příklad
- Sebehodnocení
- Stanovení dílčích cílů
- Prezentace vlastních výsledků

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

– podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Problémové úlohy z praktického života
- Mezipředmětové vztahy
- Praktická cvičení
- Prakticky využívat nabité zkušenosti
- Uvědomovat si, že úlohy mají více než jedno řešení
- Rozvíjet představivost
- Rozvíjet kombinační schopnosti a logické myšlení
- Kriticky myslit a činit svá rozhodnutí, vhodným způsobem obhájit toto rozhodnutí a výsledky zhodnotit
- Chápat význam získaných informací a využívat je k vhodného způsobu řešení problému a umět je aplikovat při řešení problémových situací
- Umět se rozhodovat v „krizových“ situacích
- Rozvíjet samostatnou činnost žáka s následným hodnocením učitele
- Porovnání názorů mediálních a získaných praktickými zkušenostmi (svých vlastních)
- Umět vyhledat potřebné informace
- Uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- Podpora netradičních způsobů řešení
- Sledování vlastních pokroků při zdolávání problémů, nenechat se odradit nezdarem

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

– vést žáky k všeestranné a účinné komunikaci

- Základ pro hledání a objevování problémů
- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- Naučit se využívat internet ke komunikaci v praktickém životě
- Logicky vyjadřovat své myšlenky
- Vhodnou formou obhajovat a argumentovat svůj názor a zároveň naslouchat názorům jiných
- Vyžadování souvislé formulace svých myšlenkových pochodů
- Kultivovaný projev
- Komunikace různými formami-ústně, písemně, výtvarné prostředky, technické prostředky, dramatizace
- Práce v týmu, týmová spolupráce
- Kladení důrazu na rozšiřování slovní zásoby

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

– rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní a druhých

- Vzájemná pomoc při učení
- Respektování společně dohodnutých pravidel
- Jasná pravidla pro soužití ve škole-práva, povinnosti, sankce
- Atmosféra demokracie a přátelství
- Rozvíjení spolupráce ve skupině
- Podporování sebedůvěry-rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh
- Respektovat a oceňovat zkušenosť druhých, poučit se z nich
- Přijímat roli ve skupinové práci
- Sebekritika, sebehodnocení
- Spolupráce žáků, učitelů, rodičů
- Ochota pomáhat druhým lidem
- Respektování různých názorů
- Umět ovládat své chování
- Tolerance k druhým lidem
- Dojít k poznání, že na základě svých osobních znalostí může kolektiv lépe uspět

KOMPETENCE OBČANSKÉ

– připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné, svébytné osobnosti, uplatňující svá práva a plní své povinnosti

- Dodržování základních společenských norem a pravidel (školní řád, pravidla třídy)
- Být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- Chovat se zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání, svědomí
- Tolerance k náboženskému vyznání a její úloze ve společnosti
- Odmítnutí hrubého násilí
- Vytvářet si postoj proti fyzickému a psychickému násilí
- Vhodnou formou prosazovat své zájmy
- Dokázat rozpozнат agresivitu, hrubost, lež, násilí, šikanu, negativní jevy ve společnosti a odmítnout je
- Uvědomovat si význam sebeobrany a její zneužití
- Respektování individuálních rozdílů (integrovaní žáci, multikulturní výchova)

- Chápat základní principy demokratické společnosti

KOMPETENCE PRACOVNÍ

– pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti, reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Světa práce
- Využívání znalostí a zkušeností získaných ve škole v dalším vzdělávání a výběru profesí – profesní orientace
- Učit se nést zodpovědnost za svou práci
- Osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- Výuku obohatit o praktické exkurze
- Pestrá nabídka mimoškolních aktivit-podněcování zájmu žáků o další orientaci
- Dokázat v praxi uplatnit získané vědomosti
- Respektování práce jiných
- Objektivní sebehodnocení
- Umět se zodpovědně rozhodnou o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- Zdokonalení znalostí v cizím jazyce

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

– rozvíjet u žáka schopnost využívat digitální technologie při řešení různých problémů v běžném životě

- Ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- Získávání, vyhledávání, kritické posouzení, správa a sdílení dat, informací a digitálního obsahu, k tomu zvolit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- Vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomocí digitálních prostředků
- Využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- Vedeme žáky k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, učíme je kriticky hodnotit jejich přínosy a rizika jejich využívání
- Učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních a při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Digitální kompetence	Kde budeme rozvíjet
ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby;	Všechny předměty 8. - 9.
využívá digitální zařízení při učení i při zapojení do života školy a do společnosti;	Všechny předměty 3. - 9.
samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít;	Všechny předměty 8. - 9.
získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;	ČJ 5-9, M 5-9, AJ 5-9, NJ, D, Vo, Fy, Z, Ch, Pp, Fg, Pč, Vz
vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomocí digitálních prostředků;	ČJ 5-9, Vla, Pří, Esv 4-5 Aj 8-9, D, Z, Pp, Vv
využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce;	Pč1, Aj1, M5-9, Vv, Fy
chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost;	Vo, D
seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání;	Esv, Fy
předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat;	Fy, Vo
předchází situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních;	Fy, Vz, Pp, Vo
při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky	Čj6-9, Vv, Hv, Vo

4.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata (zkratky)

1.	Osobnostní a sociální výchova	(OSV)
2.	Výchova demokratického občana	(VDO)
3.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	(VMEGS)
4.	Multikulturní výchova	(MK)
5.	Environmentální výchova	(EV)
6.	Mediální výchova	(MdV)

Přesnější začlenění průřezových témat a jejich tematických okruhů je upřesněno v charakteristice jednotlivých vyučovacích předmětů.

4.5 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

4.5.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory

- Při zjištění obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka vyučující daného předmětu informuje třídního učitele a výchovného poradce
- Třídní učitel je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka (PLPP)
- S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP jmenovaní stvrdí svým podpisem. Koordinátorem realizace je výchovný poradce.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel PLPP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP třídní učitel spolu s vyučujícími dalších předmětů vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáže jako nedostatečná, třídní učitel zákonnému zástupci žáka doporučí využití služeb školského poradenského zařízení (ŠPZ). Koordinátorem pro komunikaci zákonného zástupce a ŠPZ je výchovný poradce.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka

4.5.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP žáka nejsou dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení
- Škola bezodkladně předá PLPP školskému poradenskému zařízení (ŠPZ) – za realizaci zodpovídá výchovný poradce
- Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle IVP. Ředitel školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.

- Za tvorbu IVP je zodpovědný třídní učitel ve spolupráci se školským poradenským zařízením a ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dalších předmětů, kontroluje podklady a konzultuje se školským poradenským zařízením.
- IVP vzniká nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení
- Za konečnou podobu IVP zodpovídá a koordinuje výchovný poradce ve spolupráci s ŠPZ
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce
- Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepíší
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc ŠPZ i bez vyzvání školy
- Vyhodnocení IVP provádí dle doporučení ŠPZ třídní učitelé a vyučující daných předmětů
- V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště

4.6 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

4.6.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Před zpracováním plánu pedagogické podpory (PLPP) informuje vyučující daného předmětu třídního učitele
- PLPP sestavuje a je zodpovědný vyučující daného předmětu i vyučující dalších předmětů, ve kterých se projevuje nadání žáka
- Škola seznámí s PLPP zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění PLPP. Seznámení s PLPP jmenovaní potvrdí svým podpisem
- Učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně poskytování podpory vyhodnocuje, popř. průběžně aktualizuje v souladu s potřebami žáka.
- Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud se daná opatření ukáží jako nedostatečná, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka

4.6.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu nadaného a mimořádně nadaného žáka

- V případě, že opatření vyplývající z PLPP žáka nejsou dostačující, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu ŠPZ
- Škola bezodkladně předá PLPP školskému poradenskému zařízení
- Pokud ŠPZ doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího programu (IVP), zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání podle IVP. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP
- Za tvorbu IVP je odpovědní třídní učitel ve spolupráci se školským poradenským zařízením a ve spolupráci se zákonnými zástupci.
- IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dalších předmětů, kontroluje podklady a konzultuje se ŠPZ.
- IVP vzniká nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení
- Za konečnou podobu IVP zodpovídá a koordinuje výchovný poradce ve spolupráci s ŠPZ
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka
- Zákonný zástupce seznámení s IVP stvrdí podpisem informovaného souhlasu. Ostatní zúčastnění IVP podepří
- Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje, v případě potřeby učitel daného předmětu IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka
- Pokud jsou daná opatření dostatečná pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka
- Stejný postup platí, pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc ŠPZ i bez vyzvání školy
- Vyhodnocení IVP provádí dle doporučení ŠPZ třídní učitelé a vyučující daných předmětů

5 Učební plán

5.1 Učební plán pro 1. stupeň

oblasti	min	předměty	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	33	Český jazyk a literatura	7+1	7+1	7	6	6	33+2
	9	Cizí jazyk (Aj)	-	-	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	20	Matematika	4	4	4	4	4	20
Informatika	2	Informatika	-	-	-	-*	1	1
Člověk a jeho svět	11	Prvouka	1	2	2	-	-	11+2
		Vlastivěda	-	-	-	1+1	2	
		Přírodověda	-	-	-	1+1	2	
Umění a kultura	12	Hudební výchova	1	1	1	1	1	13+11
		Estetická výchova	1+3	1+2,5	1+2,5	3+1	2+2	
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2+0,5	2+0,5	2	2	10+1
Člověk a svět práce	5	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celková povinná časová dotace			21	22	24	25	26	118
Z toho volná disponibilní časová dotace			4	4	3	3	2	16

5.2 Učební plán pro 2. stupeň

oblasti	min	předměty	6. r.	7. r.	8. r.	9. r.	celkem
Jazyk a jazyková komunikace	15	Český jazyk a literatura	4+1	4	4+1	3+1	15+3
	12	Cizí jazyk (Aj)	3	3	3	3	12
	6	Další cizí jazyk (Nj)	-	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	15	Matematika	4	3+1	4	4	15+3
		Finanční gramotnost	-	-	0+1	0+1	
Informatika	4	Informatika	1	1	1	1+1	4+1
Člověk a společnost	10	Dějepis	2	2	1	1+1	10+2
		Výchova k občanství	1+1	1	1	1	
Člověk a příroda	20	Fyzika	1+1	2	2	1+1	20 +6
		Chemie			1+1	1+1	
		Přírodopis	2	2	1+1	1	
		Zeměpis	2	1+1	2	1	
Umění a kultura	9	Hudební výchova	1	1	1	1	9+0,5
		Výtvarná výchova	2	2	0+0,5	1	
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	10+2
		Výchova ke zdraví	0+1	0+1	1	1	
Člověk a svět práce	3	Pracovní činnosti	1	1	0+0,5	1	3+0,5
Celková povinná časová dotace			30	30	31	31	122
Z toho volná disponibilní časová dotace			4	4	4	6	18

5.3 Poznámky k učebnímu plánu

1. stupeň:

Úprava vzhledem k poslednímu ŠVP

přesun 0,5 hodiny ve 2. a 3. r. z Esv se přesune do Tv kvůli plavání. Reálně budou v pololetí, ve kterém probíhá plavání, 3 h Tv a 3 h Esv. V druhém pololetí budou 2 h Tv a 4 h Esv.

Disponibilní časová dotace je použita k navýšení časové dotace ve vzdělávacích oblastech

- Jazyk a jazyková komunikace v předmětu *Český jazyk a literatura* (2 hodiny),
- Člověk a jeho svět (2 hodiny),
- Umění a kultura k realizaci předmětu *Estetická výchova* (11 hodin),
- Člověk a zdraví (1 hodina)

Estetická výchova je v učebním plánu zařazena do oblasti Umění a kultura, protože ve výtvarné části učebních osnov je dosahováno výstupů pro tuto oblast.

Obsah vzdělávací oblasti Informatiky ve 4. r. není realizován jako samostatný předmět, ale je vřazen do předmětu Estetická výchova, což umožňuje variabilně dle náročnosti tématu mu věnovat 1 celou hodinu nebo dvě půlhodiny týdně.

2. stupeň:

Úprava vzhledem k poslednímu ŠVP

Časová dotace zrušeného předmětu Etická výchova byla použita na realizaci předmětu Pracovní činnosti (6. r.) a Výchova ke zdraví (7. r.). Snížení časové dotace předmětu Výchova k občanství v 8. r. o 1 hodinu je využito na realizaci předmětu Výchova ke zdraví.

Vv a Pč v 8. ročníku budou vyučovány v časové dotaci 0,5 h týdně – střídavě lichý/sudý týden 1 hodina. Zbylá hodina z celkové časové dotace 8. r. byla přesunuta do 9. r., kde jsme navýšili časovou dotaci předmětu Dějepis o 1 hodinu. Došlo tím k vyrovnání celkového počtu hodin v 8. a 9. r. – v obou 31 hodin týdně.

1h Etv v 6. r. → 1h Pč v 6. r.

1h Etv v 7. r. → 1h Vz v 7. r.

1h Vo v 8. r. → 1h Vz v 8. r.

0,5h VV + 0,5h Pč v 8. r. → 1h D v 9. r.

Disponibilní časová dotace je použita k navýšení časové dotace ve vzdělávacích oblastech

- Jazyk a jazyková komunikace v předmětu *Český jazyk a literatura* (3 hodiny),
- Matematika a její aplikace v předmětu *Matematika* (1 hodina), pro realizaci předmětu *Finanční gramotnost* (2 hodiny),
- Informatika v předmětu *Informatika* (1 hodina)
- Člověk a společnost v předmětu *Dějepis* (1 hodina), *Výchova k občanství* (1 hodina)
- Člověk a příroda v předmětech *Fyzika* (2 hodiny), *Chemie* (2 hodiny), *Přírodopis* (1 hodina) a v *Zeměpisu* (1 hodina),
- Umění a kultura v předmětu *Výtvarná výchova* (0,5 hodina),
- Člověk a zdraví v předmětu *Výchova ke zdraví* (2 hodiny),
- Člověk a svět práce v předmětu *Pracovní činnosti* (0,5 hodina).

Průřezová téma se realizují průběžně v jednotlivých předmětech, zařazení témat je upřesněno v charakteristice jednotlivých předmětů.

Výuka probíhá převážně formou klasických vyučovacích hodin, některá téma jsou realizována formou projektů, tematických dnů nebo exkurzí.

6 Učební osnovy

Přehled všech vzdělávacích oblastí a vyučovacích předmětů

Jazyk a jazyková komunikace

- Český jazyk a literatura
- Cizí jazyk – Anglický jazyk
- Další cizí jazyk – Německý jazyk

Matematika a její aplikace

- Matematika
- Finanční gramotnost

Informatika

- Informatika

Člověk a jeho svět

- Prvouka
- Přírodověda
- Vlastivěda

Člověk a společnost

- Dějepis
- Výchova k občanství

Člověk a příroda

- Fyzika
- Chemie
- Přírodopis
- Zeměpis

Umění a kultura

- Hudební výchova
- Estetická výchova
- Výtvarná výchova

Člověk a zdraví

- Tělesná výchova
- Výchova ke zdraví

Člověk a svět práce

- Pracovní činnosti

6.1 Jazyk a jazyková komunikace

6.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura patří na 1. i 2. stupni ke stěžejním předmětům. Předmět se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně. V rámci předmětu je rovněž kladen důraz na pravidelné tematické besedy v pobočkách Knihovny města Ostravy, návštěvy divadelních představení, výstav a dalších kulturních akcí.

Vzdělávací obsah předmětu Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdelen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova (samostatně se vyčleňují a upřesňují v jednotlivých tematických plánech vyučujících).

Při výuce jsou upřednostňovány metody, které podporují aktivitu, tvořivost, samostatnost, spolupráci, formulaci názorů, vyhledávání a utříďování informací, hledání souvislostí a řešení problémů.

Ve výuce je kladen důraz na zvládnutí základních gramatických pravidel, techniky čtení, porozumění textu, na kultivované a srozumitelné vyjadřování, vhodný výběr jazykových prostředků a jejich používání, neustálé rozšiřování slovní zásoby a rozvoj komunikačních dovedností.

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Časová dotace

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících, v 1. - 2. ročníku 8 hodin, ve 3. ročníku 7 hodin a ve 4. - 5. ročníku 6 hodin týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách, knihovně školy a v učebnách, které jsou vybaveny počítači nebo tablety s připojením k internetu nebo výukovými programy pro český jazyk a literaturu či v multimedialních učebnách s interaktivní tabulí.

Kompetence k učení

- Zvládá mluvnici jazyka danou osnovami ŠVP
- Pomocí tabulek zvládá pravopis jazyka
- Využívá jazyk k ústnímu i písemnému projevu
- Orientuje se ve slovnících, pravidlech, které používá
- Dokáže použít písemný projev v praxi
- Kriticky posuzuje výsledky své práce a dokáže navrhnut řešení ke zlepšení
- Čte s porozuměním
- Dodržuje atributy psaného textu

Kompetence komunikativní

- Vnímá jazyk a získané poznatky jako prostředek k uplatnění ve společnosti
- Dokáže porozumět textu
- Dokáže používat nové technologie ke komunikaci

- Je schopen naslouchat a přijímat odlišný názor
- Přiměřeně používá syntax v ústním projevu
- Dokáže vnímat jazykovou odlišnost jiných národů

Kompetence k řešení problémů

- Vnímá právo na používání mateřského jazyka a respektuje jej
- Odlišnosti vnímá jako pozitivum pro svůj rozvoj
- Dokáže vyhledat informace k řešení problému
- Je schopen obhájit nebo změnit svůj postoj

Kompetence sociální a personální

- Spolupracuje ve skupině
- Přispívá k vytváření pravidel práce v týmu
- Napomáhá k vytváření pozitivní atmosféry
- Vnímá a respektuje své společenské postavení i postavení jiných
- Snaží se vytvářet pozitivní形象 o sobě a druhých
- Řídí své jednání tak, aby vytvářel klidné klima ve skupině

Kompetence občanské

- Respektuje odlišnosti jiných
- Dokáže ohodnotit vnitřní hodnoty jiných
- Odmítá negativní projevy
- Cení si kulturního dědictví a tradic
- Chápe sebe jako jedince tvořícího celek společnosti

Kompetence pracovní

- Používá pracovní pomůcky a zachází s nimi šetrně, využívá osvědčené i nové pracovní postupy
- Využívá své znalosti v praxi a rozvíjí je

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Každodenní verbální komunikace jako klíčový nástroj chování a jednání
 - Verbální a neverbální složka komunikace
 - Dovednosti pro učení a studium, schopnost zapamatování
 - Vedení dialogu, umění naslouchat
 - Komunikace v různých situacích (prosba, omluva, pozdrav, vyjednávání, žádost, asertivní chování a komunikace)
 - Otevřená komunikace, přijímání názorů jiných, vystupování na veřejnosti
 - Schopnost vyjádřit a obhájit svůj názor
 - Mluvní cvičení, technika správného dýchání a řeči
- **Výchova demokratického občana**
 - Výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu
 - Výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti
 - Uplatňování názorů v diskuzích
 - Rozvíjení komunikativních a argumentačních schopností, dodržování pravidel komunikace
 - Aktivní naslouchání, kritické myšlení a jeho rozvoj

- Respektování kulturních, etnických i jiných odlišností
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Český jazyk jako jazyk mateřský i jako nástroj sloužící k osvojování dalších cizích jazyků, které jsou klíčem k dorozumívání a poznávání jiných národů a kultur
 - Lidová slovesnost, rodinné příběhy, zvyky a tradice národů Evropy (společné i odlišné znaky)
 - Život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy v četbě
- **Multikulturní výchova**
 - Specifické rysy jazyků – jejich rovnocennost
 - Odlišnosti v komunikaci verbální a neverbální, možná nedorozumění
 - Rozdělení jazyků, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin
 - Vstřícný postoj k odlišnostem, tolerování názorů, naslouchání druhým
 - Vzájemné poznávání kultur majorit a minorit – odstraňování předsudků a intolerance
 - Poznávání tradic, zvyků a literatury etnických menšin žijících u nás a v Evropě a ve světě
 - Využívání sociálních a komunikativních her zaměřených na toleranci, empatii a harmonické mezilidské vztahy, potlačování xenofobie a rasismu
- **Mediální výchova**
 - Základní poznatky o médiích, tvorba mediálních sdělení, věrohodnost médií
 - Výběr informací, rozpoznávání informací důležitých a nedůležitých
 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - Mluvený a psaný projev (odlišnosti, společné znaky, stylizace projevu)
 - Výběr jazykových prostředků, umění vést dialog, argumentovat, pravidla veřejné komunikace
 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality a tvorba mediálního sdělení
 - Média v každodenním životě a jejich role pro formování osobnosti
 - Vystupování na veřejnosti
 - Spolupráce se školním časopisem (práce v týmu)
- **Environmentální výchova**
 - Lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství
 - Příroda jako zdroj inspirace pro vytváření uměleckých děl
 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 1. – 3.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • plynulé čtení jednoduchých vět • plynulé čtení vět • pozorné čtení • čtení s přirozenou intonací • četba s důrazem na porozumění textu • vyhledávání odpovědí v textu na jednoduché otázky 	1.	M - slovní úlohy PČ - jednoduché pracovní postupy ESV
	<ul style="list-style-type: none"> • četba textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků • vyhledávání informací v textu, odpovědi na otázky • znalost orientačních prvků v textu • plynulé čtení jednoduchých textů 	2. 3.	- říkadla a pohádky k jednotlivým písmenům - didaktické hry - práce s interaktivní tabulí
<ul style="list-style-type: none"> • porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti 	<ul style="list-style-type: none"> • opakování krátkého sdělení • vyřídit vzkaz • pochopení pravidel různých her • každodenní pokyny při různých činnostech • věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) • pochopení významu slov 	1. – 3.	TV - jednoduchá pravidla her - povely v nástupovém tvaru - základní tělocvičné názvosloví, smluvené povely a signály - pravidla osvojovaných pohybových činností, her a soutěží ESV - didaktické hry - přijetí pravidel hry

			PČ - jednoduché pracovní postupy
• respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> • komunikační situace – pozdrav, poděkování, uvítání, rozloučení, blahopřání • základní formy společenského styku • zdvořilostní obraty – omluva, žádost 	1.	PR (Lidé kolem nás) - pravidla slušného chování - život rodiny - mezigenerační vztahy - vztahy mezi lidmi ESV - slušné chování - sociální hry - spolupráce s žáky z jiných ročníků
	<ul style="list-style-type: none"> • dialog – střídání rolí mluvčího a posluchače, zahájení a ukončení dialogu • zdvořilé naslouchání • výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů • komunikační situace – uvítání návštěvy, vzkaz, zpráva, sdělování přání, různé druhy pozdravů • kladení vhodných otázek v dané situaci 	2. 3.	
• pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	<ul style="list-style-type: none"> • základy techniky mluveného projevu • pečlivá výslovnost jednotlivých hlásek • rozvoj fonematického sluchu 	1. – 3.	HV - pěvecké dovednosti
• v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> • přiměřené tempo řeči • intonace, větný přízvuk • dechová cvičení 	1. – 3.	HV - pěvecké dovednosti
• volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> • prosba, žádost • požádání o informaci, podání stručné informace • výběr vhodných výrazů • nonverbální komunikace 	1. – 3.	PR (Lidé kolem nás) - pravidla slušného chování TV - smluvěně povely a signály
• na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> • souvislý jazykový projev • vypravování krátkého příběhu • využití jednoduché osnovy 	1. – 3.	ESV - hraní krátké scénky - rozvíjení slovní zásoby - rozvoj schopnosti převádět představy do slov hodnocení, sebehodnocení, návrhy na zlepšení výkonů

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

• zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	• vytváření hygienických a pracovních návyků • správné zacházení s psacím náčiním	1. – 3.	PR (Člověk a jeho zdraví) - základní hygienické návyky
• píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; • kontroluje vlastní písemný projev	• psaní a osvojování písmen a číslic • psaní písmen, slabik, slov a krátkých vět • interpunkce – tečka, otazník, vykřičník, čárka	1.	M - čtení a zápis čísel M (geometrie) - bod, úsečka ESV - didaktické hry - práce s interaktivní tabulí
	• nácvik velkých tiskacích písmen pro geometrii • dodržování stejnoměrné výšky psacích písmen • tvarově podobná písmena • procvičování spojů písmen o, v, b s ostatními písmeny • umisťování diakritických znamének • dodržování tvaru jednotlivých písmen • sebekontrola napsaného textu	2.	
	• velikost a sklon písmen • vzdálenost mezi slovy, plynulost psaní • úhledný a čitelný psací projev • automatizace psacího pohybu • odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu • sebekontrola napsaného textu	3.	
• píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• úprava sešitu • adresa • pozdrav z prázdnin, z výletu	1. 2.	PR (Místo, kde žijeme) - domov
	• krátký dopis • zápis v sešitě	3.	
• seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• vypravování kumulativní pohádky podle obrázků • vyprávění jednoduchého příběhu podle obrázků • vyprávění pohádky nebo povídky – spojení obsahu textu s ilustrací	1. 2. 3.	ESV - ilustrátoři, výtvarná úprava knihy - typy vizuálně obrazných vyjádření

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky 	<ul style="list-style-type: none"> • slovo, slabika, hláska, písmeno • dělení hlásek – samohlásky, dvojhlásky, souhlásky • dělení slov na konci řádku • výslovnost a psaní souhlásek na konci a uvnitř slova • abeceda, řazení slov podle abecedy 	1. – 2. 2. 2. – 3. 3.	ESV - didaktické hry HV - deklamacemi říkadel
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná 	<ul style="list-style-type: none"> • slova souřadná, nadřazená a podřazená • slova opačného významu • slova vyjmenovaná a příbuzná 	2. 3.	PR (Lidé kolem nás; Rozmanitost přírody; Místo, kde žijeme) - vlastnosti - ovoce, zelenina - školní potřeby, nábytek...
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost 	<ul style="list-style-type: none"> • třídění slov, seznamování s některými slovními druhy 	2. – 3.	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje slovní druhy v základním tvaru 	<ul style="list-style-type: none"> • ohebné a neohebné slovní druhy • podstatná jména – rod, číslo, pád • slovesa – číslo, čas 	3.	
<ul style="list-style-type: none"> • užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves 	<ul style="list-style-type: none"> • souvislý mluvený projev 	2. – 3.	ESV - rozvíjení slovní zásoby rozvoj schopnosti převádět představy do slov
<ul style="list-style-type: none"> • spojuje věty do jednoduších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • stavba věty, slovosled • věta jednoduchá a souvětí • spojky a jejich funkce, spojovací výrazy 	2. – 3.	
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje v textu druhy vět podle 	<ul style="list-style-type: none"> • druhy vět 	2. – 3.	

postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• intonace věty		
odůvodňuje a píše správně: • i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; • dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě; ú, ū mimo morfologický šev; • velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat	• pravopis ú/ů • měkké a tvrdé souhlásky • skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob a zvířat	2.	PR (Lidé kolem nás; Rozmanitost přírody) - jména členů rodiny - domácí mazlíčci a jejich jména ESV - didaktické hry - práce s interaktivní tabulí
	• velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování • pravopis i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	3.	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
• čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku • vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• čtení a reprodukce textů • přednes říkadel, básní, rozpočitadel, popř. úryvku z prózy • vyjádření atmosféry přečteného textu • popis prostředí, postav a jejich vlastností • výtvarné a pohybové vyjádření pocitů	1. – 3.	HV - deklamací říkadel ESV - nácvik pásma písni, básní - práce s říkadly TV - sladění jednoduchého pohybu s hudbou ESV - vizuálně obrazná vyjádření podnětů výtvarných a pohybových - cvičení se zapojením citové

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

			oblasti - cvičení smyslového vnímání
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 	<ul style="list-style-type: none"> • pojmy: říkadlo, rozpočítadlo, pohádka, kniha, časopis, ilustrace, loutkové divadlo 	2.	ESV - ilustrátor, výtvarná úprava knihy - rozdíl mezi pohádkou a skutečností - vizuálně obrazná vyjádření sluchových podnětů
	<ul style="list-style-type: none"> • pojmy: vyprávění, pohádka, báseň, spisovatel, básník, báseň, rým, hlavní postava, děj 	3.	
<ul style="list-style-type: none"> • pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<ul style="list-style-type: none"> • volná reprodukce textu s pomocí otázek učitele • domýšlení příběhů • vymýšlení krátkých příběhů dle vlastní fantazie 	1. – 3.	ESV - rozvoj schopnosti převádět představy do slov - rozvíjení slovní zásoby

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 4. – 5.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas • rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává • posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení • reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta • vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku • rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě • volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru • rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace • píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry • sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • čtení – praktické a věcné čtení, práce s texty a textovými opory • naslouchání – praktické a věcné naslouchání, práce s informacemi různého znění • mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • vyjadřování závislé na komunikační situaci • komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu • základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování) • mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) • písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) • technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu) • žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování aj. 	<p>aplikace znalostí a dovedností z předchozího studia (1. – 3. ročník)</p> <p>HV, Esv</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilustrace dětských literárních autorů <p>VLA</p> <ul style="list-style-type: none"> - literární a umělecké osobnosti 19. a 20. století.

	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v reklamě • spisovná a nespisovná výslovnost • osnova a její funkce 	
--	--	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová • rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku • určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu • rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary • vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty • odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí • užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje • píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách • zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) • slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) • tvarosloví – slovní druhy, tvary slov • skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice, spojovací výrazy • pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda příslušku s holým podmětem) 	

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je • volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma • rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> • zážitkové čtení a naslouchání • četba a poslech literárních textů • tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod • základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, básně, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání aj. 	<p>ESV</p> <ul style="list-style-type: none"> - malba, kresba ilustrací - literatura jako zdroj názoru, postoje, příkladu, prožitku, zkušenosti - ilustrátoři dětské knihy - literatura jako zdroj názoru, postoje, příkladu, prožitku, zkušenosti; - dramatizace, interpretace – přednes, pantomima <p>VLA</p> <ul style="list-style-type: none"> - literární a umělecké osobnosti od Komenského po 20. století M - data v literatuře AJ - zahraniční autoři dětské literatury

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Zařazení učiva v učebních osnovách na 2. stupni do jednotlivých ročníků či dvouletých bloků je uvedeno pouze orientačně, nelze totiž přesně vymezit škálu učiva daného ročníku; obecně však platí, že se struktura učiva nastíněného v ŠVP aplikuje v závislosti na vyspělosti jednotlivých tříd a jejich žáků.

Časová dotace

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících, v 6. a 8. ročníku 5 vyučovacích hodin, v 7. a 9. ročníku 4 vyučovací hodiny.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, dle potřeby v multimediální či počítačové učebně.

Kompetence k učení

- Neustále prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích používaných jak v ústním, tak v písemném projevu
- Neustále rozšiřuje a obohacuje svou slovní zásobu
- Užívá základní principy skladby
- Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu
- Ovládá pravopis lexikální, tvaroslovny a skladební
- Rozlišuje literaturu konzumní a hodnotnou
- Orientuje se v základních druzích a žánrech literatury, zná základní autory české i světové literatury, orientuje se v dílech významných českých ilustrátorů

Kompetence komunikativní

- Dorozumívá se kultivovaně a výstižně
- Formuluje své dojmy a názory ústní i písemnou formou
- Je schopen vést diskuzi, obhajovat svůj názor a respektovat názory jiných
- Uceleně reprodukuje text
- Formuluje své dojmy na umělecké dílo

Kompetence k řešení problémů

- Dokáže pracovat s odborným textem
- Dokáže si pořídit potřebné výpisky a výtah pro další práci
- Rozpozná hlavní myšlenku textu
- Odlišuje fakta od názorů a hodnocení, fakta ověřuje
- Dokáže uspořádat informace v textu s ohledem na jeho účel

Kompetence sociální a personální

- Je schopen vést diskuzi, obhajovat svůj názor
- Rozlišuje objektivní a subjektivní sdělení
- Zapojuje se do diskuze, respektuje názor druhých
- Je schopen pracovat ve skupině, dodržovat pravidla
- Dokáže vést dialog, vhodně používá verbálních i neverbálních prostředků řeči

Kompetence občanské

- Dokáže vyjádřit svůj názor a postoj odpovídajícími stylistickými prostředky
- Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích
- Rozumí slovům cizího původu a umí je nahradit slovy domácími

Kompetence pracovní

- Sestaví dopis soukromého i úředního charakteru, sepíše žádost, sestaví životopis, vyplní základní typy tiskopisů či formulářů
- Samostatně pracuje s jazykovými příručkami
- Dokáže převádět text z nespisovné podoby jazyka do spisovné
- Vyhledává informace v knihovnách, katalozích a jiných informačních zdrojích, používá nová média

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Každodenní verbální komunikace jako klíčový nástroj chování a jednání
 - Verbální a neverbální složka komunikace
 - Dovednosti pro učení a studium, schopnost zapamatování
 - Vedení dialogu, umění naslouchat
 - Komunikace v různých situacích (prosba, omluva, pozdrav, vyjednávání, žádost, asertivní chování a komunikace)
 - Otevřená komunikace, přijímání názorů jiných, vystupování na veřejnosti
 - Schopnost vyjádřit a obhájit svůj názor
 - Mluvní cvičení, technika správného dýchání a řeči
- **Výchova demokratického občana**
 - Demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volních a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvorivosti, ...)
 - Uplatňování názorů v diskuzích
 - Rozvíjení komunikativních a argumentačních schopností, dodržování pravidel komunikace
 - Aktivní naslouchání, kritické myšlení a jeho rozvoj
 - Respektování kulturních, etnických i jiných odlišností
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Český jazyk jako jazyk mateřský i jako nástroj sloužící k osvojování dalších cizích jazyků, které jsou klíčem k dorozumívání a poznávání jiných národů a kultur
 - Poznávání literatury významných světových autorů a jejich děl, souvislosti a odlišnosti s českou literaturou, základní znalost uměleckých směrů v českém a evropském prostoru
 - Lidová slovesnost, rodinné příběhy, zvyky a tradice národů Evropy (společné i odlišné znaky)
 - Poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy, ...)
- **Multikulturní výchova**
 - Specifické rysy jazyků – jejich rovnocennost
 - Odlišnosti v komunikaci verbální a neverbální, možná nedorozumění
 - Rozdělení jazyků, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin
 - Vstřícný postoj k odlišnostem, tolerování názorů, naslouchání druhým
 - Vzájemné poznávání kultur majorit a minorit – odstraňování předsudků
 - Poznávání tradic, zvyků a literatury etnických menšin žijících u nás a v Evropě a ve světě
- **Mediální výchova**
 - Základní poznatky o médiích, tvorba mediálních sdělení, věrohodnost médií, mediální manipulace

- Výběr informací, rozpoznávání informací důležitých a nedůležitých
- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Mluvený a psaný projev (odlišnosti, společné znaky, stylizace projevu)
- Výběr jazykových prostředků, umění vést dialog, argumentovat, pravidla veřejné komunikace
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality a tvorba mediálního sdělení
- Média v každodenním životě a jejich role při formování lidské osobnosti
- Vystupování na veřejnosti
- Spolupráce se školním časopisem (práce v týmu)

➤ **Environmentální výchova**

- Lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství
- Příroda jako zdroj inspirace pro vytváření uměleckých děl

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6. – 9.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji • rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru • rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj • dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci • odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru • v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči • zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu • využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát • uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezi 	<p>6. – 7. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišování vhodného stylu vzhledem k záměru, slohové útvary obecně • objednávka, inzerát, zpráva a oznámení • přímá a nepřímá řeč, vypravování a popis • komunikační cvičení, vypravování a popis • komunikace verbální a neverbální, mediální komunikace a její nástrahy • výpisky a výtah, hlavní myšlenky textu, klíčová slova • dopis soukromý, stylistické prostředky • projevy mluvené a psané, spisovné a nespisovné, vypravování • popis a líčení • charakteristika, přísloví, pořekadla • charakteristika přímá a nepřímá • životopis, strukturovaný životopis, termíny • výtah, žádost, pozvánka <p>8. a 9. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkční styly, charakteristika • reklama, porovnávání různých zdrojů informací • úvaha • výklad, výtah 	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy ICT - hodnota a relevance informací - zpracování a prezentace informací <p>Vo</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidská práva, právo v každodenním životě PČ (Svět práce) - životopis, pohovor

<p>větného navazování</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 	<ul style="list-style-type: none"> subjektivně zabarvený popis, diskuze mluvní cvičení, převod textu z nespisovné do spisovné podoby, proslov, projev 	
--	---	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazemech samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí v písemném projevu zvládá pravopis lexicální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 	<p>6. a 7. ročník:</p> <ul style="list-style-type: none"> zvuková stránka jazyka (výslovnost a přízvuk) spisovná a nespisovná výslovnost, práce s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka seznámení s jazykovými příručkami a práce s nimi určování slovních druhů, mluvnické významy a tvary ohebných slovních druhů základní pravidla pravopisu, pravopisná cvičení, koncovky jmen, shoda podmětu s přísudkem skladba: základní větné členy, rozbor věty jednoduché základy interpunkce, tvoření vět, spojování vět spojovacími výrazy tvoření slov v češtině – způsoby, stavba slova význam slov: synonyma, homonyma, antonyma, slova citově zabarvená, termíny vyhledávání ve slovnících ohebné i neohebné slovní druhy, slovesný rod, obtížnější tvary slov věty jednočlenné a dvojčlenné, větné členy holé, rozvité, několikanásobné 	<p>AJ, NJ</p> <p>- stavby věty, větné členy</p> <p>Z</p> <p>- geografické informace, regiony světa</p> <p>PP</p> <p>- terminologie</p> <p>D</p> <p>- středověká Evropa až současnost; vývoj češtiny</p>

	<ul style="list-style-type: none">• druhy přívlastků, přísudků• druhy vedlejších vět, interpunkce• procvičování pravopisu, psaní velkých písmen <p><u>8. a 9. ročník:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• výslovnost a pravopis slov přejatých, práce se slovníkem cizích slov, nahrazování přejatých slov domácími, odchylky skloňování• slovní zásoba, práce s příručkami• souvětí, významový poměr mezi větami a věrnými členy, určuje druhy vedlejších vět, mluvnický zápor• obecné výklady o jazyce, skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka• jazyk a komunikace, kultura jazyka, norma a kodifikace, slovosled• věta jednoduchá, jazykový rozbor• spojovací výrazy, interpunkce, rozbor souvětí, grafické znázornění• slovní druhy a jejich funkce ve větě, komplexní jazykové rozbyry, zásady pro výběr jazykových prostředků
--	---

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osвоjených znalostí základů literární teorie • rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty • rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele • uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích 	<ul style="list-style-type: none"> • tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům • způsoby interpretace literárních a jiných děl • základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) • literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé 	<p>VV - vyjádření pocitů</p> <p>HV - lidové písni, texty písni</p> <p>v souvislosti s výběrem ukázek, probíranými autory, literárními a uměleckými směry, popř. pojmy lze zařazovat v hodinách literární výchovy průběžně a dle potřeby všechny mezipředmětové vztahy a průřezová téma</p>

6.1.2 Cizí jazyk – Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

- Získávání zájmu o studium cizího jazyka
- Pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život
- Snižování jazykových bariér
- Umožnění poznávání, respektování a chápání života lidí a kulturních tradic
- Osvojování základních jazykových znalostí a dovedností k dalšímu aktivnímu studiu jazyka
- Základy komunikace v cizím jazyce
- Získávání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v cizím jazyce
- Porozumět přiměřeně náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí

Formy a metody realizace

- Využití učebnic schválených MŠMT ČR
- Využití slovníků, textových pomůcek, audiotextů
- Vzhledem k socio-kulturnímu zázemí žáků je kladen větší důraz na mluvenou a poslechovou stránku jazyka, a tím jeho praktického využití
- Další metody: zpěv, dramatizace apod.

Časová dotace a místo realizace

Cizí jazyk se bude vyučovat 3 hodiny týdně ve 3., 4. a 5. ročníku v jazykové, počítačové nebo multimedialní učebně a kmenových třídách.

Kompetence k učení

- Rozumí krátkému sdělení učitele
- Odpovídá jednoduchou krátkou větou
- Ovládá základní techniky čtení
- Dokáže vyhledat informace, používá slovník
- Používá nové technologie při učení jazyka
- Dokáže samostatně pracovat s textem
- Uvědomuje si smysl výuky cizího jazyka
- Dokáže pracovat ve skupině

Kompetence komunikativní

- Rozumí běžně užívaných gest
- Využívá komunikační technologie pro svůj rozvoj

Kompetence k řešení problémů

- Vyhledává informace k řešení

Kompetence sociální a personální

- Spolupracuje ve skupině

- Vytváří pozitivní atmosféru

Kompetence občanské

- Respektuje kulturní dědictví jiných národů a přijímá je jako pozitivum

Kompetence pracovní

- Dodržuje vymezená pravidla, povinnosti
- Zodpovědně využívá pracovní potřeby a vybavení

Zařazená průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - rozvoj schopnosti poznávání
 - poznávání lidí
 - mezilidské vztahy
 - komunikace
 - řešení problémů, rozhodování
 - kreativita
 - poznávání lidí
- **Výchova demokratického občana**
 - občan
 - občanská společnost a stát
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice anglických mluvících národů
 - Evropa a svět
 - jsme Evropané – zaměření na Velkou Británii
- **Multikulturní výchova**
 - význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění
 - lidské vztahy, dorozumívání A j na celém světě
 - kulturní diference, lidské vztahy
- **Mediální výchova**
 - fungování a vliv médií ve společnosti
- **Environmentální výchova**
 - vztah člověka k prostředí
 - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 3. - 5.

Očekávané výstupy:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

Žák

- zapojí se do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

Žák

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

Učivo	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none">• zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov• slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích• tematické okruhy – domov, rodina, škola, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, můj pokoj (hračky, nábytek), já a moji přátelé, moji mazlíčci, moje koníčky, volný čas, povolání, lidské tělo, dopravní prostředky• mluvnice – základní gramatické struktury a typy (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)• komunikace – jednoduchá sdělení, slovní zásoba, základní gramatické struktury, základy pravopisu slov• Abeceda – spelling• základní pokyny• Otzázky: What's your name? How are you? What's this? How old are you? + odpověď• Barvy• Podstatná jména: číslo jednotné a množné, určitý a neurčitý člen	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none">- druhý slov, stavba věty, gramatikaM- číslaHV- zpěv písniVLA- Evropské státyPŘÍ- zvířata, počasíICT- hledání informací na internetu a jejich zpracování

<ul style="list-style-type: none">• Přídavná jména: Young, small, old , dear, happy, good, new, nice• Zájmena: Osobní a přivlastňovací• Číslovky• Slovesa: TO BE, TO HAVE GOT, CAN, CAN'T, LIKE• Předložky: In, at, next to, under, on, from, behind• Spojky: and, or, but• Vazba: There is/There are• Otázka, odpověď, zápor• Průběhový čas• Reálie anglicky mluvících zemí	<p>Projekty např. na téma:</p> <ul style="list-style-type: none">- Halloween- Christmas- My room- My family- relationship- Easter
---	--

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu

získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
poskytování jazykového základu pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa
pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život
snížení jazykové bariéry
umožnění poznávání a respektu života lidí a kulturní tradice
prohlubuje mezinárodní porozumění
osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí

Formy a metody realizace:

Vyučovací hodina – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, využití výukových programů, krátkodobé projekty

Časová dotace a místo realizace

Cizí jazyk se bude vyučovat v každém ročníku 3 hodiny týdně v jazykových, počítačových, multimedialních učebnách a kmenových třídách. Dle počtu žáků budou třídy pro výuku případně děleny na skupiny.

Kompetence k učení

- Schopen dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informaci
- Pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- Čte s porozuměním, pracuje s textem, vyhledává informace

Kompetence komunikativní

- Rozumí jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- Zformuluje jednoduché myšlenky anglicky
- Porozumí promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- Využívá dovedností osvojených v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu
- Je schopnost představit se, vyjádřit své přání a zájmy
- Popíše člověka, tj. osobní údaje, fyzický popis, jeho schopnosti, rodinu
- Popíše místo, kde se nachází, kdy a kde se něco stalo, určí směr
- Popíše cestu do školy
- Popíše zajímavé osobnosti, věci a místa
- Vybere z jídelníčku a sestaví jej, nakoupí v obchodě
- Je schopen poradit si s výběrem a nákupem oblečení
- Klade důraz na adekvátní verbální i neverbální komunikaci – se spolužákem, s dospělým ve škole i mimo školu
- Dokáže vyjádřit blízkou budoucnost
- Dokáže počítat přes 100, přečte desetinná čísla
- Používá opisné tvary modálních sloves, pochopí užití různých gramatických časů v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- Hledává ve dvojjazyčném slovníku
- Nebojí se mluvit anglicky s cizím člověkem
- Umí opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- Používá minulý čas ve vyprávění

Kompetence sociální a personální

- Vyžádá si a poskytne radu v jednoduché situaci
- Dodržuje zásady slušného chování (chápe a respektuje odlišnosti anglicky mluvícím prostředí)
- Orientuje se ve skupinové práci a práci v týmu
- Popíše možností a způsoby cestování
- Orientuje se v jízdním řádu, popíše cestu, zakoupí jízdenku, naplánuje cestu, vytvoří seznam potřebných věcí
- Používá správné předložky s místem, orientuje se ve městě dle instrukcí
- Porovnává věci a osoby pomocí přídavných jmen

Kompetence občanské

- Získává představy o zvykách v anglicky mluvících zemích a srovnává je s našimi zvyky
- Srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky
- Respektuje rozdíly kulturních a náboženských odlišností

Kompetence pracovní

- Využívá počítačové výukové programy
- Pracuje s internetem v anglickém jazyce
- Opakuje, utřídíuje, řadí do systému
- Vytváří projekty – má nápad, získává materiály
- Pracuje ve skupinách – skupinová práce, hry
- Využívá anglický jazyk k získávání informací z různých oblastí

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - poznávání lidí
 - mezilidské vztahy
 - kooperace a kompetice, komunikace
- **Výchova demokratického občana**
 - principy demokracie
 - občan, společnost, stát
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - jsme Evropané
 - Evropa a svět
- **Multikulturní výchova**
 - lidské vztahy
 - mezilidské vztahy, etnický původ

➤ **Mediální výchova**

- tvorba mediálního sdělení
- práce v realizačním týmu

➤ **Environmentální výchova**

- základní podmínky života
- ekosystémy
- lidské aktivity a problém životního prostředí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 6. - 7.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

Žák

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témaech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> ● zvuková a grafická podoba jazyka: rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ● tematické okruhy režim dne (určování hodin a času), osobní informace, fyzický vzhled lidí, části těla, rodina, zvyky, aktivity volného času, sport, dům, domácí práce, město, orientace ve městě, nákupy (oblečení, jídlo), zvířata a jejich části těla, zdraví (u lékaře, nehody se zraněním, pocity) ● mluvnice: <ul style="list-style-type: none"> - Podstatná jména: počitatelná a nepočitatelná - Přídavná jména: opačná - Zájmena: osobní, přivlastňovací a ukazovací - Číslovky: řadové, datum - Slovesa: přítomný a minulý čas prostý a průběhový, modální (can, must, may), pravidelná a nepravidelná slovesa - fráze: like + ing - Příslovce: never, always, usually, often, sometimes... - Předložky: místa a času - Spojky: and, or, if, but... - Vazba: There is/are - Otzáka, odpověď, zápor - Some/ any, likes/dislikes - tázací dovétky ● tvorba slov, ustálená slovní spojení, jazykolamy ● výslovnost a intonace <p>Reálie anglicky mluvících zemí Lidé a národnosti žijící ve VB, USA, obchody, otevírací doby, korupce</p>	<p>ČJ - stavba věty, gramatika M - čísla HV - zpěv písni Z - anglicky mluvící země státy ICT - hledání informací na internetu a jejich zpracování</p> <p>Projekty např. na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Halloween - Díkův díkuvzdání - Christmas - Den sv.Valentýna - Easter - Evropský den jazyků - Svátky anglicky mluvících zemí, zvyky

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace – cizí jazyk

Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Ročník: 8. -9.

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
- rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

MLUVENÍ

Žák

- zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích
- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných témaech
- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace

PSANÍ

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka: rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • slovní zásoba: rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • tematické okruhy osobní informace, rodina, zvyky, aktivity volného času, sport, města a státy, orientace ve městě, nákupy (oblečení, jídlo), zvířata a jejich popis, jídlo a návštěva restaurace, volba povolání a budoucnost, názvy povolání • mluvnice: <ul style="list-style-type: none"> - Podstatná jména: počitatelná a nepočitatelná - Přídavná jména: stupňování nepravidelná - Zájimena: osobní, tázací, neurčitá, zdůrazňovací a zvratná - Číslovky: řadové, základní, násobné, zlomky - Slovesa: minulý a budoucí čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, předminulý čas, modální (can, must, may, have to, opisné tvary, could, would), pravidelná a nepravidelná slovesa fráze: going to, like + ing - Příslovce: tvoření, stupňování - Předložky: místa a času - Spojky: and, as, but, if, or, than, when... - Vazba: There is/are - Otzáka, odpověď, zápor • tvorba slov, ustálená slovní spojení, jazykolamy • výslovnost a intonace <p>Reálie anglicky mluvících zemí Lidé a národnosti žijící ve VB, USA, obchody, otevírací doby, korupce</p>	<p>ČJ - stavba věty, gramatika M - čísla HV - zpěv písni Z - anglicky mluvící země státy ICT - hledání informací na internetu a jejich zpracování</p> <p>Projekty např. na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Halloween - Díkův díkuvzdání - Christmas - Den sv. Valentýna - Easter - Evropský den jazyků - Svátky anglicky mluvících zemí, zvyky

6.1.3 Další cizí jazyk

Obsahové, časové a organizační vymezení

Německý jazyk nabízíme žákům jako další cizí jazyk v 7. – 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Obsahem předmětu je systematický výcvik v řečových dovednostech, které jsou nadřazeny dovednostem vyjadřovat se písemně. Vzdělávací cíle a očekávané výsledky učení jsou koncipovány na úrovni stupně A1 Společného evropského referenčního rámce.

Vzdělávací obsah předmětu:

- poskytuje jazykový základ
- snižuje jazykové bariéry
- umožní poznávat život lidí v jiných zemích

Formy realizace:

vyučovací hodina – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemné i ústní), samostatná práce, slovníky, časopisy, výukové programy PC

6.1.3.1 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Výchovně – vzdělávací strategie směřující k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- schopen dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informaci
- pochopení důležitosti schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život
- čte s porozuměním, pracuje s textem, vyhledává informace

Kompetence komunikativní

- rozumí jednoduchému sdělení v německém jazyce
- zformuluje jednoduché myšlenky německy
- porozumí promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce
- využívá dovedností osvojených v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu
- je schopnost představit se, vyjádřit své přání a zájmy
- popíše člověka, tj. osobní údaje, fyzický popis, jeho schopnosti, rodina
- popíše místo, kde se nachází, kdy a kde se něco stalo, určí směru, zváží výhody a nevýhody
- popíše cestu do školy
- popíše zajímavé osobnosti věci a místa
- vybere z jídelníčku a sestaví jej, nakoupí v obchodě
- je schopen poradit si s výběrem a nákupem oblečení
- klade důraz na adekvátní verbální i neverbální komunikaci – se spolužákem, s dospělým ve škole i mimo školu
- dokáže vyjádřit blízkou budoucnost
- dokáže počítat přes 100, přečte desetinná čísla
- používá opisné tvary modálních sloves, pochopí užití různých gramatických časů v němčině

Kompetence k řešení problémů

- vyhledává ve dvojjazyčném slovníku
- přijde sám na některá gramatická pravidla
- řeší jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebojí se mluvit německy s cizím člověkem
- umí opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba
- dokáže popsat činnost, nehodu, navrhne řešení, upozorní na možná nebezpečí
- používá minulý čas ve vyprávění

Kompetence sociální a personální

- Vyžádá si a poskytne radu v jednoduché situaci
- Dodržuje zásady slušného chování (chápe a respektuje odlišnosti německy mluvícím prostředí)
- Spolupracuje v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu
- Orientuje se ve skupinové práci a práci v týmu
- Popíše možnosti a způsoby cestování
- Orientuje se v jízdním řádu, popíše cestu, zakoupí jízdenku, naplánuje cestu, vytvoří seznam potřebných věcí
- Používá správné předložky s místem, orientuje se ve městě dle instrukcí
- Porovnává věci a osoby pomocí přídavných jmen

Kompetence občanské

- Získává představy o zvyčích v německy mluvících zemích a srovnává je s našimi zvyky
- Srovnává ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a České republiky
- Respektuje rozdíly kulturních a náboženských odlišností

Kompetence pracovní

- Využívá počítačové výukové programy
- Pracuje s internetem v německém jazyce
- Opakuje, utřídíuje, řadí do systému
- Vytváří projekty – má nápad, získává materiály, vybírá a realizuje
- Pracuje ve skupinách – skupinová práce, hry
- Využívá německý jazyk k získávání informací z různých oblastí

Zařazená průřezová téma

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Já a moje rodina
 - Pozice mladého člověka v rodině – jeho seberealizace
 - Mezilidské vztahy
 - Tolerance, porozumění v rodině, v kolektivu vrstevníků v širší společnosti
 - Využití volného času
 - Koníček – správný krok ke zdravému formování osobnosti
 - Blahopřání, vztahy v rodině
 - Vstřícnost, pochopení potřeb jiných
 - Vzájemná pomoc
 - Sebepoznání a sebepojetí
 - Organizace vlastního času
 - Zdravý životní styl v konfrontaci s konzumním způsobem života
 - Zvládání vlastního chování
 - Řešení různých situací (bolest, nemoc, pomoc druhým)

- Volba povolání
- **Výchova demokratického občana**
 - Principy demokracie
 - Občan, společnost, stát
 - Formy participace
 - Občanská společnost a škola
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy
 - Komunikace mezi lidmi z různých zemí
 - Účast v projektech, spolupráce
 - Cestování, vzájemná propojenost států EU
- **Multikulturní výchova**
 - Tolerance odlišných etnických a kulturních skupin
 - Tolerance odlišných názorů, zájmů
 - Respektovat odlišnosti i práva jiných lidí
 - Specifika oděvu ve světě
- **Environmentální výchova**
 - Zvířata jako součást přírody
 - Vztah k okolí
 - Vztah člověka k prostředí
- **Mediální výchova**
 - Formování základů správného verbálního projevu
 - Fonetika jako jeden z důležitých předpokladů komunikace
 - První formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce
 - Vyprávění jako základ mediálního sdělení
 - Komunikace v menších skupinách, ve dvojicích
 - Formulace jednoduchých otázek a odpovědí
 - Internet, jako nezbytná součást komunikace současného moderního člověka
 - Správné využití médií za účelem výběru důležité relevantní informace
 - Rozvoj komunikačních schopností při stylizaci mluveného i psaného textu
 - Tvorba mediálního sdělení – rozhovor, informace pro ostatní

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Další cizí jazyk – Německý jazyk

Ročník: 7. - 9.

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

MLUVENÍ

Žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

PSANÍ

Žák

- vyplní základní údaje o sobě ve formuláři
- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Učivo	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky • slovní zásoba žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem (abeceda, barvy, čísla, pozdrav, poděkování, omluva, blahopřání, říkanky, písničky) • tematické okruhy domov, rodina, škola, volný čas, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí • mluvnice základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) <ul style="list-style-type: none"> - Člen určitý, neurčitý - Osobní a přivlastňovací zájmena - Časování slovesa „sein, haben“ - Časování slabých sloves „wohnen, kaufen“ - Časování silných sloves „fahren, essen“ - Předložky s 3. a 4. pádem - Předložky um, am, im - Způsobová slovesa - Vazba „es gibt“ - Pořádek slov ve větě, tvorba otázky, záporu 	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba věty, gramatika M - čísla HV - zpěv písni Z - Evropské státy ICT - hledání informací na internetu a jejich zpracování <p>Projekty např. na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Das Weihnachten - Das Ostern - Die Ferien - Die Familie - Die Gesundheit

6.2 Matematika a její aplikace

6.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Matematika a její aplikace je rozdělena na 4 tematické okruhy.

1. Číslo a početní operace – učí se získat číselné údaje čtením, měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním v oboru přirozených i racionálních čísel.
2. Závislosti, vztahy a práce s daty – sestavuje jednoduché tabulky, sbírá, vyhledává, třídí a zapisuje data.
3. Geometrie v rovině a prostoru – určují, znázorňují a modelují geometrické útvary, učí se porovnávat, odhadnout a měřit délku, počítají obvod a obsah, učí se čistě rýsovat.
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy – učí se řešit jednoduché praktické slovní úlohy.

Časová dotace a místo realizace

Matematika je vyučována v 1. - 5. ročníku 4 hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, popřípadě v počítacové či multimediální učebně.

Kompetence k učení

- Zvládá základní matematické operace pro návaznost ve vyšších ročnících a souvisejících předmětech, návaznost na praktický život
- Využívá pomůcky – názorné vyučování
- Slovní úlohy čte s porozuměním, pracuje s textem, vyhledává informace
- Aplikuje základní postupy a obecné principy do praxe
- Řeší logické úlohy z běžného života
- Osvojí si obecně užívané symboly a znaky
- Samostatně vyhledává informace (internet, knihovna, odborné časopisy)
- Poznává smysl učení

Kompetence komunikativní

- Je schopen vést dialog
- Logicky vyjadřuje své myšlenky
- Kultivovaně se vyjadřuje písemně i ústně
- Naučí se využívat internet ke komunikaci v praktickém životě
- Rozvíjí schopnost argumentace – prosazování vlastního názoru vhodnou formou
- Je schopen vést diskuzi, obhajovat svůj názor a respektovat názory jiných

Kompetence k řešení problémů

- Rozpozná a pochopí problém, hledá řešení, umí problém vysvětlit spolužákům
- Je schopen vést dialogy
- Je schopen poslouchat jiné
- Prakticky využívá nabyté vědomosti
- Rozpozná v textu fakta, odliší je od nepodstatných informací
- Uvědomí si, že úloha má více než jedno řešení

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjí spolupráci ve skupině, obhajuje vlastní názor
- Pomáhá slabším
- Je schopen vést diskuzi, obhajovat svůj názor
- Rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh - sebeuspokojení, sebeúcta

Kompetence občanské

- Dokáže vyjádřit svůj názor a postoj odpovídajícími prostředky
- Dodržuje základní společenské normy a pravidla

Kompetence pracovní

- Využívá znalosti a zkušenosti získané ve škole v dalším vzdělávání a výběru profese
- Učí se nést zodpovědnost za svou práci
- Dodržuje bezpečnost při práci – používání rýsovacích potřeb
- Pracuje ve skupinách

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Zvládání vlastního chování (soustředění, zklidnění, pozornost)
 - Pomáhání spolužákům řešit úkoly (mezilidské vztahy)
 - Cvičení matematické dovednosti
 - Sebehodnocení
 - Řešení problémů, rozhodování
 - Schopnost vyjádřit a obhájit svůj názor (řešení matematických úloh)
 - Úcta k ostatním lidem (spolužákům)
- **Výchova demokratického občana**
 - Disciplinovanost
 - Uvažování v širších souvislostech (slovní úlohy)
 - Zodpovědnost za své chování
 - Respektování názorů ostatních
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Řešení úloh vzhledem k regionu, státu a Evropě
 - Vyhledávání statistických údajů na internetu o zemích Evropy a světa
 - Orientace v nabídce pracovních možností (platové zařazení)
- **Multikulturní výchova**
 - Spolupráce žáků etnických skupin
- **Mediální výchova**
 - Využití tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací
 - Práce s tiskem – ekonomika státu
- **Environmentální výchova**
 - Úlohy k pochopení vztahů člověka k životnímu prostředí
 - Využívání internetu při zjišťování aktuálních informací o vztahu k životnímu prostředí – tabulky, grafy, funkce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 1. – 3.

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
• používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	<ul style="list-style-type: none"> • počítání prvků v daném souboru do 20 • vytváření souboru o daném počtu prvků • porovnávání množství • vztahy o n-více, o n-méně • počítání s maketami mincí 	1.	PR (Místo, kde žijeme) - žijeme v ČR (finanční gramotnost) PČ - stavebnice
	<ul style="list-style-type: none"> • počítání prvků v daném souboru do 100 • vytváření souborů o daném počtu prvků • porovnávání množství • vztahy o n-více, o n-méně • počítání s maketami mincí 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • vztahy o několik více, o několik méně; několikrát více, několikrát méně 	3.	
• čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	<ul style="list-style-type: none"> • čtení a zápis přirozených čísel 0–20 • čtení a zápis symbolů <, >, = • porovnávání čísel v oboru do 20 	1.	ČJ - psaní číslic PR (Místo, kde žijeme) - české mince (fin. gramotnost)
	<ul style="list-style-type: none"> • čtení a zápis přirozených čísel do 100 • porovnávání čísel v oboru do 100 	2.	TV - rozpočítávání - pohybové hry s použitím čísel
	<ul style="list-style-type: none"> • čtení a zápis přirozených čísel do 1000 • porovnávání čísel v oboru do 1000 • seznámení s maketami českých bankovek 	3.	HV - základy atletiky (porovnávání změřených výkonů) - zpěv písni s čísly

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

<ul style="list-style-type: none"> • užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření konkrétních představ o čísle (0–20) • počítání s předměty, na počítadle • orientace na číselné ose • zakreslení přirozeného čísla do 20 na číselné ose • užití pojmu před, za; hned před, hned za 	1.	PR (Lidé kolem nás) - finanční gramotnost (odhad ceny nákupu zaokrouhlováním)
	<ul style="list-style-type: none"> • orientace na číselné ose (0–100) • zaokrouhlování na desítky, práce s číselnou osou 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zaokrouhlování čísel na desítky, na stovky 	3.	
<ul style="list-style-type: none"> • provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly 	<ul style="list-style-type: none"> • matematické pojmy +, −, = a jejich zápis • rozklad čísel v oboru do 20 • sčítání a odčítání v oboru do 10 • sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky • vztahy mezi sčítáním a odčítáním 	1.	PR (Lidé kolem nás) - finanční gramotnost (spočítání ceny nákupu, správnost vrácení peněz při placení)
	<ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání v oboru do 100 <ul style="list-style-type: none"> - zpaměti bez přechodu desítky - zpaměti s přechodem desítky - seznámení s písemným sčítáním a odčítáním • vyvození násobilky pomocí sčítání • malá násobilka 1–5 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • sčítání a odčítání v oboru do 1000 • seznámení s písemným sčítáním dvou trojciferných čísel, odhady výsledků • seznámení s písemným odčítáním dvou trojciferných čísel, kontrola výpočtu sčítáním • násobení a dělení v oboru malé násobilky 0–10 • násobení dvojciferných čísel jednociferným • počítání se závorkami v příkladech se dvěma početními výkony 	3.	
• řeší a tvoří úlohy, ve kterých	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché slovní úlohy spojené s názorem 	1.	ČJ

aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• řešení slovních úloh vedoucích k jednomu početnímu úkonu v oboru do 20 bez přechodu desítky • vytváření slovních úloh v oboru do 20 bez přechodu desítky		- čtení s porozuměním
	• vytváření slovních úloh k jednotlivým typům příkladů na sčítání a odčítání • řešení slovních úloh vedoucích k sčítání, odčítání, násobení nebo dělení v oboru do 100	2.	
	• slovní úlohy s jedním početním výkonem do 1000 • nácvik zápisu slovních úloh, zavedení neznámé x • slovní úlohy se dvěma početními výkony	3.	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
• orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• jednotky času – hodina • čtení hodin, nastavení celé hodiny	1.	PR (Lidé a čas) - určování času
	• jednotky času – hodina • čtení hodin, nastavení hodin – celá, čtvrt, půl, tři čtvrtě • orientace v čase	2.	TV - základy atletiky
	• jednotky času – hodina, minuta, vteřina • jednoduché převody • orientace v čase	3.	
• popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• využití matematických operací v praktickém životě	1. – 3.	
• doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• orientace v jednoduché tabulce • doplňování jednoduché tabulky v oboru do 20 • posloupnost přirozených čísel do 20	1.	
	• orientace v jednoduché tabulce • doplňování jednoduché tabulky v oboru do 100	2.	

	<ul style="list-style-type: none"> • posloupnost přirozených čísel do 100 • počítání po desítkách, jednotkách 		
	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v tabulce, schématu • doplňování jednoduché tabulky v oboru do 1000 • posloupnost přirozených čísel do 1000 • počítání po stovkách, desítkách, jednotkách 	3.	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rodinné útvary a jednoduchá tělesa; • nachází v realitě jejich reprezentaci 	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v prostoru • třídění předmětů podle tvaru; vyhledávání tvarů v okolí • poznávání a pojmenování základních tvarů v rovině – trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh • poznávání a třídění jednoduchých těles – krychle, kvádr, koule, válec • modelování geometrických útvarů podle zadání 	1.	PČ - stavebnice - modelování ESV - tvar
	<ul style="list-style-type: none"> • geometrické tvary rovinné a prostorové • modelování těles • geometrické tvary a tělesa v našem okolí • rozvíjení prostorové představivosti – stavebnice 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • stavby podle předlohy • geometrické tvary a tělesa v našem okolí 	3.	
<ul style="list-style-type: none"> • porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky 	<ul style="list-style-type: none"> • porovnávání délky úseček • čtení a zápis jednotek délky, hmotnosti, objemu (m, kg, l) • sčítání a odčítání jednotek délky, hmotnosti, objemu v oboru do 20 bez přechodu desítky 	1.	PR (Rozmanitost přírody) - praktická ukázka měření délky, hmotnosti, objemu ESV - obrázky z rovných čar ČJ
	<ul style="list-style-type: none"> • čára přímá, křivá, lomená • nácvik rýsování bodů, úseček, přímek 	2.	

	<ul style="list-style-type: none"> • bod ležící na přímce, mimo přímku • úsečka a její označování • měření délky úsečky s přesností na cm 		<ul style="list-style-type: none"> - nácvik psaní velkých tiskacích písmen
	<ul style="list-style-type: none"> • rýsování přímek • odhadování délky úsečky • měření délky úsečky s přesností na cm, mm • jednotky délky – m, cm, mm, km – jednoduché převody 	3.	TV - základy atletiky
• rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	<ul style="list-style-type: none"> • dokreslování jednoduchých souměrných útvarů 	1.	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznávání jednoduchých osově souměrných útvarů 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • dokreslování 2. poloviny jednoduchého osově souměrného útvaru 	3.	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 4. – 5.

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel • zaokrouhuje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel 	přirozená čísla <ul style="list-style-type: none"> • písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení • komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • zaokrouhlování čísel 	PČ - příprava pokrmů, nákup potravin
<ul style="list-style-type: none"> • řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osвоjené početní operace v celém oboru přirozených čísel 	<ul style="list-style-type: none"> • Slovní úlohy s jednou neznámou 	ČJ - kritické čtení, vyhledávání v textu, tvorba odpovědi
<ul style="list-style-type: none"> • modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku • porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel 	zlomky <ul style="list-style-type: none"> • zápis, čtení • porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem • sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem 	PČ - příprava pokrmů
<ul style="list-style-type: none"> • přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty 	desetinná čísla <ul style="list-style-type: none"> • zápis, čtení • znázornění čísla na číselné ose 	PČ - příprava pokrmů, nákup potravin
<ul style="list-style-type: none"> • porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 	celá čísla; <ul style="list-style-type: none"> • zápis, čtení • znázornění čísla na číselné ose, teploměru 	VLA - časová osa PŘÍ - počasí, měření teploty

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, sbírá a třídí data • čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 	<ul style="list-style-type: none"> • tabulka • sloupkový diagram, graf • čtení jízdních řádů 	PŘÍ, VLA, TV, ICT - sběr údajů a jejich zpracování

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice); užívá jednoduché konstrukce 	<ul style="list-style-type: none"> • čtverec • trojúhelník • kružnice, kruh 	PČ - práce s papírem – s geom. tvary; práce se stavebnicemi; modelování ESV - linie, tvary PŘÍ - Dopravní značky
<ul style="list-style-type: none"> • sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 	<ul style="list-style-type: none"> • délka úsečky; jednotky délky a jejich převody • lomená čára, délka lomené čáry • mnohoúhelník, obvod mnohoúhelníku 	PŘÍ - měření délky VLA - cesta do školy
<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí rovnoběžky a kolmice 	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná poloha dvou přímek v rovině • rýsování rovnoběžek a kolmic 	ESV - obrázky z rovnoběžek a kolmic
<ul style="list-style-type: none"> • určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 	<ul style="list-style-type: none"> • obsah obrazce • základní jednotky obsahu 	

• rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• osová souměrnost rovinného útvaru	ESV - tvary PČ - modelování, práce s materiélem
• rozezná, pojmenuje a popíše jednoduchá tělesa	• kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	PČ - modelování

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: • řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• nestandardní slovní úlohy	

Obsahové, časové a organizační vymezení 2. stupně

Časová dotace a místo realizace

Matematika je vyučována na druhém stupni v 6. - 9. ročníku 4 hodiny týdně. Vyučována je převážně v kmenových třídách, v počítačové či multimediální učebně.

Kromě znalostí a vědomostí se zaměřujeme hlavně na řešení problémů, práci ve skupinách, samostatnou práci žáků, didaktické hry a sebekontrolu a sebehodnocení. Při výuce využíváme dostupné výukové programy, které žákům pomáhají okamžitou kontrolou jejich výsledků osvojit si správné postupy a metody řešení úloh.

Kompetence k učení

- Osvojuje si obecně používané termíny, symboly a znaky
- Vyhledává v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje
- Prostřednictvím vhodně volených zadání poznává smysl osvojovaných postupů pro běžný život
- Vytváří si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy
- V týmu i samostatně experimentuje a porovnává dosažené výsledky
- Podporujeme rozvoj abstraktního a logického myšlení
- Zařazujeme problémové úlohy, úlohy na logické myšlení, hádanky, kvízy
- Vedeme žáky ke znalosti početních operací, metod řešení úloh, které žák umí uplatnit v praxi
- Vyžadujeme správné využívání matematického jazyka

Kompetence komunikativní

- Rozumí různým typům grafů a umí je sestrojit
- Sestavuje vypočítané výsledky srozumitelně a v logickém sledu
- Spolupracuje při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, nebo menší skupině
- Vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjádření v matematickém jazyce
- Vyžadujeme logický sled vyjádření myšlenek
- Nabízíme žákům komunikaci a spolupráci ostatními ve skupině

Kompetence k řešení problémů

- Chápe význam kontroly dosažených výsledků
- Uvědomuje si zjištění, že úloha může mít více, nebo žádné řešení, vyžadujeme po žácích různé varianty řešení
- Hledá vlastní postup při řešení úloh
- Získává informace, které jsou potřebné k dosažení cíle
- Vyjadřuje závěry na základě ověřených výsledků a umí je obhájit
- Nabízíme žákům dostatek úkolů vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- Vedeme žáky k aplikaci známých postupů při řešení obdobných úkolů
- Podnášejeme žáky k volbě správného postupu, odhadu výsledku, k vyhodnocení správnosti

Kompetence sociální a personální

- Samostatně řeší přiměřeně náročné úkoly, dosahuje tak pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Dodržuje stanovená pravidla pro práci ve skupině i samostatně
- Zařazujeme práci ve skupinách, která žákům umožní spolupracovat

Kompetence občanské

- Uvědomuje si své školní povinnosti
- Uvědomuje si zodpovědnost za svou domácí přípravu
- Poskytuje účinnou pomoc svým spolužákům

Kompetence pracovní

- Umí bezpečně používat rýsovací potřeby
- Své pracovní potřeby udržuje v pořádku a funkčnosti
- Dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- Nabízíme žákům činnosti k zvládání základních pracovních dovedností (práce s různým materiálem, modelování, užívání rýsovacích potřeb atd.)

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Zvládání vlastního chování (soustředění, zklidnění, pozornost)
 - Pomáhání spolužákům řešit úkoly (mezilidské vztahy)
 - Cvičení matematické dovednosti
 - Sebehodnocení
 - Řešení problémů, rozhodování
 - Schopnost vyjádřit a obhájit svůj názor (řešení matematických úloh)
 - Úcta k ostatním lidem (spolužákům)
- **Výchova demokratického občana**
 - Disciplinovanost
 - Uvažování v širších souvislostech (slovní úlohy)
 - Zodpovědnost za své chování
 - Respektování názorů ostatních
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Řešení úloh vzhledem k regionu, státu a Evropě
 - Vyhledávání statistických údajů na internetu o zemích Evropy a světa
 - Orientace v nabídce pracovních možností (platové zařazení)
- **Multikulturní výchova**
 - Spolupráce žáků etnických skupin
- **Mediální výchova**
 - Využití tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací
 - Práce s tiskem – ekonomika státu
- **Environmentální výchova**
 - Úlohy k pochopení vztahů člověka k životnímu prostředí
 - Využívání internetu při zjišťování aktuálních informací o vztahu k životnímu prostředí – tabulky, grafy, funkce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 6. – 9.

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu • zaokrouhuje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor 	Desetinná čísla <ul style="list-style-type: none"> • početní operace • zaokrouhlování Racionální čísla (zlomky) <ul style="list-style-type: none"> • základní tvar, převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek • početní operace se zlomky 	6. - 7.	PČ - příprava pokrmů, údržba domácnosti Fg - hospodaření domácnosti
	Celá čísla <ul style="list-style-type: none"> • čísla navzájem opačná • absolutní hodnota čísla • zobrazení na číselné ose • početní operace 	7.	Fy - fyzikální veličiny D - časová osa, letopočty
	Mocniny a odmocniny – druhá mocnina a odmocnina <ul style="list-style-type: none"> • určení druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulátoru • Pythagorova věta 	8.	D - Antika
<ul style="list-style-type: none"> • modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	Dělitelnost přirozených čísel <ul style="list-style-type: none"> • prvočíslo, číslo složené • násobek, dělitel • nejmenší společný násobek, největší společný dělitel • znaky dělitelnosti 	6.	TV - soutěže

<ul style="list-style-type: none"> • užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) • řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů • řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) 	Poměr <ul style="list-style-type: none"> • změna velikosti a rozdělení v daném poměru • měřítko plánu a mapy 	7.	PČ - příprava pokrmů Z - Práce s mapou
	Procenta <ul style="list-style-type: none"> • procento, promile • výpočet základu, procentové části, počtu procent • jednoduché úrokování • slovní úlohy 	7.	PČ (svět práce, provoz a údržba domácnosti), FG - peníze a placení, rozpočet domácnosti
	Vyjádření části celku pomocí zlomku, desetinného čísla a procent	Průběžně 6. – 9.	
<ul style="list-style-type: none"> • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním 	Výrazy <ul style="list-style-type: none"> • číselný výraz a jeho hodnota • proměnná, výrazy s proměnnými, úprava výrazů • mnohočleny, rozklad mnohočlenu na součin 	8. - 9.	FY - fyzikální veličiny, vzorce, výpočty
<ul style="list-style-type: none"> • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav 	Lineární rovnice <ul style="list-style-type: none"> • sestavení a řešení rovnice • ověření správnosti • ekvivalentní úpravy rovnic 	8. - 9.	FY - fyzikální veličiny, vzorce, výpočty
	Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými <ul style="list-style-type: none"> • sčítací a dosazovací metoda řešení • sestavení a řešení soustavy rovnic 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionalních čísel 	Slovní úlohy	Průběžně 6. – 9.	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data • porovnává soubory dat 	Slovní úlohy <ul style="list-style-type: none"> • diagramy, tabulky • grafy; pravoúhlá soustava souřadnic • aritmetický průměr • největší a nejmenší hodnota, četnost 	Průběžně 6. – 9.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení, vyhledávání v textu, ICT - zpracování informací FY - grafy Tv - zapisování a porovnávání výsledků FG, PČ (svět práce) - peníze a placení
• určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	Slovní úlohy <ul style="list-style-type: none"> • přímá úměrnost • nepřímá úměrnost • trojčlenka 	7.	
• vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem • matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Funkce <ul style="list-style-type: none"> • vyjádření funkce tabulkou, rovnicí, grafem • pravoúhlá soustava souřadnic • lineární funkce 	9.	ICT <ul style="list-style-type: none"> - tabulkový procesor – tvorba tabulek a grafů FY - fyzikální veličiny

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • načrtne a sestrojí rovinné útvary • odhaduje a vypočítá obsah a obvod 	<ul style="list-style-type: none"> • přímka, polopřímka, úsečka • čtverec, obdélník • trojúhelník (trojúhelníková nerovnost; výšky, těžnice) 	6. – 7.	FY <ul style="list-style-type: none"> - těžiště AJ, NJ - slovní zásoba – tvary

základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> • čtyřúhelník – rovnoběžník, lichoběžník • pravidelné mnohoúhelníky 	7.	
	kružnice, kruh <ul style="list-style-type: none"> • Obvod a obsah kruhu • Délka kružnice 	8.	
• určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	úhel <ul style="list-style-type: none"> • ostrý, tupý, pravý, přímý úhel • měření úhlu • sčítání a odčítání úhlů početně 	6.	TV - střelecký úhel
• užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	shodnost a podobnost <ul style="list-style-type: none"> • věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků 	9.	VV - malba, kresba
• načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> • osová souměrnost • středová souměrnost 	6. - 7.	VV - kresba a malba souměrných útvarů, písmen
• určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti • načrtne a sestrojí síť základních těles • načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině • odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	kvádr, krychle <ul style="list-style-type: none"> • kolmý hranol • volné rovnoběžné promítání – obraz těles • výpočet objemu a povrchu těles pomocí vzorců, jednotky objemu 	6. - 7.	VV - kresba těles FY - objem, povrch, hustota Z - kartografie
	Válec <ul style="list-style-type: none"> • volné rovnoběžné promítání – obraz tělesa • výpočet objemu a povrchu tělesa pomocí vzorců 	8.	
	Jehlan Rotační kužel Koule <ul style="list-style-type: none"> • volné rovnoběžné promítání – obrazy těles • výpočet objemu a povrchu těles pomocí vzorců 	9.	

<ul style="list-style-type: none"> • zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku 	<ul style="list-style-type: none"> • trojúhelníková nerovnost 	6.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Pythagorova věta 	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> • vzájemná poloha bodů a přímek v rovině • vzdálenost bodu od přímky 	7. - 8.	
<ul style="list-style-type: none"> • využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh 	Konstrukce rovinných útvarů daných vlastností	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • osa úhlu • osa úsečky 		
	<ul style="list-style-type: none"> • množina bodů dané vlastnosti 	8.	
<ul style="list-style-type: none"> • analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu 	Slovní úlohy	Průběžně 6. – 9.	

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací • řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> • číselné a logické řady • logické a nestandardní slovní úlohy 	Průběžně 6. – 9.	JČ, FY, PP, Z, CH, PČ, VZ, ICT, VO, TV Řešení úloh s rozdílnou tematikou navazující na právě probíraná téma ve všech předmětech

6.3 Informatika

6.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka probíhá na počítačích, noteboocích s myší nebo tablettech, buď v odborné učebně, nebo v běžné učebně, s připojením k internetu. Některá téma se vyučují bez informačních technologií.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Ve 4. ročníku je obsah informatiky vnořen do předmětu Estetická výchova, což umožňuje rozdělit hodinovou týdenní dotaci do menších celků, případně vytvářet vícehodinový blok dle aktuálních potřeb. Samostatný vyučovací předmět Informatika bude vyučován od 5. do 9. ročníku vždy 1 hodinu týdně.

Kompetence k učení

- Žáci hledají možnosti využití digitálních technologií v praxi
- Žáci se učí aktivně vyhledávat a třídit informace
- Žáci se učí využívat získané informace v procesu učení

Kompetence k řešení problémů

- Žáci se učí nacházet různá řešení a vybrat to nevhodnější pro danou situaci
- Žáci poznávají, že k vyřešení problému nevede pouze jedna cesta
- Žáci se učí řešit problém až do konce
- Žáci se učí vypořádat se s problémy s otevřeným koncem
- Žáci se učí hledat pomoc, pokud se jim problém nepodařilo vyřešit

Kompetence komunikativní

- Žáci se učí formulovat své myšlenky a názory

- Žáci poznávají možnosti využití informačních a komunikačních prostředků (internet)
- Žáci se učí komunikaci na dálku, učí se vhodné formě této komunikace
- Žáci se učí obhajovat své postupy řešení a respektovat jiná řešení svých spolužáků
- Žáci se učí komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje

Kompetence sociální a personální

- Žáci jsou vedeni k pomoci jiným spolužákům, umí si nechat poradit od ostatních, učí se požádat o pomoc
- Žáci si s pomocí učitele budují sebedůvěru, že daný problém dokáží postupně zvládnout

Kompetence občanské

- Žáci se učí se chránit své soukromí
- Žáci se učí bezpečnému a etickému užívání digitálních technologií
- Žáci se učí posuzovat technická řešení z pohledu druhých lidí a vyhodnocovat je v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech

Kompetence pracovní

- Žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla určená pro práci s výpočetní technikou

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Rozvoj schopnosti poznávání – cvičení pozornosti a soustředění, dovednosti řešení problémů
 - Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebeovládání, plánování práce, stanovení si osobních cílů a kroků k jejich dosažení
 - Psychohygiena – žák si samostatně organizuje čas, rozumově zpracovává problémy, hledá řešení problémů při potížích, pamatuje na zdravotní rizika při práci s technologiemi
 - Kreativita – cvičení nápadů a originality
 - Budování postojů k neutickému chování v digitálním světě
 - Získávání odpovědného postoje k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu
- **Výchova demokratického občana**
 - Žáci se učí přijímat odpovědnost za své postoje a činy, uvědomují si, jakou zanechávají digitální stopu.
 - Žáci se učí dodržovat právo a zákony, které souvisejí s digitálním světem
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Při práci v digitálním světě podporujeme v žácích tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním a kritickým myšlením.
 - Učíme žáky chápat důsledky neutických činností a nebezpečí svobodného toku informací (mnohdy směřujících k destrukci systémů a k anarchii)
- **Multikulturní výchova**
 - Učíme žáky získávat informace o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech.
 - Učíme žáky využívat získané informace k orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů

➤ **Mediální výchova**

- Rozvíjíme u žáků komunikační schopnost a stylizaci psaného a mluveného textu
- Pomáháme žákům k uvědomení si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů v digitálním světě a k převzetí odpovědnosti za způsob jejich formulování a prezentace

➤ **Environmentální výchova**

- Učíme žáky aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí.
- Žáci se učí hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů a komunikovat o jejich možných dopadech na úrovni lokální a globální.
- Učíme žáky rozlišovat faktický a fiktivní obsah mediálních sdělení, kriticky posuzovat získané informace a umět si je ověřit z více zdrojů

Výstupy Informatiky ve 4. ročníku jsou vřazené do předmětu Estetická výchova

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	<ul style="list-style-type: none">• pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje a vysvětlí, k čemu slouží;• najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci;• vytvoří krátký text;• vytvoří obrázek;• přehraje zvuk či video	Digitální zařízení Ovládání aplikací Kreslení obrázků Psaní slov na klávesnici a Editace textu
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	<ul style="list-style-type: none">• připojí k počítači sluchátka	Digitální zařízení
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	<ul style="list-style-type: none">• dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením• rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	Pravidla při práci s digitálním technologiemi Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Ročník: 5.

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat	• uvědomuje si, co jsou data a využívá je k získání odpovědí na otázky	Víme, co jsou data
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	• sdělí informaci obrázkem; • zakóduje/zašifruje a dekóduje/dešifruje text	Piktogramy, emodži, symboly Kódování a šifrování
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	• pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty; • pomocí obrázku znázorní jev	Grafové modely Obrázkové modely

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy	• v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy	Základy programování ve Scratch
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	• přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky; • v programu najde a opraví chyby	Základy programování ve Scratch

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozpozná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none"> nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky; pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech 	Systémy kolem nás Data, druhy dat
I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	<ul style="list-style-type: none"> umístí data správně do tabulky; doplní prvky v tabulce 	Doplňování tabulky Řazení dat v tabulce

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	<ul style="list-style-type: none"> najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci; spouští online aplikace 	Využití digitálních technologií
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	<ul style="list-style-type: none"> uveče příklady běžných digitálních zařízení a možností jejich propojení 	Propojení technologií
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	<ul style="list-style-type: none"> dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením; pamatuje si a chrání své heslo; rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Ročník: 6.

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	• najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)	Data v grafu a tabulce
I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	• rozpozná zakódované informace kolem sebe; zakóduje a dekóduje znaky pomocí znakové sady	Kódy kolem nás Kódování znaků

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	• popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují	Školní informační systém
I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	• při hledání odpovědi na otázky k datům v tabulce využívá jednoduchý filtr a umí vyhledávat data v tabulce	Evidence dat
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	• navrhne jednoduchou tabulku pro záznam dat	Evidence dat
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu		

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	• nainstaluje a odinstaluje aplikaci; vybere vhodný formát pro uložení dat	Instalace aplikací
I-9-4-03 vybírá nevhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	• vytvoří jednoduchý model domácí sítě	Domácí počítačová síť
I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavami počítače	• zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny; nastavení systému či aplikace	Postup při řešení problému s digitálním zařízením
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	• porovná různé metody zabezpečení účtů	Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Ročník: 7.

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	<ul style="list-style-type: none"> • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku; • pomocí grafů řeší problémy; • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	Standardizovaná schémata a modely
I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	<ul style="list-style-type: none"> • pomocí grafů řeší problémy a dokáže najít a opravit chybu 	Standardizovaná schémata a modely

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	<ul style="list-style-type: none"> • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná 	Programování ve Scratch
I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní 	Programování ve Scratch
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost 	Programování ve Scratch
I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none"> • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby 	Programování ve Scratch

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Ročník: 8.

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	<ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří program; • program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; • používá opakování, větvení programu, proměnné 	Programování ve Scratch

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	<ul style="list-style-type: none"> • při hledání odpovědi na otázky k datům v tabulce využívá vhodné řazení dat; • k výpočtům umí použít základní funkce 	tabulkový procesor
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví vhodnou tabulku pro evidenci dat, seřadí tabulku dat podle daného kritéria 	tabulkový procesor
I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	<ul style="list-style-type: none"> • sestaví tabulku pro evidenci dat a ověří její funkčnost 	tabulkový procesor

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Ročník: 9.

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	<ul style="list-style-type: none"> hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	Programování ve Scratch
I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	<ul style="list-style-type: none"> řeší problémy sestavením algoritmu; v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému 	Programování ve Scratch

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí; vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením; popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí 	Hardware a software
I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	<ul style="list-style-type: none"> zná různé formáty dat; umí pracovat s vhodným programem pro kompresi dat; zná různé možnosti ukládání dat 	Komprese a formáty souborů; Internet
I-9-4-03 vybírá nevhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> umí popsát, jak fungují některé služby internetu 	Sítě; Internet; Digitální identita

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavami počítače	<ul style="list-style-type: none">• zná nejběžnější závady počítače;• umí vyhledat význam chybových hlášení	Hardware a software Bezpečnost
I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	<ul style="list-style-type: none">• diskutuje o cílech a metodách hackerů	Bezpečnost; Digitální identita

6.4 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je v 1. – 3. ročníku realizována ve vyučovacím předmětu Prvouka, ve 4. - 5. ročníku ve vyučovacích předmětech Přírodověda a Vlastivěda.

6.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Utváří se prvotní ucelený obraz světa, děti poznávají sebe a své nejbližší okolí, seznamují se se vztahy mezi lidmi, se základními vztahy ve společnosti. Snaží se porozumět okolnímu světu a způsobu života. Vzdělávací obsah je členěn do 5 tematických okruhů:

1. Místo, kde žijeme – žáci se učí chápout organizaci života v rodině, škole, obci a společnosti. Součástí tohoto okruhu je dopravní výchova a poznávání místních a regionálních skutečností.
2. Lidé kolem nás – žáci se učí zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznamují se se základními právy a povinnostmi.
3. Lidé a čas – žáci se učí orientovat v dějích a čase. Poznávají měření času, učí se poznávat, jak se život i věci vyvíjejí.
4. Rozmanitost přírody – žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, poznávají rozmanitost živé a neživé přírody. Učí se o proměnách přírody a dozvídají se základy ochrany přírody.
5. Člověk a jeho zdraví – žáci poznávají základní poučení o zdraví a nemocech, o prevenci a 1. pomoci, o bezpečném chování. Poznávají sebe jako součást živé přírody.

Časová dotace a místo realizace

V 1. ročníku se vyučuje 1 hodinu týdně, ve 2. a 3. ročníku pak 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové nebo multimedialní učebně.

Kompetence k učení

- Žáci poznávají podstatu zdraví a příčiny nemocí
- Žáci si upevňují chování vedoucí k prevenci proti úrazům a nemocem
- Žáci se učí orientovat ve světě časových a místních informací
- Žáci jsou motivováni pro celoživotní učení

Kompetence komunikativní

- Žáci jsou vedeni k bezkonfliktní komunikaci
- Žáci vyjadřují pozitivní city k sobě i ostatním lidem
- Žáci se učí vzájemně naslouchat, radit a pomáhat si

Kompetence k řešení problémů

- Žáci se učí rozhodovat se a jednat v nebezpečných situacích ohrožujících zdraví a bezpečnost sebe i druhých

Kompetence sociální a personální

- Žáci se učí pracovat ve skupině, učí se respektovat názor druhých
- Žáci se zapojují do diskuse a učí se věcně argumentovat

Kompetence občanské

- Žáci si vytvářejí vztah k přírodě i ke kulturním výtvarům
- Žáci se učí aktivně uplatnit při ochraně přírody
- Žáci se učí respektovat pravidla

Kompetence pracovní

- Žáci poznávají různé materiály
- Žáci se učí eliminovat možná zdravotní a hygienická rizika při práci

Zařazená průřezová téma:

➤ **Osobnostní a sociální výchova**

- Rozvoj schopnosti poznávání – žák cvičí pozornost a soustředění, cvičí dovednosti řešení problémů, zapamatování.
- Sebepoznání a sebepojetí – žák poznává své tělo, svou psychiku.
- Seberegulace a sebeorganizace – žák reguluje vlastní jednání i prožívání, učí se organizovat vlastní čas, stanovuje si osobní cíle a kroky k jejich dosažení.
- Psychohygiena – žák se učí dobrému vztahu k sobě samému, učí se dobré organizaci času.
- Poznávání lidí – žáci se vzájemně poznávají ve třídě, učí se pozorovat odlišnosti mezi sebou.
- Mezilidské vztahy – žáci se učí vhodnému chování k ostatním, učí se podporovat dobré vztahy, učí se respektu a pomoci druhým.
- Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – žák se učí řešit problémy v mezilidských vztazích.

➤ **Výchova demokratického občana**

- Občanská společnost a škola – žáci se učí pravidla chování, poznávají demokratické vztahy ke škole.

➤ **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Evropa a svět nás zajímá – žáci poznávají naše sousedy v Evropě, seznamují se s životem dětí v jiných zemích.
- Objevujeme Evropu a svět – žáci se seznamují s evropskými krajinami, poznávají rozdíly a souvislosti mezi naší vlastí a Evropou.

➤ **Multikulturní výchova**

- Kulturní diference – žák se učí respektování zvláštností různých etnik, poznává jedinečnost každého člověka.
- Lidské vztahy – žák se učí integrovat jedince v rodinných a vrstevnických vztazích, uplatňovat principy slušného chování a tolerance.
- Etnický původ – žák poznává odlišnost lidí, různé způsoby života, projevy rasové nesnášenlivosti.
- Princip sociálního smíru a solidarity – lidská práva, nekonfliktní život v multikulturní společnosti.

➤ **Mediální výchova**

- Fungování a vliv médií ve společnosti – role médií v politickém životě, role médií v politických změnách.

➤ **Environmentální výchova**

- Ekosystémy – žáci poznávají ekosystémy les, vodní zdroje, pole, lidské sídlo (město, vesnice, kulturní krajina).
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody.
- Vztah člověka k prostředí – naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví.

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 1. – 3.

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:	<ul style="list-style-type: none"> ● vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ● domov <ul style="list-style-type: none"> - prostředí domova ● škola <ul style="list-style-type: none"> - prostředí školy - činnosti ve škole 	1.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - adresa bydliště a školy - významy slov TV <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry – orientace v prostoru - hry v okolí školy ESV <ul style="list-style-type: none"> - dům, ve kterém bydlím - moje třída
	<ul style="list-style-type: none"> ● domov <ul style="list-style-type: none"> - orientace v místě bydliště ● škola <ul style="list-style-type: none"> - okolí školy, - riziková místa a situace v okolí domova a školy - bezpečná cesta do školy a ze školy, doprava 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> ● orientace v jednoduchém plánu (okolí školy a bydliště) 	3.	
• začlení své město do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě	<ul style="list-style-type: none"> ● žijeme v ČR <ul style="list-style-type: none"> - hlavní město, vlajka ČR, české mince (<i>finanční gramotnost</i>) 	1.	M <ul style="list-style-type: none"> - seznámení a počítání s maketami českých mincí a bankovek
	<ul style="list-style-type: none"> ● město, místní krajina <ul style="list-style-type: none"> - dopravní síť ● žijeme v ČR <ul style="list-style-type: none"> - hlavní město, státní symboly, české mince (<i>finanční gramotnost</i>) 	2.	PČ <ul style="list-style-type: none"> - Můj dům, moje město (stavebnice) - dopravní prostředky (modelování)
	<ul style="list-style-type: none"> ● město, místní krajina <ul style="list-style-type: none"> - začlenění města do příslušného kraje a obslužného centra ČR 	3.	

	<ul style="list-style-type: none"> - minulost a současnost města - význačné budovy • žijeme v ČR <ul style="list-style-type: none"> - seznámení s mapou ČR – barvy na mapě, světové strany, poloha našeho města - části ČR (Čechy, Morava, Slezsko) - hlavní město, státní symboly, české mince a bankovky (<i>finanční gramotnost</i>) • okolní krajina, region <ul style="list-style-type: none"> - příroda, zemský povrch a jeho tvary - umělé prvky v okolní krajině - vytváření pozitivního vztahu ke kulturním památkám a přírodě 		
--	---	--	--

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi • projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	<ul style="list-style-type: none"> • rodina <ul style="list-style-type: none"> - role členů rodiny - příbuzenské vztahy – matka, otec, děti, sourozenci, prarodiče • chování lidí <ul style="list-style-type: none"> - pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality • právo a spravedlnost <ul style="list-style-type: none"> - práva a povinnosti žáků školy • vlastnictví <ul style="list-style-type: none"> - soukromé, veřejné, osobní, společné 	1.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - komunikační pravidla v rozhovoru - významy slov - velká písmena ve vlastních jménech - prosba, žádost PČ <ul style="list-style-type: none"> - pravidla stolování a společenského chování - dodržování zásad hygieny HV <ul style="list-style-type: none"> - hudební styly a žánry
	<ul style="list-style-type: none"> • rodina <ul style="list-style-type: none"> - postavení jedince v rodině 	2.	

	<ul style="list-style-type: none"> - příbuzenské vztahy – strýce, teta, sestřenice, bratranec ● soužití lidí <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy, komunikace ● chování lidí <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti lidí - rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům ● kultura <ul style="list-style-type: none"> - podoby a projevy kultury - kulturní instituce 		(ukolébavka)
● odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none"> ● některé druhy povolání ● druhy obchodů (potraviny, papírnictví...) 	3.	
	<ul style="list-style-type: none"> ● práce fyzická a duševní ● zaměstnání, výplata ● nakupování <ul style="list-style-type: none"> - druhy obchodů - odhad ceny základních potravin a celkové ceny nákupu (<i>finanční gramotnost</i>) - příklady využití platební karty (<i>finanční gramotnost</i>) 	1. 2.	M - sčítání a odčítání - zaokrouhlování
	<ul style="list-style-type: none"> ● zaměstnání <ul style="list-style-type: none"> - posílání výplaty na bankovní účet - banka jako správce peněz (<i>finanční gramotnost</i>) - placení hotově – kontrola peněz vrácených při placení (<i>finanční gramotnost</i>) 	3.	

	- bezhotovostní platby – bankovním převodem, použití platební karty (<i>finanční gramotnost</i>)		
--	--	--	--

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
• využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase a časový řád <ul style="list-style-type: none"> - určování času – celé hodiny - denní režim - roční období 	1.	M - jednotky času - čtení hodin, nastavení hodin - orientace v čase PČ - jednoduchá úprava stolu - příprava jednoduchého pokrmu
	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase a časový řád <ul style="list-style-type: none"> - určování času – čtvrt, půl, tříčtvrtě, celá - kalendář – seznámení s některými druhy kalendářů; údaje v kalendáři - denní režim, práce a odpočinek - roční období, měsíce v roce, dny v týdnu, části dne - minulost, přítomnost, budoucnost 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientace v čase a časový řád <ul style="list-style-type: none"> - přesné určení času – hodiny a minuty 	3.	
• pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	<ul style="list-style-type: none"> • regionální památky <ul style="list-style-type: none"> - péče o památky • báje, mýty, pověsti <ul style="list-style-type: none"> - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj 	3.	
• uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	<ul style="list-style-type: none"> • volba povolání – co bych chtěl (a) dělat v dospělosti • lidové zvyky a tradice v rodině 	1.	PČ - lidové zvyky a řemesla
	<ul style="list-style-type: none"> • volba povolání – co bych chtěl (a) dělat v dospělosti rozdělení práce v domácnosti mezi jednotlivé členy rodiny • přístroje a zařízení v domácnosti • výrobky, služby; prodavač, zákazník 	2.	

	<ul style="list-style-type: none"> • volba povolání – co bych chtěl (a) dělat v dospělosti • současnost a minulost v našem životě <ul style="list-style-type: none"> - proměny způsobu života - bydlení, předměty denní potřeby - průběh lidského života - státní svátky a významné dny 	3.	
--	--	----	--

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	<ul style="list-style-type: none"> • životní podmínky <ul style="list-style-type: none"> - charakteristické znaky ročních období, změny v přírodě, počasí, délka dne a noci - pobyt v přírodě, chování v přírodě a péče o ni - hry v přírodě, sport podle ročních období • rizika v přírodě <ul style="list-style-type: none"> - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - bezpečnost o prázdninách • rovnováha v přírodě <ul style="list-style-type: none"> - základní společenstva v jednotlivých ročních obdobích – zahrada, pole, les, rybník 	1.	ESV <ul style="list-style-type: none"> - barvy - vizuálně obrazná vyjádření podnětů TV <ul style="list-style-type: none"> - sport a pobyt v přírodě PČ <ul style="list-style-type: none"> - pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
	<ul style="list-style-type: none"> • životní podmínky <ul style="list-style-type: none"> - příroda v různých ročních obdobích - životní projevy rostlin a živočichů v různých ročních obdobích • rizika v přírodě <ul style="list-style-type: none"> - rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi - bezpečnost o prázdninách 	2.	

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

<ul style="list-style-type: none"> • roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě 	<ul style="list-style-type: none"> • rostliny, houby, živočichové <ul style="list-style-type: none"> - znaky života, životní potřeby a projevy 	1.	ČJ - významy slov - velká písmena ve vlastních jménech PČ - pěstitelské práce
	<ul style="list-style-type: none"> • rostliny, houby, živočichové <ul style="list-style-type: none"> - části stromů, keřů, bylin - druhy ovoce, druhy zeleniny - péče o pokojové rostliny - savci, ptáci, ryby – základní části těla, rozdílné znaky života - ptáci stěhovaví a stálí - domácí a hospodářská zvířata a jejich mláďata, péče o ně, užitek pro člověka - zvířata chovaná pro radost – péče o ně • rovnováha v přírodě – základní společenstva <ul style="list-style-type: none"> - les, sad, zahrada, louka, pole, rybník 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • životní podmínky – neživá příroda <ul style="list-style-type: none"> - voda a vzduch <ul style="list-style-type: none"> ▪ výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě ▪ proudění vzduchu, složení vzduchu - teplo a světlo <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam Slunce - půda – význam • rostliny, houby, živočichové <ul style="list-style-type: none"> - znaky života - životní potřeby a projevy - průběh a způsob života - výživa - stavba těla u některých známějších druhů - význam v přírodě a pro člověka • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody 	3.	
<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje 	<ul style="list-style-type: none"> • látky a jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> - třídění látek (přírodniny živé, neživé, látky umělé) 	3.	M (geometrie) - jednotky délky, hmotnosti,

jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	- změny látek a skupenství (pevné, kapalné, plynné) - vlastnosti (látky rozpustné, nerozpustné) ● praktická ukázka měření délky, hmotnosti, objemu		objemu
--	--	--	--------

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> ● uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; ● projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> ● lidské tělo – základní části ● péče o zdraví <ul style="list-style-type: none"> - denní režim - správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim - základní hygienické návyky – osobní hygiena, péče o zevnějšek - rozdíl mezi nemocí a úrazem 	1.	ČJ - základní hygienické návyky při psaní TV - pohybový režim - hygiena pohybových činností PČ - pravidla stolování a společenského chování - dodržování zásad hygieny
	<ul style="list-style-type: none"> ● lidské tělo – stavba těla ● péče o zdraví <ul style="list-style-type: none"> - denní režim, zdravý životní styl, pohyb - správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim - nemoci, drobné úrazy a poranění - prevence nemocí a úrazů 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> ● lidské tělo <ul style="list-style-type: none"> - stavba těla, základní funkce a projevy - životní potřeby člověka - druhotné pohlavní znaky - vývoj jedince ● péče o zdraví <ul style="list-style-type: none"> - zdravý životní styl - výběr a způsoby uchovávání potravin - nemoci přenosné a nepřenosné 	3.	

	<ul style="list-style-type: none"> - prevence nemocí a úrazů - první pomoc při drobných poraněních - osobní, intimní a duševní hygiena ● partnerství, manželství, rodičovství ● rodina, vztahy v rodině (základy sex. výchovy) 		
<ul style="list-style-type: none"> ● rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času (Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí); ● uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu (Dopravní výchova), jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> ● osobní bezpečí, krizové situace <ul style="list-style-type: none"> - vhodná a nevhodná místa pro hru a trávení volného času - bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu - dopravní značky ● pravidla bezpečnosti při různých činnostech – pobyt v přírodě (zavazadlo, správný oděv a obutí), sportovní akce, plavání... 	1.	PČ - dopravní značky TV - bezpečnost při pohybových činnostech
	<ul style="list-style-type: none"> ● osobní bezpečí, krizové situace <ul style="list-style-type: none"> - vhodná a nevhodná místa pro hru a trávení volného času, možná nebezpečí a způsoby, jak jim čelit - neznámá místa, kontakt se zvířaty – účinné způsoby ochrany (diskuse) - bezpečné chování v rizikovém prostředí - bezpečné způsoby pohybu a chování v silničním provozu při cestě do školy a ze školy, nebezpečná místa - dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, nutnost jejich používání) - šikana - týrání 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> ● osobní bezpečí, krizové situace <ul style="list-style-type: none"> - nebezpečná místa pro hru a trávení volného času (uvádět i nebezpečí konkrétních her a činností), volba 	3.	

	<p>odpovídajících způsobů ochrany (jednání, organizace, ochranné pomůcky)</p> <ul style="list-style-type: none"> - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích – bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy, jejich důsledné uplatňování - bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty - základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, nutnost jejich používání) - šikana - týrání - sexuální a jiné zneužívání - brutalita a jiné formy násilí v médiích 		
<ul style="list-style-type: none"> • chová se obezřetně při setkání se neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná (Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí); • v případě potřeby požádá i pomoc pro sebe i pro jiné; • ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek (Zdraví) 	<ul style="list-style-type: none"> • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví <ul style="list-style-type: none"> - čísla tísňového volání – 112, 150, 155, 158 – příklady použití • nebezpečí setkání s cizími lidmi – účinné způsoby ochrany 	1.	
	<ul style="list-style-type: none"> • návykové látky a zdraví <ul style="list-style-type: none"> - návykové látky – alkohol, cigarety, drogy - závislost - odmítání návykových látek • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví <ul style="list-style-type: none"> - služby odborné pomoci - čísla tísňového volání – 112, 150, 155, 158 – příklady použití 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> • návykové látky a zdraví <ul style="list-style-type: none"> - návykové látky – alkohol, cigarety, drogy - hrací automaty a počítače - závislost - odmítání návykových látek 	3.	

	<ul style="list-style-type: none"> - nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií – účinné způsoby ochrany ● přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví <ul style="list-style-type: none"> - služby odborné pomoci - čísla tísňového volání; správný způsob volání na tísňovou linku (modelové situace komunikace s operátory tísňové linky), - důsledky zneužití tísňové linky 		
● reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> ● mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená <ul style="list-style-type: none"> - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů) ● mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená <ul style="list-style-type: none"> - postup v případě ohrožení (evakuace) - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů) ● mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená <ul style="list-style-type: none"> - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) - požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) - integrovaný záchranný systém 	1. 2. 3.	TV - pokyny a povely

6.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

Učební osnovy předmětu přírodověda jsou děleny do tematických okruhů:

1. Rozmanitost přírody
2. Člověk a jeho zdraví

Časová dotace a místo realizace

Ve 4. a v 5. ročníku se vyučuje 2 vyučovací hodiny týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, v počítacové či multimediální učebně. Žáci v rámci dopravní výchovy projdou výukou na dopravním hřišti a mohou získat průkaz cyklisty.

Kompetence k učení

- Učitel dává možnost používat a nahlédnout do encyklopedií, do odborné literatury, využívá k výuce vhodné pomůcky k daným tématům
- Žáci pozorují přírodu, zaznamenávají, hodnotí a rozebírají výsledky svého pozorování, předkládají své dojmy

Kompetence komunikativní

- Žáci se učí volit správné terminologie
- Žáci si obohacují slovní zásobu
- Učí se vyjadřovat své dojmy, poznatky a myšlenky
- Reagují na podněty a názory jiných
- Informace vhodné k řešení problémů

Kompetence k řešení problémů

- Učitel používá, volí metody a postupy, které nabádají k objevům, řešením a závěrům žáky samostatně
- Žáci získávají schopnost řešit zadané úkoly
- Učí se nacházet vhodné a dostupné informace vhodné k řešení problémů

Kompetence sociální a personální

- Učitel zadává žákům společné práce, aby si naučili společně pracovat
- Žáci pracují ve skupinách, učí se vzájemné spolupráci
- Učitel se zajímá o názory a zkušeností žáků

Kompetence občanské

- Učitel se snaží vést žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě
- Učitel vyžaduje a vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- Žáci se učí chápat a poznávat rozdíly mezi lidmi
- Učitel vede žáky k toleranci, k bezkonfliktnosti a k bezproblémovému jednání mezi lidmi
- Učitel umožňuje žákům zažít úspěch

Kompetence pracovní

- Žáci si vytvářejí pracovní návyky samostatné i skupinové činnosti
- Žáci se učí dodržovat zásady a vymezená pravidla

- Žáci se učí dodržovat pravidla bezpečnosti
- Učitel předkládá žákům možností manipulace, experimentování a pozorování

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Vede k porozumění sobě samému a druhým
 - Utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
 - Formuje studijní dovednosti
 - Podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny
 - Vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
 - Pomáhá k utváření zraňujícího postoje k sobě samému a k druhým
- **Výchova demokratického občana**
 - Vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
 - Rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
 - Vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
 - Rozvíjí schopnost racionálně uvažovat
- **Multikulturní výchova**
 - Učí žáky komunikovat, chápát a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
 - Učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
 - Napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu
- **Mediální výchova**
 - Přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
 - Napomáhá k uvědomění si možností svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace
 - Vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- **Environmentální výchova**
 - Rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
 - Vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
 - Přispívá k poznání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
 - Učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat své názory a stanoviska
 - Vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
 - Podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 4. - 5.

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávaný výstup

Žák

- objevuje a zjišťuje propojenosť prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako současti vesmíru souvislost s rozdelením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozliší aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplňuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
• látky a jejich vlastnosti – třídění látok, změny látok a skupenství, vlastnosti, porovnávání látok a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	4.	PČ - práce s materiélem, modelování M - jednotky délky, měření
• voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život	4.	
• nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	4.	PČ - pěstování rostlin
• Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období	4. - 5.	ESV - malba, kresba, ilustrace
• rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	4.	ESV - malba, kresba, ilustrace
• životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd,	5.	

rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí		
• rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva	4.	
• ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	4. - 5.	ČJ - čtení s porozuměním

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávaný výstup

Žák

- využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vydoví odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
• lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	5.	ESV - malba, kresba, ilustrace
• péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	5.	TV - zdraví prospěšná cvičení
• návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	5.	
• osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování	5.	ČJ

v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky); šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích		- naslouchání
• přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	4. - 5.	ČJ - mluvený projev AJ - slovní zásoba, jednoduchá sdělení PČ - první pomoc při úrazu
• mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	4. - 5.	ESV - malba, kresba, ilustrace

6.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Ve vyučovacím předmětu Vlastivěda se částečně realizuje vzdělávací obor Člověk a jeho svět.
Jeho vzdělávací obsah je rozdělen do 5 tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas

Časová dotace a místo realizace

Ve 4. a 5. ročníku se vyučuje 2 vyučovací hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové či multimedialní učebně. Při výuce se využívají různé formy práce, žáci pracují s dostupnými vyučovacími pomůckami.

Kompetence k učení

- Žáci se učí začlenit obec do příslušného kraje
- Žáci se učí vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy
- Učitel vede žáky k užívání správné terminologie
- Učitel srozumitelně vysvětluje, co se mají žáci naučit

Kompetence komunikativní

- Žáci se učí vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty
- Učí se rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- Učitel podněcuje žáky k vyjadřování svých dojmů, poznatků a myšlenek /argumentaci/

Kompetence k řešení problémů

- Učitel umožňuje, aby žáci v hodinách pracovali s odbornou literaturou, s encyklopediemi
- Učitel vede žáky umět vyhledávat informace prostřednictvím pc
- Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence sociální a personální

- Žáci se učí rozlišovat vztahy mezi lidmi, národy
- Žáci se učí pracovat ve skupinách, učí se vzájemné spolupráci
- Učitel se zajímá o zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- Žák pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v dějinách ČR (ve státech Evropy)
- Učitel umožňuje podílet se žákům na utváření kritérií hodnocení činností /jejich výsledků/
- Učitel vede žáky k toleranci, k bezproblémovému jednání mezi lidmi

Kompetence pracovní

- Žáci si vytvářejí pracovní návyky samostatné i skupinové činnosti
- Učitel se zajímá o zkušenosti a názory žáků
- Učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- Učitel vede žáky ke spolupráci při plnění zadaných úkolů

- Učitel vede žáky k používání pomůcek a techniky

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Formuje studijní dovednosti
 - Vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí
 - Přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- **Výchova demokratického občana**
 - Vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
 - Vede k pochopení významu řádů, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
 - Vychovává k úctě k zákonu
 - Vede k assertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
 - Přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
 - Rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
 - Utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
 - Podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
 - Upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost
- **Multikulturní výchova**
 - Učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
 - Rozvíjí dovednost rozpozнат проjevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci viníků xenofobie
 - Poskytuje znalost některých základních pojmu multikulturní terminologie: kultura, racismus, národnost, netolerance aj.
 - Učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám
- **Mediální výchova**
 - Učí využívat potenciál médií jako zdroj informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
 - Rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
 - Napomáhá k uvědomění si možností svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace
- **Environmentální výchova**
 - Vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
 - Vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
 - Vede k vnímanému a citlivému přístupu ke kulturnímu dědictví

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Vlastivěda**

Ročník: **4. - 5.**

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy

Žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
• domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště	5.	ESV - malba, kresba, ilustrace
• škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace	5.	ČJ - mluvený projev
• obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť	5.	
• okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany	5.	
• mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	5.	
• regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR	5.	ČJ - pravopis vlastních jmen

• naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly	4.	
---	----	--

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy

Žák

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívками, v rodině, v obci (městě)
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou
- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkонтroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
• rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání	5.	ESV - malba, kresba, ilustrace
• soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	5.	
• chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	5.	ČJ - mluvený projev
• právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	5.	
• vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	5.	M - početní operace, zlomky, celá čísla

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy

Žák

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
• orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období	4.	M - celá čísla - jednotky délky a času
• současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	4.	ESV - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film
• regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	4. - 5.	
• báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	4.	

6.5 Člověk a společnost

6.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v dějepisu směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Časová dotace a místo realizace

Vyučovací předmět se vyučuje jako samostatný v 6., 7. a 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové či multimediální učebně. Učitelé využívají veškeré dostupné vyučovací pomůcky.

Kompetence k učení

- Využívá slepé mapky, puzzle, pracuje s kartičkami, využívá hry
- Používá mapy, časové přímkы, pojmy
- Pracuje s časopisy či jinou literaturou
- Zpracovává referáty
- Zařazuje aktuality
- Pracuje s internetem, učí se v knihovně
- Účastní se dějepisných soutěží
- Individuální přístup
- Stanovování dílčích cílů

Kompetence komunikativní

- Spolupracuje
- Komunikace s ohledem k věku žáků
- Vyžadovat souvislé formulování myšlenkových pochodů
- Umí vyslechnout cizí názor
- Odbourávání mechanického učení
- Využívá získaných komunikačních dovedností

Kompetence k řešení problémů

- Objasní vliv přírodních poměrů na vývoj starověkých států
- Objasní přínos starověkých států pro rozvoj starověké civilizace
- Orientuje se v historickém čase
- Zhodnotí přínos antické kultury pro rozvoj evropské civilizace
- Zná úlohu bájí, pověstí a náboženství v antice
- Zná významná období vývoje Českého státu
- Charakterizuje jednotlivé kultury
- Objevné cesty

- České země v habsburské monarchii
- Vliv osvícenství na rozvoj našich zemí a ostatních států Evropy
- Úloha jednotlivých osobností v Národním obrození
- Postavení českých zemí v Rakousku-Uhersku
- Příčina vzniku ohnisek napětí v Evropě
- Příčiny, průběh a následky obou světových válek a úloha českého národa v nich
- Charakteristika boje demokratických sil proti totalitním režimům
- Vývoj v Československu v letech 1940-1948, 1948-1989 a po roce 1989
- Věnuje pozornost základním globálním problémům lidstva
- Pří řešení problémů objevuje paralely s geografií
- Mezipředmětové vztahy
- Umí provádět myšlenkové operace

Kompetence sociální a personální

- Přijímá roli ve skupinové práci
- Vytváření příjemné atmosféry, prožitku
- Umí konverzovat
- Vyvolává přátelskou atmosféru
- Sebekritika

Kompetence občanské

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Seznamování s kulturami jiných zemí
- Má pozitivní vztah k české kultuře
- Respektuje rozdílnost v kulturách jednotlivých zemí
- Dílo a odkaz významných osobností našich dějin
- Chápe globální problémy lidstva
- Toleranci k náboženství a k jeho úloze ve společnosti
- Formy spolupráce, integrační procesy

Kompetence pracovní

- Úprava a vedení sešitu včetně poznámek
- Exkurze, soutěže, vycházky
- Návštěvy regionálních výstav
- Pozornost k tradicím souvisejícím s naší školou
- Tvořivost, inspirace
- Zaměřit se na souvislé vyjadřování žáků
- Vyhledávání, třídění informací

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů
 - Kreativita – výroba keramiky
 - Holocaust
- **Výchova demokratického občana**
 - Demokracie, despacie, tyranie
 - Občanská práva
 - Magna charta

- Rekatolizace, náboženská nesnášenlivost
- USA, Francie – revoluce (Listina práv a svobod, ústava)
- Občanská společnost
- Vznik totalitního zřízení
- Volební systém
- Formy vlády, ČSR – Češi x Němci x Židé
- Totalitní režim

➤ **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**

- Integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy
- Formování evropských států
- Klíč. Události – vznik Svaté říše římské, křížové výpravy
- Mírové poselství Jiřího z Poděbrad
- Reformace, klíč. Události – 1492 – objevení Ameriky
- Revoluce USA, Francie, VB, 1848
- 1. a 2. sv. válka jako mezníky vývoje, vznik SN
- Revoluce 1989, začlenění ČR do integračního procesu – vstup do EU

➤ **Multikulturní výchova**

- Sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu
- Náš etnický původ
- Předsudky, stereotypy kat. církve, husitství
- Poznávání jiných kultur
- Rasismus – otrokářství v USA
- Rasismus 20. st., lid. Solidarita během válek

➤ **Mediální výchova**

- Propaganda
- Sdělovací prostředky a politika

➤ **Environmentální výchova**

- Příroda a první civilizace
- Historické památky
- Průmyslová revoluce – dopad na životní prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy
- Zásahy do přírodních poměrů

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6. - 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků • uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány • orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	Člověk v dějinách <ul style="list-style-type: none"> • význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny • historický čas a prostor 	6.	M - práce s čísly F - měření času Vo - etapy života
<ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu • objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost 	Počátky lidské společnosti <ul style="list-style-type: none"> • nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz • antické Řecko a Řím • střední Evropa a její styky s antickým Středomořím 	6.	Z - světové strany, světadíly, státy Evropy a Asie VV - pravěké malby, pojmy
<ul style="list-style-type: none"> • popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států • objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech • vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí • ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	Křesťanství a středověká Evropa <ul style="list-style-type: none"> • nový etnický obraz Evropy • utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj • islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) • Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě • křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy • struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev 	7.	VV - byzantské, arabské umění, románský sloh (archit., soch., malířství) ČJ - první písemné památky, české pověsti, kroniky Vo - národ, vlast, čeští církevní patroni

	<ul style="list-style-type: none"> • kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost 		
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve • vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život • popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky • objasní postavení českého státu v podmírkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie • objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války • rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek 	<p>Objevy a dobývání. Počátky nové doby</p> <ul style="list-style-type: none"> • renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou • zámořské objevy a počátky dobývání světa • český stát a velmoci v 15. – 18. století • barokní kultura a osvícenství 	7. a 8.	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - kroniky, doba Karla IV., rozvoj češtiny, Hus, rozvoj vzdělání <p>VV</p> <ul style="list-style-type: none"> - gotické umění (stav., soch., malířství) <p>HV</p> <ul style="list-style-type: none"> - gotická hudba, husitské písňě <p>Vo</p> <ul style="list-style-type: none"> - náš region (historie) <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - kartografie, země světa <p>FY</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevy, fyzikální zákony
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti • objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé • porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů • vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení 	<p>Modernizace společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA • industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka • národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa • revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů • kulturní rozrůzněnost doby 	8.	<p>ČJ (lit.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvícenství, klasicismus, obrození - poč. národního obrození <p>Vo</p> <ul style="list-style-type: none"> - typy států <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - státy světa

<p>nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</p>	<ul style="list-style-type: none"> • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus 		
<ul style="list-style-type: none"> • na příkladech demonstруje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky • rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů • charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu • na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv • zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 	<p>Moderní doba</p> <ul style="list-style-type: none"> • první světová válka a její důsledky • nové politické uspořádání Evropy, úloha USA; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • 2. světová válka, holocaust; situace, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky 	<p>8. a 9.</p>	<p>Vo</p> <ul style="list-style-type: none"> - problémy lidské nesnášenlivosti - životní názor (náboženství) ČJ (lit.) - literatura 1. pol. 20. stol. VV, HV - umění 1. pol. 20. stol. Z - státy světa
<ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků • Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce • posoudí postavení rozvojových zemí • prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p>Rozdělený a integrující se svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • studená válka, rozdělení světa do bloků; soupeření • vnitřní situace v zemích východního bloku • vývoj Československa do 1989, vznik České republiky • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • problémy současnosti věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava 	<p>9.</p>	<p>Vo</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy ČJ (lit.) - literatura 2. pol. 20. stol.

6.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast

- formování a rozvíjení profilu žáka
- utváření postojů žáka ke společnosti, rodině, vlasti
- přijmutí odpovědnosti za svůj vlastní život
- příprava na vlastní život se všemi problémy a umění je překonávat
- sebepoznání a sebehodnocení

Časová dotace a místo realizace

Výchova k občanství je realizována v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. - 9. ročníku 1 hodinu týdně.
Výuka probíhá v kmenových třídách, počítačové či multimedialní učebně.

Kompetence k učení

- Zná význam základního vzdělání pro vlastní vývoj
- Zná příklady nejvýznamnějších míst, památek, událostí, osobností, jak v regionu, tak v ČR
- Zná pojmy: stát, prezident, vláda, parlament, volby
- Umí a zná význam kultury (kulturní instituce)
- Dokáže chránit přírodní prostředí
- Charakterizuje etapy života člověka
- Objasní význam životosprávy
- Dokáže si uvědomit své city (nálady, vášně)
- Zná práva rodičů a dětí
- Uvede dokumenty občansko-právních vztahů
- Uvede druhy pojistení
- Rozliší právo – občanské, rodinné atd.
- Rozumí pojmu jako: advokacie, prokuratura, soudy, notářství...
- Uvede některé názvy politických stran
- Zdůvodní význam zdravotnictví, soudnictví, školství, sociální péče
- Zná význam zkratek EU, OSN, NATO, UNESCO, UNICEF

Kompetence komunikativní

- Dokáže vyjádřit význam komunálních voleb pro život obce
- Vyjádří názor proč respektovat jiné národy (pojmy cizí země)
- Komunikuje na téma dodržování lidských práv v životě člověka
- Vyjádří postoj ke globálním problémům
- Vysvětlí pojem a význam náhradní rodičovské péče
- komunikuje na téma právo, právní úprava, právní stát, právní norma
- Vlastními slovy popíše základní postupy při zodpovědném rozhodování
- Popíše své schopnosti a dovednosti
- Vyjádří svou představu o budoucnosti, své životní cíle

Kompetence k řešení problémů

- Vysvětlí rozdíly mezi regiony a ví co je pro ně typické
- Objasní možné nebezpečí masmédií a masové kultury

- Chápe, jak vzniká rozpočet rodinný i státní
- Porovnává vhodné a nevhodné využívání rozpočtu
- Dokáže řešit a uvědomit si globální problémy lidstva
- Řeší stres a stresové problémy (umí těmto problémům předcházet)
- Uvede příklady řešení problému mladé nezajištěné rodiny
- Popíše možné problémy předčasně uzavřeného manželství
- Dokáže se orientovat v problematice nákupu, prodeje (nabídka, poptávka), dělba práce

Kompetence sociální a personální

- Umí podídit své chování školnímu rádu a jiným pravidlům
- Rozlišuje vhodné a nevhodné chování
- Objasní, jaké místo má majetek v životě člověka
- Rozpozná, jakou sociální roli mají společenské vztahy
- Je schopen uvést příklady společenských norem a morálního chování
- Zná rozdíly mezi mravností a morálkou
- Dokáže rozlišit kladné či záporné charakterové vlastnosti
- Umí rozvíjet kladné stránky člověka
- Zná význam slova suverenita státu (jeho symboly)
- Zná typy států (trojí moc ČR)

Kompetence občanské

- Zná místní tradice
- Zná strukturu obecních úřadů a jejich možnosti, jak pomoci občanům
- Dokáže vyjádřit, co nás spojuje v jeden národ (vlast, vlastenectví atd.)
- Kulturní tradice své rodiny a svého regionu
- Zná příklady nepřiměřeného chování, porušování společenských norem
- Rozlišuje asertivní a agresivní mezilidskou komunikaci
- Zná mravní hodnoty, svědomí
- Objasní význam lidských práv (dokumenty)
- Dokáže si uvědomit vztahy mezi kamarády, přáteli, partnery, rodiči
- Vysvětlí podmínky k uzavření manželství, výběru partnera
- Vysvětlí význam pravidel občanského soužití (porušení povinnosti občana)
- Objasní rozdíly mezi přestupkem a trestným činem

Kompetence pracovní

- Zdůvodní význam volby povolání pro život
- Zná možnosti získávání profesních znalostí (představa)
- Uvede práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Osobnostní rozvoj, celkový rozvoj člověka
 - Sociální rozvoj
- **Výchova demokratického občana**
 - Vnímá spravedlnost
 - Tolerance
 - Projevuje lásku k vlasti
 - Demokratický občan, demokracie ve státě
 - Člověk a pracovní život

- Formy podílu práce v politickém životě
 - Forma vlády, způsob rozhodování v demokratickém státě
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- Evropa a svět kolem nás
 - Jsme Evropané
- **Multikulturní výchova**
- Kulturní rozdíly
 - Mezilidské vztahy
 - Solidarita, tolerance
 - Multikulturalita – respekt k jiným lidem
 - Poznání osobnosti
- **Mediální výchova**
- Role médií
 - Umění pracovat s mediální informací
 - Práce v realizačním týmu
 - Využití informačních technologií
 - Tvorba mediálního sdělení, práce v týmu
- **Environmentální výchova**
- Vztah člověka k přírodě a k prostředí
 - Problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Výchova k občanství

Ročník: 6. - 9.

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Žák

- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
- kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivost

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

Žák

- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvodu

Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život • naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku • naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny • kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; prostředky komunikace 	6.	Z - ČR, země světa D - vývoj samosprávy VV, HV
<ul style="list-style-type: none"> • lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; problémy lidské nesnášenlivosti • zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování • podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál • vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí • osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji 	7.	D - vývoj společnosti Z - lidské rasy, demografie Projekt: charakter žáka - Desatero

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, ze státního rozpočtu

Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none"> • majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • peníze, formy placení • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu 	8.	M - početní operace, procenta, trojčlenka Fg - finanční plánování, rozpočet domácnosti Z - ekonomika PČ - svět práce

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

Žák

- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky
- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu
- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci
- dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování
- rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů
- rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady
- diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

Žák

- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
<ul style="list-style-type: none">• právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu• státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly• principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický	9.	<ul style="list-style-type: none">D, Z- dějiny a geografie ČRVz- vztahy a pravidla soužití

pluralismus; význam a formy voleb do zastupitelstev • lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace • právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů • protiprávní jednání – druhy a postupy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • právo v každodenním životě; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady • evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR • globalizace – projevy; významné globální problémy		
--	--	--

6.5.3 Finanční gramotnost

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat svůj osobní či rodinný rozpočet. Finanční gramotnost je specializovanou součástí širší ekonomické gramotnosti, která navíc zahrnuje např. schopnost zajistit si příjem, zvažovat důsledky osobních rozhodnutí na současný a budoucí příjem, orientaci na trhu pracovních příležitostí, schopnost rozhodovat o výdajích apod.

Vyučovací předmět Finanční gramotnost vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Výuka spočívá ve vzájemné komunikaci mezi učitelem a žákem i mezi žáky navzájem, žáci se učí samostatně vyhledávat a třídit informace z různých zdrojů.

Vyučovací předmět vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života, seznamuje žáky se znalostí pojmu z oblasti finančictví. Žáci se učí využívat své schopnosti řídit zodpovědně vlastní finance, formou osobního prožitku a vlastních zkušeností se žáci seznamují s problematikou finančního světa a formou hry se seznamují s konkrétními pojmy a jevy, které se vztahují k problematice finanční gramotnosti

Časová dotace a místo realizace

Finanční gramotnost je vyučována jako samostatný předmět 1 hodinu týdně v 8. a 9. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové či multimedialní učebně.

Klíčové kompetence

- Orientuje se v bankovních službách
- Používá běžné platební nástroje
- Stanoví cenu, rozpozná běžné cenové triky
- Vysvětlí podstatu inflace a její důsledky, uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit
- Rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje, stanoví rozpočet domácnosti
- Navrhne, jak řešit schodkový rozpočet, vybere nejvhodnější úvěrový produkt a posoudí způsoby zajištění úvěru
- Navrhne, jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti, jak využít volné finanční prostředky a vybere nejvhodnější produkt pro investování
- Orientuje se v nabídce pojistných produktů
- Zná práva a povinnosti spotřebitele

Kompetence k učení

- Dokáže se zhodnotit
- Vybírá, zpracovává a používá informace

Kompetence k řešení problémů

- Kriticky myslí, obhájí a zhodnotí výsledky
- Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a umí si je obhájit
- Využívá informace k vhodnému řešení
- Řeší problémové úlohy z praktického života

Kompetence komunikativní

- Nebojí se vystoupit před kolektivem, na veřejnosti
- Dokáže porozumět různým typům textů a obrazovým materiálům

Kompetence sociální a personální

- Přispívá k diskusi
- Uvědomuje si svoji roli ve skupině

Kompetence občanské

- Rozhoduje se zodpovědně dle dané situace v oblasti financí

Kompetence pracovní

- Orientuje se v možnostech podnikání
- Vhodně se motivuje pro praktický život
- Umí posoudit své reálné možnosti

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Komunikace, soc. Dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů
 - Kreativita – znalost společenské finanční hry typu monopoly – vlastní výroba
 - Hospodaření domácnosti
 - Znalost ceny zboží
 - Umí si poradit ve finanční tísni
- **Výchova demokratického občana**
 - Respektování odlišných cen
 - Znalost práva spotřebitele
 - Investice do podnikání, do majetku, do akcií
 - Řešení deficitu v domácím rozpočtu (úvěry)
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Znalost cizích měn
 - Orientace a práce s kurzovním lístkem
 - Hotovostní a bezhotovostní platba v zahraničí
 - Pozná cizí bankovky a ví, ke kterému státu náleží
 - Jednotná měna v EU
- **Multikulturní výchova**
 - Dokáže vysvětlit pojem výměnný obchod
 - Poznávání obchodu jiných kultur
 - Příklady historických inflací ve světě
- **Mediální výchova**
 - Platba na internetu platební kartou
 - Elektronická peněženka
 - Získávání informací z médií (tisk, internet)
- **Environmentální výchova**

- Usilujeme o utváření ekologicky příznivých hodnotových orientací, které kladou důraz na dobrovolnou střídmost, na nekonzumní, duchovní kvality lidského života
- Zásahy do přírod. poměrů
- Vychovat ekologicky šetrného spotřebitele

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Finanční gramotnost

Ročník: 8. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • dokáže porovnat příjmy a výdaje osobního rozpočtu • ví co je přebytek a deficit osobního rozpočtu • zná druhy příjmu • chápe majetek jako aktivum i pasivum • posoudí svou životní úroveň • rozlišuje trh, nabídku, poptávku, porovnává ceny, dokáže stanovit cenu zboží • zná pojmy konkurence, zákazník • chápe cenové praktiky 	Hospodaření domácnosti <ul style="list-style-type: none"> • osobní rozpočet • rozpočet domácnosti • majetek a závazky domácnosti • osobní aktiva a pasiva Ceny <ul style="list-style-type: none"> • marketingový přístup • nákladový přístup • odlišné ceny téhož zboží • cenové praktiky 	Vo <ul style="list-style-type: none"> - učení, učební režim, vzdělávání, životní cíle, motivace M <ul style="list-style-type: none"> - porovnávání čísel ICT <ul style="list-style-type: none"> - práce s internetem, vyhledávání informací, třídění PČ <ul style="list-style-type: none"> - provoz domácnosti
<ul style="list-style-type: none"> • zná cizí měny, kurzy, orientuje se v kurz. lístku • ví co je hotovostní a bezhotovostní platba • vyplňuje složenky, bankovní příkazy • umí vybrat peníze (výběrní lístek, bankomat, SIPO) • ví co je platební karta • rozlišuje pojmy valuta, deviza • rozlišuje instituce na finančním trhu • ví co je úvěr, umí ho vyřídit, rozumí výšce splátek • porovnává nabídky • rozlišuje druhy spoření, leasingu • zná druhy pojištění 	Peníze a placení <ul style="list-style-type: none"> • peníze • hotovostní platba • bezhotovostní platba • úrokové platby • výpočet úroků • bankovní a jiné poplatky Finanční produkty <ul style="list-style-type: none"> • bankovní vklady • stavební spoření • penzijní připojištění • účelové a neúčelové úvěry občanům • proces poskytnutí úvěru • splátkový prodej 	Z <ul style="list-style-type: none"> - znalost států a jejich měn M <ul style="list-style-type: none"> - početní operace, procenta, výpočet úroků PČ <ul style="list-style-type: none"> - hospodaření domácnosti - nákup potravin AJ <ul style="list-style-type: none"> - nakupování ve Velké Británii Z <ul style="list-style-type: none"> - ekonomika D <ul style="list-style-type: none"> - vývoj společnosti

	<ul style="list-style-type: none">• finanční leasing	
<ul style="list-style-type: none">• vytvoří finanční plán• dokáže posoudit investice (rizika)• zná práva spotřebitele• dokáže vyřídit reklamací• ví kde získat informace	Finanční plánování <ul style="list-style-type: none">• zajištění rizik• práva spotřebitele• reklamační řízení• zdroje informací	Vo - právní řád, právní odvětví

6.6 Člověk a příroda

Oblast směřuje žáky k orientaci v životě, celistvosti jeho chápání. Je určena pro druhý stupeň základní školy. Dotýká se v souvislostech i dalších oblastí, žáci poznávají složitosti světa kolem sebe, je jim nabízena možnost chápání souvislosti mezi přírodou a lidskými činnostmi. Přibližují se tak reálnému světu za branou školy.

6.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů,
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmu
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a navazuje na ně

- chemie: radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch)
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Časová dotace a místo realizace

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně fyziky, počítačové nebo multimedialní učebně.

Při výuce je využita frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury), samostatné pozorování a výuka s využitím interaktivní tabule v odborné učebně.

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření a porovnávání získaných informací

Kompetence komunikativní

- Práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky.
- Učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v mluvené formě

Kompetence k řešení problémů

- Učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence sociální a personální

- Využívání skupinového vyučování a vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- Učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- Učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- Učitel podnáje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními k dodržování bezpečnostních předpisů při práci s el. proudem

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Složení látek – základy atomistiky
 - Zdůraznění materiální povahy světa
 - Měření fyzikálních veličin – váhy a míry – nutné pro každou profesi
 - Znalost základních i alternativních postupů
 - Jednoduché stroje – zjednodušení a ulehčení práce
 - Digitalizace, miniaturizace, multimediální a komunikační techniky
 - Rozvíjení dovedností a schopností
- **Výchova demokratického občana**
 - Rozvíjení kritického myšlení
 - Navrhování způsobů řešení problémů
 - Ochota pomoci slabším spolužákům
 - Vzájemná spolupráce ve skupinách
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi
 - Výroba a spotřeba energie v globálním měřítku, udržitelný zdroj
 - Spalovací motory – jejich konstrukce a výroba, výroba motorových vozidel v našem kraji, v republice, v EU, ve světě
- **Multikulturní výchova**
 - Spolupráce žáků etnických skupin
 - Vzájemné respektování
- **Mediální výchova**
 - Práce s tiskem a odbornou literaturou
 - Práce na PC o Práce na PC a interaktivní tabuli
- **Environmentální výchova**
 - Posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie
 - Princip výroby elektrické energie
 - Kladové a záporné jaderné energetiky

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 6 – 9. ročník

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa uveďe konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 	<p>Fyzikální veličiny</p> <ul style="list-style-type: none"> délka hmotnost objem teplota čas roztažnost těles <p>Látky a tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> čisticové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron) rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné 	6.	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - převody jednotek, geometrické tvary <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj poznání světa <p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - sluneční soustava <p>CH</p> <ul style="list-style-type: none"> - molekula, atom <p>AJ, NJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - určování času <p>PČ</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava pokrmů

POHYB TĚLES, SÍLY

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil 	<ul style="list-style-type: none"> pohyb a klid tělesa, jejich relativnost dráha a čas okamžitá a průměrná rychlosť rovnoměrného pohybu 	7.	<p>Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - doprava, cestovní ruch <p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - zámořské objevy <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - grafické sčítání a odčítání

působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> • síla působící na těleso • gravitační síla, gravitační pole • magnetické vlastnosti látek • třecí síla • skládání sil • výslednice sil • otáčivé účinky síly 		úseček, desetinná čísla
--	---	--	-------------------------

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů 	Hydrostatický tlak <ul style="list-style-type: none"> • spojené nádoby • Archimédův zákon • plavání těles • Pascalův zákon • plyny a jejich vlastnosti • atmosférický tlak a jeho měření • přetlak, podtlak, vakuum 	8.	Z - meteorologie M - přímá a nepřímá úměrnost D - Řecko, Řím, historické objevy

ENERGIE

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • mechanická práce • výkon • polohová a pohybová energie • vnitřní energie tělesa • tepelná výměna 	8.	Z - meteorologie M - přímá a nepřímá úměrnost D - Egypt - stavby

	<ul style="list-style-type: none"> • změny skupenství • teplo přijaté a odevzdané tělesem • výroba elektrické energie • jaderná energie 		CH - vlastnosti látek
--	---	--	--------------------------

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • zvukové jevy • kmitání • vlnění • zdroje zvuku • šíření zvuku • ultrazvuk 	8.	Z - světlo, bouřky HV - tóny

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu • rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí • rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností • využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí 	<ul style="list-style-type: none"> • elektrický proud • náboj • měření el proudu • Ohmův zákon • zapojení zdrojů • zapojení rezistorů • elektrický obvod • elektromagnetická indukce • střídavý proud • transformátor 	9.	CH - ionty D - vývoj vědy a poznání M - geometrie, úhel CH - chemie a elektřina

<p>v ní</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh • rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<ul style="list-style-type: none"> • polovodiče P a N • atom a jeho složení • proton, neutron, elektron • elektrický náboj • iont • elektrická síla, elektrické pole • světelné jevy • odraz světla • kulová zrcadla • lom světla • čočky 		
---	--	--	--

VESMÍR

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 	<p>Astronomie</p> <ul style="list-style-type: none"> • sluneční soustava, její hlavní složky; měsíční fáze 	9.	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - vývoj vědy a poznání VV - tvarová a barevná kompozice

6.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v předmětu chemie:

- vede k poznávání základních chemických pojmu a zákonitostí na příkladech s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- vede k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat
- chemické jevy
- učí získávat a upevňovat dovednosti
- učí pracovat podle pravidel bezpečné práce
- upevňuje dovednosti při poskytování první pomoci při styku s nebezpečnými chemickými látkami

Časová dotace a místo realizace

Vyučovací předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně v odborné učebně chemie.

Metody práce:

- frontální výuka
- praktická cvičení
- jednoduché laboratorní metody s chemickými látkami neohrožující zdraví žáků
- práce ve skupinách (počty žáků ve skupinách jsou omezeny vybavením učebny a charakterem práce)
- výuka za pomoci společenských her (pexeso, bingo, kvarteto, křížovky apod.)

Předmět chemie je úzce spjat i s jinými předměty ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda a také s vyučovacím předmětem matematika.

Předmětem se prolínají průřezová téma. Důraz je kláden na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Environmentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni:

- k samostatnému pozorování veškerých chemických jevů a chemických láttek
- ke zjišťování vlastností, přeměn a podmínek, za kterých se tyto přeměny dějí, samostatnému popisu a hledání souvislostí mezi přeměnami chemických láttek a následné vysvětlení
- k samostatnému hodnocení a vytvoření vlastních závěrů na základě pozorování a pokusů

Kompetence komunikativní

Žáci jsou vedeni:

- ke správnému používání chemických symbolů a značek
- k samostatné i skupinové práci, při které musí mezi sebou komunikovat
- k obhajobě svých rozhodnutí

Kompetence k řešení problémů

Žáci jsou vedeni:

- k samostatnému hodnocení a vytvoření vlastních závěrů a následné obhajobě svých rozhodnutí na základě pozorování a pokusů
- k využívání různých způsobů řešení a aplikaci poznatků v praxi

Kompetence sociální a personální

Žáci jsou vedeni:

- ke vzájemné spolupráci
- ke vzájemnému respektování názorů

Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni:

- ke vzájemné toleranci a komunikaci v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti jiných
- k respektování pravidel pro práci s chemickými látkami, rádu učebny a pravidel slušného chování k sobě i jiným
- k zodpovědnému chování v krizových situacích

Kompetence pracovní

Žáci jsou vedeni:

- k bezpečnému používání chemických látek a pracovních pomůcek
- k dodržování vymezených pravidel z hlediska ochrany svého zdraví i jiných a ochrany životního prostředí

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Individuální zodpovědnost za čistotu ovzduší a vody
 - Zodpovědnost za své zdraví
 - Význam a využití některých oxidů a jejich nebezpečnost, poškození ozónové vrstvy
 - Zodpovědnost za své zdraví při práci se žíravinami, první pomoc při potřísňení či použití žíravin
 - Význam a využití některých chemických látek
 - Osobní zodpovědnost při práci s uhlovodíky, deriváty uhlovodíků, acetonem
 - Vliv alkoholických nápojů na zdraví člověka
 - Význam energie pro člověka
- **Výchova demokratického občana**
 - Zákony o výrobě, prodeji a užívání alkoholických nápojů
 - Osobní zodpovědnost za své chování, respektování a dodržování daných předpisů
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Čistota vody a vzduchu, čištění odpadních vod a ovzduší
 - Znečištění životního prostředí
 - Znečištění vod
- **Multikulturní výchova**
 - Nebezpečí zneužití neobnovitelných látek
 - Informace o globálním oteplování

➤ **Mediální výchova**

- Zhodnocení informací médií k problému čistoty vody a ovzduší
- Sledování nových informací
- Informace o solení komunikací
- Informace o ropných haváriích
- Informace o recyklaci umělých látek
- Informace o důsledcích nadmerného požívání látek (léčiva, alkaloidy, drogy,...)
- Informace o zpracování sacharidů

➤ **Environmentální výchova**

- Likvidace ropných havárií a jiných škodlivých látek
- Význam vody a vzduchu pro život
- Vlastnosti některých nebezpečných prvků, sloučenin a reakcí v přírodě a jejich důsledky při jejich používání
- Vliv pH na životní prostředí, působení kyselých dešťů, nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování žíravin
- Nebezpečí nekontrolovatelného a nadmerného používání umělých hnojiv (kontaminace půdy a vody)
- Těžba ropy, uhlí, zemního plynu, vedlejší produkty při zpracování ropy, uhlí a zemního plynu, význam obnovitelných zdrojů energie
- Nebezpečí ropných havárií při přepravě a zpracování ropy
- Ochrana životního prostředí, poškození ozónové vrstvy
- Nakládání se zbytky organických rozpouštědel
- Význam recyklace plastů, třídění plastového odpadu
- Význam pěstování rostlin obsahujících sacharidy
- Vliv saponátů na životní prostředí
- Vliv obnovitelných zdrojů energie pro životní prostředí, CO₂, skleníkový efekt, kyselé deště

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Chemie

Ročník: 8. - 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <p>Pozorování, pokus a bezpečnost práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> Určí společné a rozdílné vlastnosti látek Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí <p>Směsi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje směsi a chemické látky Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití <p>Částicové složení látek a chemické prvky:</p> <ul style="list-style-type: none"> Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech 	<p>Úvod do chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> vymezení předmětu chemie látky a tělesa chemické děje chemická výroba <p>Vlastnosti látek</p> <ul style="list-style-type: none"> hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky – R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam <p>Směsi</p> <ul style="list-style-type: none"> Různorodé, stejnorodé roztoky, hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) <p>Voda</p> <ul style="list-style-type: none"> Destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody <p>Vzduch</p> <ul style="list-style-type: none"> Složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva <p>Částicové složení látek</p> <ul style="list-style-type: none"> Molekuly, atomy, atomové jádro, protony, 	8.	<p>Fy</p> <ul style="list-style-type: none"> - látky, tělesa, skupenství - meteorologie - elektromagnetické a světelné děje - tání, tuhnutí <p>JČ</p> <ul style="list-style-type: none"> - terminologie, tvarosloví, cizí slova D - rozvoj civilizace, průmyslová revoluce <p>Pp</p> <ul style="list-style-type: none"> - nerosty Z - složení světa, průmysl - složení Země <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy, poměr

<ul style="list-style-type: none"> Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti <p>Chemické reakce:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu <p>Anorganické sloučeniny:</p> <ul style="list-style-type: none"> Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi 	<p>neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony</p> <p>Prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> Názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo <p>Chemické sloučeniny</p> <ul style="list-style-type: none"> Chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin <p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> Zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost Slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní Faktory ovlivňující rychlosť chemických reakcí Teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza <p>Oxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> Názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů <p>Kyseliny a hydroxidy</p> <ul style="list-style-type: none"> Kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů <p>Soli kyslíkaté a nekyslíkaté</p> <ul style="list-style-type: none"> Vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů 		
--	--	--	--

<p>Organické sloučeniny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy • Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů <p>Chemie a společnost:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí využívání prvotních a druhotních surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • Aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>Uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> • příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků <p>Paliva</p> <ul style="list-style-type: none"> • ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva <p>Deriváty uhlovodíků</p> <ul style="list-style-type: none"> • příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin <p>Přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> • zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů <p>Chemický průmysl v ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> • výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze <p>Průmyslová hnojiva</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tepelně zpracovávané materiály • cement, vápno, sádra, keramika <p>Plasty a syntetická vlákna</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti, použití, likvidace • Detergenty, pesticidy, insekticidy <p>Hořlaviny</p> <ul style="list-style-type: none"> • význam tříd nebezpečnosti <p>Léčiva a návykové látky</p>	<p>9.</p>	<p>Fy - teplo (děje) Z - ČR Vz - rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p>
--	--	-----------	---

Průběžně v obou ročnících jsou zařazena téma:

Zdraví – rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života
 Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

6.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět přírodopis vyučujeme v 6. – 9. ročníku jako samostatný předmět, navazujeme na předmět přírodověda, vyučovaný ve 4. a 5. ročníku. Vyučujeme v 6. ročníku obecnou biologii, biologii hub a rostlin, v 7. ročníku biologii živočichů, v 8. ročníku biologii člověka a v 9. ročníku neživou přírodu a základy ekologie.

Kromě znalostí a vědomostí se zaměřujeme hlavně na poskytování prostředků a metod pro hlubší porozumění přírodním faktům, umožňujeme poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, ovlivňují se a působí na sebe. Vedeme žáky k aplikaci přírodovědných poznatků do praktického života a chápání souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích.

Časová dotace a místo realizace

Přírodopis je vyučován v 6. – 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Vyučování probíhá v odborné učebně a v učebně vybavené didaktickou a výpočetní technikou.

Kompetence k učení

- Osvojí si postupy pro běžný život
- Osvojí si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- Ověří si teoretické poznatky v praxi (možnost ověření prostřednictvím pokusů, laboratorních prací, exkurcí,...)
- Utváří a potvrzuje si úsudky na základě poznání, vyhledává praktické uplatnění tak, aby si v každé chvíli mohl poukázat: "díky tomuto poznatku si můžu ulehčit práci, vyrobit určité věci, ochránit zdraví" apod.
- Využívá učební pomůcky
- Pozná smysl a cíl učení, vytvořit si pozitivní vztah k učení, uvědomí si nutnost celoživotního vzdělávání (v souvislosti s učebními tématy - např. auta dříve a dnes, brzké vyčerpání fosilních paliv...)
- Samostatně pozoruje, zkoumá, získané výsledky porovnává, poučí se z chyb a nedostatků
- Vytváří si komplexní pohled na přírodní vědy

Kompetence komunikativní

- Všestranně a účinně komunikuje
- Umí formulovat a vyjadřovat své myšlenky
- Vyjadřuje se kultivovaně, srozumitelně
- Vhodnou formou obhajuje a argumentuje svůj názor
- Umí vést dialog, naslouchat jiným lidem, aktivně spolupracovat ve vyučování individuálně i ve skupině
- Všestranně využívá informační technologie pro kvalitní komunikaci s okolím
- Získané komunikativní dovednosti kvalitně využívá ke své práci

Kompetence k řešení problémů

- Chápe význam kontroly dosažených výsledků
- Rozpozná problém, přemýslí o něm, dokáže jej řešit na základě svých zkušeností, znalostí, dovedností
- Porovnává názory mediální a získané praktickými zkušenostmi (svými vlastními)

- Hledá a volí vhodné způsoby řešení
- Vyhádří závěr na základě získaných praktických poznatků, umí obhájit svou práci
- Nenechá se odradit případným nezdarem

Kompetence sociální a personální

- Při správném zvládnutí úkolů si uvědomuje pocit sebeúcty a sebeuspokojení
- Dojde k poznání, že na základě osobních znalostí může kolektiv lépe uspět v cíli
- Oceňuje zkušenosti jiných lidí a čerpá z nich
- Využívá skupinové vyučování, učí se spolupracovat ve skupině, vzájemně si pomáhá
- Respektuje společně dohodnutá pravidla chování, dodržuje bezpečnost
- Sociální kompetence využívá na praktických cvičeních a úkolech

Kompetence občanské

- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- Rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- Uvědomuje si (případně organizuje) akce k udržení kvalitního stavu životního prostředí (třídění odpadů, sběr baterií apod.)
- Chová se zodpovědně v krizových situacích
- Stanoví si pravidla chování a dodržovat je, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- Umí plnit povinnosti a závazky
- Dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- Používá bezpečně a účinně materiály a nástroje
- Výsledky své práce zhodnotí z hlediska kvality i významu
- Využívá znalosti i z jiných oblastí vzdělávání
- Využívá teorii v praxi (např. Umí kvalitně poskytnout 1. pomoc)
- Umí se zodpovědně rozhodnout o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Využívá vztahů člověka k přírodě
 - Pozitivní vliv přírody na citový život člověka
 - Odhalování souvislostí přírodních podmínek
 - Zdraví mého těla – nebezpečí návykových látek (kouření, alkoholismus)
- **Výchova demokratického občana**
 - Ochrana ohrožených druhů organismů
 - Přebírání osobní zodpovědnosti za své chování a vztah k přírodě
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Globální zdravotní problémy obyvatel
 - Závažnost ochrany přírody
 - Znečištění životního prostředí
 - Přírodní podmínky ve vztahu k regionu, státu, EU
- **Multikulturní výchova**
 - Celistvý pohled na životní prostředí

- Kulturní diferenciace národnostních menšin, lidské vztahy, rasy
- **Mediální výchova**
 - Sledování a vyhledávání nových informací na internetu, využívání encyklopedií, odborných časopisů, atd.
 - Pochopení možností mediálního vlivu na život člověka- schopnost rozpoznat i negativní vlivy masového šíření informací
 - Správná vlastní interpretace mediálních informací, pozitivní aplikace mediálních informací do svého života
- **Environmentální výchova**
 - Fosilní zdroje a jejich vyčerpateľnosť
 - Snižování emisí
 - Ochrana vodních zdrojů
 - Devastace a rekultivace pôdy
 - Změny prostredí a vývoj organizmů
 - Lidské aktivity a problematika životného prostredí

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6. - 9.

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Rozliší základní projevy a podmínky života • Orientuje se v daném přehledu vývoje organismů 	Základy obecné biologie <ul style="list-style-type: none"> • vznik, vývoj a projevy života • rozmanitost a význam života • výživa, dýchání, růst a rozmnožování • názory na vznik života 	6.	Vo - fáze lidského života D - vývoj poznání Z - sféry přírody
• Uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	JEDNOBUNĚČNÉ ORGANISMY Viry a bakterie <ul style="list-style-type: none"> • výskyt • význam a praktické využití 	6.	Z - pedosféra
• Chápe význam řas	NIŽŠÍ ROSTLINY Řasy a sinice <ul style="list-style-type: none"> • řasy • sinice 	6.	Z - moře

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků – práce s atlasem 	Houby bez plodnic <ul style="list-style-type: none"> • základní charakteristika • pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy 	6.	Vz - 1. pomoc při otravě houbami - nebezpečí drogové závislosti
	Houby s plodnicemi	6.	

	<ul style="list-style-type: none"> • stavba • význam • zásady sběru • konzumace • 1. pomoc při otravě houbami 		
--	--	--	--

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti 	Anatomie a morfologie rostlin <ul style="list-style-type: none"> • stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin <ul style="list-style-type: none"> ▪ kořen ▪ stonek ▪ list ▪ květ ▪ semeno ▪ plod 	6.	Z - biosféra D zemědělství, zámořské objevy
<ul style="list-style-type: none"> • Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 	Fyziologie rostlin <ul style="list-style-type: none"> • základní principy fotosyntézy • dýchání • růst • rozmnožování 	6.	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 	Systém rostlin <ul style="list-style-type: none"> • poznávání a zařazování rostlin • přizpůsobení rostlin prostředí • využití hospodářsky významných zástupců 	6.	
	Význam rostlin a jejich ochrana	6.	

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů 	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla <ul style="list-style-type: none"> živočišná buňka tkáně orgány orgánové soustavy spojitost buňka – tkáň – orgán – orgánová soustava – organismus organismy jednobuněčné a mnohobuněčné rozmnožování – pohlavní a nepohlavní 	7.	
<ul style="list-style-type: none"> Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin Zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	Vývoj, vývin a systém živočichů <ul style="list-style-type: none"> významní zástupci jednotlivých skupin živočichů prvoci bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Rozšíření, význam a ochrana živočichů <ul style="list-style-type: none"> hospodářsky a epidemiologicky významné druhy péče o vybrané domácí živočichy chov domestikovaných živočichů živočišná společenstva 	7.	Z - biosféra
<ul style="list-style-type: none"> Odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí 	Projevy chování živočichů	7.	

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
-------------------	-------	--------	-----------------------

Žák:			
• Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Podstata, původ a vývoj člověka	8.	Vo - Podobnost a odlišnost lidí D - Člověk v dějinách
• Rozezná jednotlivé lidské rasy podle charakteristických rysů	Lidské rasy		
• Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy • Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	STAVBA TĚLA ČLOVĚKA Stavba a funkce orgánových soustav člověka • opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, rozmnožovací, řídící • nemoci, prevence - příčiny, příznaky, epidemie - praktické zásady při léčení běžných nemocí	8.	AJ, NJ - Tem. okruh Člověk VV - portrét CH - léčiva
• Objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	Vývoj jedince	8.	Vz - změny člověka
• Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Genetika a dědičnost • podstata dědičnosti	8.	Vo - podobnost a odlišnost lidí

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
• Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny • fyzikální a chemické vlastnosti nerostů • kvalitativní třídění • určování vzorků • praktický význam a využití zástupců	9.	Ch - oxidy FY - asteroidy Z - přírodní obraz Země
• Rozlišuje důsledky vnějších a vnitřních geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	• vnitřní a vnější geologické děje – příčiny a důsledky • geologické éry-výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	9.	

<ul style="list-style-type: none"> Uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<p><u>Podnebí a počasí ve vztahu k životu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka <u>mimořádné události způsobené přírodními vlivy</u> příčiny vzniku mimořádných událostí přírodní světové katastrofy nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi 	9.	<p>Z - zeměpis ČR</p>
---	---	----	---------------------------

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 	Organismy a prostředí <ul style="list-style-type: none"> vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím 	9.	Z - sféra globalizace
<ul style="list-style-type: none"> objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému 	<ul style="list-style-type: none"> populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy 		
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech, zhodnotí jejich význam 	<ul style="list-style-type: none"> potravní řetězce, rovnováha v ekosystému 	9.	
<ul style="list-style-type: none"> Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí Pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody 	<u>Ochrana přírody a životního prostředí</u> <ul style="list-style-type: none"> globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	9.	Vo - globální svět

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: • Aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none">• práce s mikroskopem (rostlinná buňka, pletivo, jednobuněčné řasy, plísňe)• práce s atlasem – určování některých význačných zástupců jednotlivých skupin rostlin	6.	
	<ul style="list-style-type: none">• práce s mikroskopem a lupou (živočišná buňka, tkáň, prvoci, části těla hmyzu)• práce s atlasem – určování některých význačných zástupců jednotlivých skupin bezobratlých i obratlovců	7.	
	<ul style="list-style-type: none">• práce s mikroskopem (buňka, tkáň)	8.	

6.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku.

Vzdělávací obsah předmětu:

- Pochopení důležitosti a užitečnosti předmětu
- Získání zájmu o studium daného předmětu, touhu po lepší orientaci na mapě
- Využití již získaných vědomostí a informací z médií
- Získání a rozvíjení orientace, osvojení si hlavních geografických pojmu, jevů, objektů a používání poznávacích metod k dalšímu vzdělávání
- Získání dovednosti pracovat se zdroji geografických informací
- Respektování přírodních hodnot vedoucí k uvědomění si důležitosti ochrany životního prostředí a usilování o ochranu životního prostředí dle možností
- Zájem o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- Rozvíjení orientace, kritického myšlení a logického uvažování
- Uplatnění geografických poznatků v praktickém životě, možnost využití poznatků v budoucím zaměstnání

Formy a metody realizace:

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiélem (výklad, dotazy, rozšíření za pomocí doplňkové literatury)
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, učebnice)
- samostatná práce (vyhledávání a doplňování informací, PC testy)
- zeměpisné vycházky s pozorováním

Časová dotace a místo realizace

Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, počítačové nebo multimediální učebně.

Kompetence k učení

- Využívá školní počítač s připojením na internet, dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) - knihovna, Internet
- Je veden k práci s různými zdroji informací, sleduje zpravodajství a orientuje se v aktuálním dění
- Chápe probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu (mezipředmětové vztahy)
- Vyhledává a třídí informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií (stát, přírodní krajina, kultura, obyvatelstvo, hospodářství, průmysl, města, aktuální problémy)
- Je seznámen s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacích oborů zeměpis, dějepis, (informační a komunikační technologie) a dává je do vzájemných souvislostí.
- Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii – Komunikační, geografický a kartografický jazyk, vybrané pojmy (mapa, plán, jazyk mapy, symboly, smluvní značky, vysvětlivky, glóbus, měřítko, zeměpisná síť, zeměpisné souřadnice, určování polohy)

- Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa
- Je schopen orientovat se v mapách
- V učení je kladen důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací;
- Je samostatný, organizuje si vlastní činnosti – zadávání samostatných prací, vyhledávání informací a třídění informací
- Prezentuje vlastní výsledky (referáty)
- Je tvořivý (práce na projektech) - dle časových možností, vlastní mapy, obrázky, projekty, sbírá informace
- Žák je hodnocen za to, co zvládá, ne za to, co neumí, využívání kladného hodnocení
- Žák má stanoven dílčí cíle (co se má naučit)
- Dotazy nebo pomocí videa je motivována žákova zvídavost

Kompetence komunikativní

- Využívá moderní komunikační technologie
- Souvisle a výstižně formuluje své názory na společenské dění,
- Chápe potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím,
- Osvojuje si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučí se je tvořivě využívat jako nástroje poznání,
- Využívá získané komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů
- Pracuje v týmu

Kompetence k řešení problémů

- Pracuje v týmu
- Vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a mapy.
- Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a dalších inf. zdrojů.
- Vyzná se v měřítcích map (druhy), měření v mapách, v orientaci na mapě, v obsahu map, v druzích map, výškopise, polohopise, popise)
- Zhodnotí postavení Země ve Sluneční soustavě a ve vesmíru (časová pásmá, datová hranice)
- Porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu i člověka (atmosféra, podnebné prvky v nejbližším okolí, srovnání s podnebím ve světě (šířková pás.), voda a půdy v okolí a jinde)
- Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu a všechny základní poměry, zvláštnosti jednotlivých kontinentů
- Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich (hladomor, zemětřesení, hurikány, záplavy...) Vnímá nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji
- Při řešení problémů objevuje paralely s historií,
- Svá řešení posuzuje z nejrůznějších společenských aspektů
- Nedostává poznatky v hotové formě
- Objevuje vzájemné vztahy a příčiny přírodních, společenských a dalších jevů a dějů
- Uplatňuje základních myšlenkových operace – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- Řeší problémy na základě kritického zhodnocení informací
- Postupně si zdokonaluje práci s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu.
- Zhodnotí funkci a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství
- Zhodnotí význam a hlavní směry světového trhu a mezinárodního obchodu pro další rozvoj světového hospodářství

- Používá pojem ekologie
- Objasní důsledky těžby nerostných surovin na krajinu a životní prostředí
- Zhodnotí vlivy a dopady zemědělské výroby a lesnictví na krajinu a živ. prostředí
- Objasní hlavní současná civilizační rizika a světové ekologické problémy
- Lokalizuje na politické mapě světa aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě
- Pojmenuje a vyhledá na mapách jednotlivé geografické oblasti a charakterizuje jejich zajímavosti
- Posoudí současnou funkci jednotlivých oblastí

Kompetence sociální a personální

- Chápe význam týmové práce a postavení samostatné práce,
- uvědoměle přijímá, získává role v různých skupinách,
- seznámí se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu,
- naučí se diskutovat.
- Vnímá atmosféru demokracie a přátelství
- Spolupracuje ve výuce
- Získá přehled v různých situacích ve světě – rozdílnost lidí, u nás menšin

Kompetence občanské

- Pracuje na projektech tematicky zaměřených na problematiku sociální a ekologickou.
- Pozná naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítí potřebu je chránit,
- Respektuje přesvědčení druhých lidí a váží si jejich vnitřních hodnot,
- Nachází nenásilné cesty k řešení konfliktů.
- Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství. lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- Je ekologicky myslící jedinec, kladen důraz na Environmentální výchovu – třídění odpadů
- Seznámen s kulturami jiných zemí
- Respektuje rozdíly kultur, rozumí rozdílnostem, chápe příčiny chování, je veden k ekologickému myšlení
- Má pozitivní vztah k domovu, své vlasti
- Dodržuje bezpečnost při pobytu a pohybu v přírodě

Kompetence pracovní

- Nachází způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj, - turistický ruch, možnosti podnikání v regionu
- Zná cizí jazyky
- Uvědomuje si Evropskou Unii, možnosti vyplývající z členství, zjišťuje možnosti pracovního uplatnění v rámci Evropy, turistika – služby, morální kredit pracovníka
- orientuje se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci,
- Nachází způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- Osvojuje si základní pracovní dovednosti a návyky – důslednost, odpovědnost, spolupráce, samostatnost
- Orientuje se v jízdních rádech (železniční, autobusové)
- Pracuje s klíčem smluvných značek
- Rozdělává oheň, vaří v přírodě
- Ovládá práci s buzolou – azimut

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznávání, sebeorganizace, poznávání lidí
 - Já a moje okolí
 - Mezilidské vztahy
 - Tolerance, porozumění v širším slova smyslu
 - Rozdíly využití volného času na světě
 - Vstřícnost, pochopení potřeb jiných
 - Vzájemná pomoc (problematické regiony světa, mezinárodní pomoc)
 - Řešení různých situací (bolest, nemoc, pomoc druhým)
 - Sebepoznání a sebepojetí s ohledem na národnostní příslušnost
 - Volba povolání
- **Výchova demokratického občana**
 - Politické uspořádání států
 - Chápání pojmu demokracie
 - Politická participace
 - Fungování rozdílných politických systémů
 - Tolerance rozdílných názorů, diskuse
 - Pochopení funkce státu
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Prostředky komunikace a porozumění mezi národy
 - Komunikace mezi lidmi z různých zemí
 - Cestování, vzájemná propojenost států eu, rozšiřování eu
- **Multikulturní výchova**
 - Tolerance odlišných etnických a kulturních skupin
 - Tolerance odlišných názorů, zájmů
 - Respektování odlišnosti i práva jiných lidí
 - Specifika oděvu ve světě
- **Mediální výchova**
 - Formování základů správného verbálního projevu
 - Komunikace v menších skupinách, ve dvojicích
 - Počítač (internet), jako nezbytná součást komunikace současného moderního člověka
 - Správné využití médií za účelem výběru důležité relevantní informace
 - Rozvoj komunikačních schopností při stylizaci mluveného i psaného textu
 - Tvorba mediálního sdělení – rozhovor, informace pro ostatní
- **Environmentální výchova**
 - Planeta Země jako celek, propojenost částí Země ve smyslu životního prostředí
 - Národní parky, ochrana životního prostředí ve světě a u nás
 - Vztah k okolí, kam vede bezohlednost, nedotčená místa přírody ve světě
 - Vztah člověka k prostředí

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Zeměpis

Ročník: 6. – 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none">• organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů• používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie <ul style="list-style-type: none">• komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané pojmy• základní topografické útvary: důležité body, výrazné útvary a jejich kombinace, hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky;• geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítka glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, souřadnice, určování polohy v zeměpisné síti• měřítka a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám• praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	6. – 9.	M <ul style="list-style-type: none">- práce s měřítkem, poměr- převody jednotek AJ, NJ- práce s mapou D- vývoj poznání JČ- terminologie FY- měření délek

<ul style="list-style-type: none"> • prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů • rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu • porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost 	<p>Přírodní obraz země</p> <ul style="list-style-type: none"> • Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásmá, pásmový čas, datová hranice, smluvěný čas • krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásmá, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti 	<p>6. – 9.</p>	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti planet Fy - Vesmír, gravitační síla Země, určování času D - vývoj poznání o tvaru Země Vo - kalendář, režim dne – časová pásmá PP - stavba Země - roční období – změny v přírodě
<ul style="list-style-type: none"> • lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny • porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich 	<p>Regiony světa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afrika • Austrálie a Oceánie • Severní Amerika • Jižní Amerika • Antarktida • Asie • Evropa • Česká republika 	<p>7. – 9.</p>	<p>D</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik měst, vývoj urbanizace M - práce s daty PP - rostliny a živočichové v jednotlivých regionech AJ, NJ - reálie
<ul style="list-style-type: none"> • posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech 	<p>Společenské a hospodářské prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky 	<p>9.</p>	<p>Vo</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlast, globalizace, tolerance JČ - vlastní jména,

<ul style="list-style-type: none"> mozaiku multikulturního světa posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	<ul style="list-style-type: none"> globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace světové hospodářství – struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska 		PČ - svět práce
	Životní prostředí <ul style="list-style-type: none"> krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajin vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	9.	Pp - ekologie, složky krajiny, flora a fauna Vo - environmentální výchova, Ch - prvky, organické látky
<ul style="list-style-type: none"> vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu 	Česká republika <ul style="list-style-type: none"> místní region – zeměpisná poloha, vztahy k okolním regionům, základní charakteristiky s důrazem na specifika důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x 	8.	Vo - vlast, domov JČ - vlastní jména

<ul style="list-style-type: none"> • hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu • lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit • uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	<ul style="list-style-type: none"> • bariéry) • Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu • regiony ČR – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění 		<ul style="list-style-type: none"> Pp - flora a fauna v ČR FG - hospodářství CH - sloučeniny, průmysl v ČR HV - hymna ČR
<ul style="list-style-type: none"> • ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu • aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 	<p>Terénní geografická výuka, praxe a aplikace</p> <ul style="list-style-type: none"> • cvičení a pozorování v terénu, exkurze – orientační body, pomůcky a přístroje; určování světových stran, pohyb podle mapy a azimu, odhad vzdáleností a výšek; jednoduché náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, • ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom 	6. - 9.	<p>TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - přežití v přírodě - orientace a ukrytí <p>Vz</p> <ul style="list-style-type: none"> - ochrana člověka za mimořádných událostí <p>Vo</p> <ul style="list-style-type: none"> - mimořádné situace <p>Pp</p> <ul style="list-style-type: none"> - počasí, chování zvířat, rostliny

6.7 Umění a kultura

6.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah je rozdělen do 4 tematických oblastí:

1. Vokální činnosti: práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu
2. Instrumentální činnosti: hra na hudební nástroje, reprodukce, produkce
3. Poslechové činnosti: aktivní vnímání hudby, poznávání stylů, forem
4. Hudebně pohybové činnosti: vyjádření hudby pohybem, tancem

Časová dotace a místo realizace

Hudební výchova se vyučuje v 1. - 5. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, ve třídách s klavírem, v multimediální i počítačové učebně; učitelé využívají audiovizuální techniku a veškeré dostupné vyučovací pomůcky.

Kompetence k učení

- Vede k celoživotnímu zájmu o hudbu
- Využívá kladného hodnocení k motivaci pro další hudební činnost
- Učitel vede žáky ke správnému pochopení a užívání terminologie

Kompetence komunikativní

- Učitel se zajímá o názory, náměty, zkušenosti žáků
- Učí žáky diskutovat a komunikovat o problému
- Žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- Žák umí vokální, instrumentální, hudebně pohybovou činností vyjádřit jednoduchou myšlenku, náladu

Kompetence k řešení problémů

- Žák rozlišuje kvality tónů, potřebné k dalšímu hudebnímu vývoji, rozliší dynamické, rytmické, tempové a melodické změny
- Učitel vede žáky k tvořivému přístupu, improvizaci
- Učitel vede k rozlišení hudby vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- Učitel zadává úkoly způsobem, který umožnuje odlišnou interpretaci, učí vzájemnému naslouchání
- Učitel žáky učí o problému komunikovat

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede k vzájemnému naslouchání, v rámci kulturních vystoupení posiluje soudržnost skupiny
- Učí brát ohled na druhé
- Vede ke kritickému posuzování žánrů a stylů hudby

Kompetence občanské

- Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností a jejich výsledků
- Podílejí se kulturními akcemi na prezentaci školy na veřejnosti
- Respektují názor druhých
- Žák je veden ke konstruktivní kritice hudebních děl

Kompetence pracovní

- Učitel vyzvedává pokrok všech žáků
- Při doprovodné hře na hudební nástroj, tanečních a pohybových i tvůrčích činnostech si žák vytváří kladný vztah k práci
- Učitel vede žáky k využití různých pomůcek a vybavení, případně si je žáci sami vyrábějí

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Poznávání lidí a pochopení pro jejich hudební vyjádření
 - Kreativita a rozvoj fantazie při zhudebňování textu a dalších zadaných hudebních úkolech
 - Sebepoznání
 - Samostatnost při individuální práci
 - Neverbální komunikace pomocí hudebního díla
 - Komunikace a kooperace při skupinové a projektové práci
 - Rozhodovací dovednosti
 - Umění naslouchat hudbě i cizímu hudebnímu nápadu
 - Rozvoj hodnot a postojů v celoživotním vztahu k hudbě
 - Rozvoj schopnosti poznávání (hudební termíny)
- **Výchova demokratického občana**
 - Vztah k sobě i ostatním při práci na hudebním projektu
 - Tolerance k cizímu názoru a jeho uměleckému vyjádření
 - Empatie a smyslová citlivost
 - Aktivita a spoluodpovědnost při týmové práci
 - Samostatnost v řešení zadaných hudebních problémů a úkolů
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Jsme Evropané
 - Evropa a svět nás zajímá (kultura, lidové zvyky, historie)
- **Multikulturní výchova**
 - Multikulturalita
 - Respekt vůči odlišnostem v kulturním a uměleckém vyjádření
- **Mediální výchova**
 - Práce v týmu a komunikace při hudebních projektech
 - Schopnost zpracovat a využít podněty při vnímání hudby i z médií
 - Rozpoznaní autora
 - Dílo jako prostředek sdělení a neverbální komunikace
- **Environmentální výchova**
 - Vztah člověka k přírodě a prostředí
 - Estetika prostředí
 - Kýč

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
• zpívá v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, dynamicky odlišený zpěv • hlasová hygiena • realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu 	1. – 3.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - dechová cvičení - základy techniky mluveného projevu
• rytmizuje a melodizuje jednoduché texty	<ul style="list-style-type: none"> • hudební hry • deklamace říkadel • hra na tělo 	1. – 3.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - přednes říkadel a rozpočitadel - slovo, slabika
• využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> • rytmický doprovod písni pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře 	1. – 3.	
• reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> • hudebně pohybové hry • taktování • hra na tělo • jednoduché tance • pohybová improvizace • utváření pohybové paměti – reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 	1. – 3.	TV <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - jednoduché tance
• rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> • zvuk – tón • nota jako grafický znak pro tón • hudební kontrasty: <ul style="list-style-type: none"> - melodie stoupá – klesá - zpomalování – zrychlování - zesilování – zeslabování • zachycení melodie písni pomocí 	1. – 3.	ESV <ul style="list-style-type: none"> - linie

	jednoduchého grafického vyjádření (např. linky)		
• rozpoznává v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<ul style="list-style-type: none"> • hudební nástroje • poslech vokálních, instrumentálních a vokálně instrumentálních skladeb • tón – délka, síla, výška • lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry – taneční, pochodová, ukolébavka... 	1. – 3.	PR (Lidé kolem nás) - péče o miminko ESV - vizuálně obrazná vyjádření sluchových podnětů

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 4. – 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti 	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecké dovednosti – dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, odpovídající dynamika • hlasová hygiena • rozšiřování a sjednocení hlasového rozsahu, čistý výrazný zpěv, nasazení tónu • realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • dvojhlas – kánon, lidový dvojhlas 	4. – 5.	ČJ - dechová cvičení - správná technika mluveného projevu
<ul style="list-style-type: none"> • realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<ul style="list-style-type: none"> • hudebně pohybové hry • rytmizace a melodizace textu • hra na tělo • doprovod na jednoduché hudební nástroje – hudební nástroje z Orffova instrumentáře • pohybová improvizace – využití tanečních 	4. – 5.	TV - pohybové hry - taneční kroky PČ - zhodovení jednoduchých

	<p>kroků</p> <ul style="list-style-type: none"> • záznam vokální hudby – notový zápis jako opora při realizaci písni, orientace v notovém záznamu • orientace v prostoru – reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách 		nástrojů z papírových trubek, krabic, různých skořápek
• využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni	<ul style="list-style-type: none"> • hra na hudební nástroje – reprodukce motivů a jednoduchých skladbiček a rytmický doprovod písni pomocí hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcové flétny, keyboardu • hudební hry 	4. – 5.	
• rozpozná hudební formu jednoduché písni či skladby	<ul style="list-style-type: none"> • malá písňová forma • rondo • variace 	4. – 5.	TV - pohybové hry - jednoduché tance
• vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> • rytmizace, melodizace a hudební improvizace – tvorba jednoduchých předher, meziher a doher • rytmizace a melodizace říkadel; hra na tělo 	4. – 5.	
• rozpoznává v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	<ul style="list-style-type: none"> • hudební výrazové prostředky – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace • interpretace hudby 	4. – 5.	ESV - vizuálně obrazná vyjádření sluchových podnětů
• ztvářuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	<ul style="list-style-type: none"> • hudebně pohybové hry • hra na tělo • taktování, pohybový doprovod znějící hudby – taneční hry, jednoduché lidové tance • pantomima a pohybová improvizace • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka,... 	4. – 5.	TV - jednoduché tance

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu hudební výchova je rozdělen do 4 tematických oblastí:

1. vokální činnosti
2. instrumentální činnosti
3. poslechové činnosti
4. hudebně pohybové činnosti

Jednotlivá téma v učebních osnovách nejsou rozdělena do jednotlivých ročníků, protože jsou během celé výuky na 2. stupni zařazována a opakována v jednotlivých ročnících, aby bylo dosaženo očekávaných výstupů v souladu s vývojem osobnosti, Vzdělávání směřuje k rozvoji celkové hudebnosti žáka, vede k vnímání hudby jako důležité součásti života jedince i společnosti, prohlubuje vztah k naší i světové kultuře, vede k pochopení hudební kultury různých národů a národností, směřuje k postupnému zvládnutí hudební terminologie, získávání poznatků o hudebních stylech a žánrech současnosti i minulosti, vede k chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace a k pochopení významu hudby v historii i našem současném životě.

Časová dotace a místo realizace

Hudební výchova je vyučována v 6. - 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách, počítacové či multimediální učebně nebo mimo budovu školy - návštěva koncertů, vystoupení, divadelních představení.

Při výuce se využívá skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce i krátkodobé projekty.

Kompetence k učení

- Rozvíjí celoživotní vztah k hudbě pomocí pestré motivace vyučovacích hodin, různorodých metod a forem, mezipředmětových vztahů, uspokojením z vlastní činnosti úspěchů
- Vychází ze zájmů nadání každého žáka
- Pěstuje vztah k písním
- Navštěvuje divadla, koncerty, besídky, soutěže, beseduje o hudbě
- Vyhledává pojmy, aplikuje získané vědomosti v praxi
- Učí se myslit v souvislostech, realizuje vlastní nápadů
- Využívá internet, časopisy, zpěvníky, knihy, audio – vizuální techniku
- Učí se úctě k hudbě, využívá vlastní hlas, učí se zaznamenat hudební myšlenku

Kompetence komunikativní

- Využívá nonverbální komunikaci při terapiích a při řešení problémů
- Komunikuje, říká něco i dramatickým způsobem, využívá taneční umění
- Rozvíjí kultivovaný projev, umí se vyjádřit, přijímá názor a vyjádření druhého
- Rozvíjí pocity a myšlenky správnými formulacemi, pohybem, barvou převeckého hlasu atd.
- Zdůrazňuje komunikační význam lidského hlasu – změny nálady
- Umí diskutovat
- Chápe výrazové vlastnosti hudby
- Relaxuje pomocí umění, např. hudbou
- Rozvíjí komunikativní dovednosti, spolupracuje při vyučování při kolektivní i skupinové práci

Kompetence k řešení problémů

- Samostatně uvažují a pracují, rozvíjí si fantazií, umí řešit samostatně problémy
- Umí si poradit v zátěžových situacích
- Umí si obhájit svůj názor, svou práci
- Uvědomuje si nedostatky, chápe práci druhého

- Využívají vlastní zkušenosti k rozpoznání vkusného a nevkusného

Kompetence sociální a personální

- Účastní se projektů, besídek pro mladší žáky, rodiče atd.
- Navštěvuje koncerty
- Spolupracuje, respektuje cizí práci
- Akceptuje cizí názor, rozvíjí schopnost sebe vyjadřování
- Respektuje dohodnutá pravidla chování

Kompetence občanské

- Je schopen respektovat druhého
- Je zdůrazňována nutnost dodržování povinností, nejen práv
- Je pěstována úcta k lidovým tradicím, slavným umělcům národa, orientace v dějinách umění
- Je veden k zodpovědnému a uvědomělému jednání a samostatnosti, k altruismu
- Ví o kulturním bohatství národa, uvědomuje si svou kulturu, kulturu národnostních menšin
- Je rozvíjen kladný vztah ke společné práci a ochraně kulturního dědictví

Kompetence pracovní

- Pracujeme s talentem, dovedností a nadáním každého žáka
- Talent rozvíjíme pomocí dobrovolné práce, referátů, projektů, pomocí zájmových kroužků, soutěží, besídek
- Vedeme žáky ke schopnosti uplatnit své nadání v dalším životě

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Poznávání lidí a pochopení pro jejich hudební vyjádření
 - Kreativita a rozvoj fantazie při zhudebňování textu a dalších zadaných hud. úkolech
 - Sebepoznání
 - Samostatnost při individuální práci
 - Neverbální komunikace pomocí hudebního díla
 - Komunikace a kooperace při skupinové a projektové práci
 - Rozhodovací dovednosti
 - Umění naslouchat hudbě i cizímu hudebnímu nápadu
 - Rozvoj hodnot a postojů v celoživotním vztahu k hudbě
 - Rozvoj schopnosti poznávání (hudební termíny)
- **Výchova demokratického občana**
 - Vztah k sobě i ostatním při práci na hudebním projektu
 - Tolerance k cizímu názoru a jeho uměleckému vyjádření
 - Empatie a smyslová citlivost
 - Aktivita a spoluodpovědnost při týmové práci
 - Samostatnost v řešení zadaných hudebních problémů a úkolů
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Jsme Evropané
 - Evropa a svět nás zajímá/kultura, lidové zvyky, historie/
- **Multikulturní výchova**
 - Multikulturalita
 - Respekt vůči odlišnostem v kulturním a uměleckém vyjádření

➤ **Mediální výchova**

- Práce v týmu a komunikace při hudebních projektech
- Schopnost zpracovat a využít podněty při vnímání hudby i z médií
- Rozpoznání autora
- Dílo jako prostředek sdělení a neverbální komunikace

➤ **Environmentální výchova**

- Vztah člověka k přírodě a prostředí
- Estetika prostředí
- Kýč

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Hudební výchova

Ročník: 6–9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách • uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase • reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, téma i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace • rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě • orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku • zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období • vyhledává souvislosti mezi hudebou a jinými druhy umění 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • správné pěvecké návyky • zpěv lidových písni, • práce s notovým zápisem • orientace v notovém záznamu • lidové a umělé písni • dynamika • melodie • rytmus • tempo • výběr písni různých období • interpretace pomocí notového záznamu • rozvoj hudebního sluchu, • vlastní vokální projev <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • ukázky vybraných hudebních nástrojů • reprodukce známých písni • rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo • rytmické hud. formy – pochod, polka, valčík • hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií • záznam hudby – noty 	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - dechová cvičení základy techniky mluveného projevu <p>TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry jednoduché tance <p>VV</p> <ul style="list-style-type: none"> - vizuálně obrazná vyjádření sluchových podnětů, ilustrace písni

	<p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">• pochod, polka, valčík• moderní tance, lidové tance• taneční kroky• vlastní choreografie <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">• tempa, dynamika, rytmus,• poznávání hud. nástrojů – rozdělení do skupin• vokální a instrumentální skladba• melodram• muzikál• opereta, opera• Pochod, tanec, vážná hudba k poslechu• Výběr poslechových skladeb různých období• Rozvíjení kladného vztahu k hudbě, relaxace• Baroko – Vivaldi, Bach• Klasicismus – Mozart, Beethoven• Romantismus – Chopin, Schubert• Český romantismus – Smetana, Dvořák• Český romantismus – Smetana – Má vlast• Česká mše vánoční – J. J. Ryba• Hudební dílo, autor a životopis autora	<p>D, VV - baroko, klasicismus</p>
--	---	--

6.7.2 Estetická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Předmět Estetická výchova je velmi úzce propojen s ostatními výchovami a pracovními činnostmi. Dále prostupuje i dalšími vyučovacími předměty, tj. Český jazyk, Matematika a Prvouka. Formou didaktických her a praktických činností se děti seznamují s učivem, střídání forem práce by mělo dětem usnadnit zapamatování si učiva.

Nové informace jsou založeny na prožitku, žáci je poznávají co nejvíce smysly, což jim pomůže trvale si je zapamatovat.

Je žádoucí zařazovat do vyučování také různé sociální hry zlepšující vzájemné vztahy žáků a upevňující kolektiv, komunikační hry k navazování nových vztahů a poznávání se, hry ke schopnosti vcítění se do situace jiných, hry, které učí děti pomáhat si a spolupracovat, hry, které pomáhají k řešení konfliktů a jednání s druhými.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka v estetické výchově:

- vede k přijímání a porozumění nových poznatků a trvalému získávání a prohlubování vědomostí
- vede k přijímání a porozumění cizímu názoru i umění k sebehodnocení
- vede k respektování estetického požadavku na prostředí, které žáka obklopuje
- vede k pozitivnímu vztahu k učení a práci, učí manuální zručnosti
- vede k posuzování výsledků vlastní práce a stanovení postupných kroků ke splnění stanovených cílů
- vede k odpovědnosti za výsledky své práce i práce týmové
- učí bezkonfliktnímu chování a jednání, toleranci
- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné, hudební, pohybové-rytmické, dramatické umění a estetické cítění
- učí chápat výtvarné, hudební, pohybové a dramatické umění jako způsob komunikace

Časová dotace a místo realizace

Estetická výchova je na 1. stupni vyučována v 1. – 5. ročníku 4 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v počítačové nebo multimedialní učebně, ve třídách s klavírem, v tělocvičně, ve školní knihovně, ve výukovém areálu školy a v přírodě.

Klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žák projevuje ochotu věnovat se učení
- Žák operuje se znaky a symboly, se kterými se již seznámil
- Žák zvládá základní matematické operace pro návaznost na praktický život
- Žák efektivně využívá získané informace v procesu učení, tvůrčích činnostech i praktickém životě
- Žák poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posuzuje vlastní pokrok
- Žák samostatně pozoruje realitu a řeší problémy
- Žák využívá jazyk k ústnímu i písemnému projevu, čte s porozuměním
- Žák kriticky posuzuje výsledky své práce a dokáže navrhnout řešení ke zlepšení
- Žák využívá pomůcky pro názorné vyučování

- Žák řeší logické úlohy z běžného života
- Žák si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky, učí se používat nástroje, nářadí a pomůcky při práci
- Učitel žáky vede k celoživotnímu zájmu o hudbu, výtvarné a dramatické umění
- Učitel využívá kladného hodnocení k motivaci pro další činnost

Kompetence k řešení problémů

- Žák je veden k tvořivému přístupu při řešení úkolu, improvizaci
- Žák hledá nevhodnější způsob řešení úkolu
- Žák sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- Žák činí uvážlivá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- Žák vnímá odlišnosti jako pozitivum pro svůj rozvoj
- Žák dokáže vyhledat informace k řešení problému
- Žák je schopen poslouchat jiné, vysvětlit problém spolužákům
- Žák prakticky využívá nabýté vědomosti
- Žák se učí rozhodovat a jednat v nebezpečných situacích
- Žák je veden k tvořivému přístupu při řešení úkolu, k uplatňování vlastních nápadů
- Žák zaujímá postoj k různým interpretacím téhož výtvarného, hudebního nebo pohybového vyjádření
- Žák využívá zkušeností a poznatků k dalším činnostem
- Učitel zadává úkoly způsobem, který umožnuje odlišnou interpretaci, učí vzájemnému naslouchání
- Učitel žáky učí o problému komunikovat

Kompetence komunikativní

- Vede k obohacování slovní zásoby
- Žák dovede diskutovat, sebehodnotit se, obhájit svůj názor, respektovat cizí
- Žák vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu
- Žák naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje
- Žák rozumí různým typům běžně užívaných gest a zvuků
- Žák je schopen naslouchat a přijímat odlišný názor
- Žák dokáže vnímat jazykovou odlišnost jiných národů
- Žák je schopen vést dialog, rozvíjí schopnost argumentace
- Žák je veden k bezkonfliktní komunikaci
- Žák vyjadřuje pozitivní city k sobě i ostatním
- Žák se učí vzájemně si radit a pomáhat si
- Žák si rozšiřuje slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- Učitel učí žáky diskutovat a komunikovat o problému

Kompetence sociální a personální

- Žák účinně spolupracuje ve skupině, respektuje daná pravidla práce v týmu
- Žák se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- Žák pomáhá slabším
- Žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- Žák si rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- Žák preferuje vlastní názor, zapojuje se do diskuse, učí se věcně argumentovat
- Žák posiluje v rámci kulturních vystoupení soudržnost skupiny
- Žák jedná v duchu fair-play

- Žák vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat, snaží se o dosažení společného kvalitního výsledku
- Žák respektuje možnost alternativního přístupu k výtvarnému, hudebnímu nebo pohybovému vyjádření
- Učitel učí brát ohled na druhé

Kompetence občanské

- Žák respektuje estetické požadavky na životní prostředí
- Žák prezentuje výsledky své práce
- Žák se podílí kulturními akcemi na prezentaci školy na veřejnosti
- Žák respektuje názor druhých
- Žák odmítá hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- Žák si je vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, dodržuje řád školy
- Žák poznává a dodržuje společenské normy a pravidla
- Žák respektuje odlišnosti jiných
- Žák si cení kulturního dědictví a tradic
- Žák dokáže ohodnotit vnitřní hodnoty jiných
- Žák se považuje za jedince patřícího do celku společnosti
- Žák si vytváří vztah k přírodě i ke kulturním výtvorům
- Žák si vytváří pozitivní vztah k práci, zodpovídá za kvalitu své i společné práce
- Žák se aktivně zapojuje do kulturních a sportovních aktivit
- Učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k umění
- Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností a jejich výsledků
- Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- Při samostatné práci je žák veden ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení
- Žák respektuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- Žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti
- Žák používá různé pracovní pomůcky a vybavení a šetrně s nimi zachází
- Žák se učí nést zodpovědnost za svou práci, všímá si svých pokroků v práci
- Žák si při tvůrčích činnostech vytváří kladný vztah k práci a manuálním činnostem
- Žák využívá návyky, zkušenosti a znalosti v další praxi v zájmu dalšího rozvoje
- Učitel vyzvedává pokrok všech žáků
- Při doprovodné hře na hudební nástroj, tanečních a pohybových i tvůrčích činnostech si žák vytváří kladný vztah k práci
- Žák poznává různé materiály, učí se je správně používat
- Učitel vede žáky k využití různých pomůcek a vybavení, případně si je žáci sami vyrábějí

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova (OSV)**
 - každodenní komunikace při jednání v různých životních situacích, úcta k ostatním lidem (prosba, omluva, pozdrav, žádost apod.)
 - vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace
 - vytváření dobrých mezilidských vztahů, pomoc spolužákům řešit úkoly
 - rozvoj emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností
 - rozvoj smyslového vnímání, kreativity, fantazie
 - tréninkové hry sociálně-psychologické povahy
 - zdokonalování dovednosti spolupráce v týmu
 - dovednosti pro učení, schopnost zapamatování
 - otevřená komunikace, přijímání názoru jiných, vystupování na veřejnosti
 - schopnost vyjádřit a obhájit svůj názor
 - zvládání vlastního chování (soustředění, zklidnění, pozornost)
 - sebehodnocení, řešení problémů, rozhodování
 - poznávání svého těla, své psychiky
 - regulace vlastního jednání i prožívání, organizace vlastního času, stanovení si osobních cílů a postupu k jejich dosažení
 - pozorování odlišností mezi žáky
 - respekt a pomoc druhým
 - samostatnost při individuální práci
 - komunikace a kooperace při skupinové a projektové práci
 - schopnost rozhodování se
- **Výchova demokratického občana (VDO)**
 - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu
 - výchova k samostatnosti v rozhodování, k sebekritice a odpovědnosti za svou práci a za své chování
 - samostatnost v řešení zadaných problémů a úkolů
 - dodržování pravidel komunikace
 - aktivní naslouchání
 - respektování kulturních, etnických i jiných odlišností
 - disciplinovanost
 - aktivita a spoluodpovědnost při týmové práci
 - ohleduplnost, zásady slušnosti
 - tolerance k cizímu názoru a jeho uměleckému vyjádření
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)**
 - mateřský i cizí jazyk jako nástroj sloužící k dorozumívání a poznávání jiných národů a kultur
 - zvyky a tradice národů Evropy, zvyky a tradice ve vlastní rodině
 - život dětí u nás a v jiných zemích
- **Multikulturní výchova (MKV)**
 - rovnocennost různých jazyků
 - vstřícný postoj k odlišnostem, tolerance názorů, naslouchání druhým
 - kultura majorit a minorit – odstraňování předsudků, jedinečnost každého člověka
 - poznávání tradic, zvyků a literatury etnických menšin, různé způsoby života
 - sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii, mezilidské vztahy a slušné chování

- spolupráce žáků z různých etnických skupin
- projevy rasové nesnášenlivosti
- lidská práva, nekonfliktní život v multikulturní společnosti

➤ **Mediální výchova (MDV)**

- rozpoznávání informací důležitých a nedůležitých
- mluvený a psaný projev
- umění vést dialog, argumentovat
- média v každodenním životě
- vystupování na veřejnosti
- spolupráce se školním časopisem
- dílo jako prostředek sdělení a neverbální komunikace
- všeobecná informovanost a orientace v umění
- kritický přístup k umění
- práce v týmu

➤ **Environmentální výchova (EV)**

- člověk a příroda
- příroda jako zdroj inspirace pro vytváření uměleckých děl
- vztah člověka k životnímu prostředí
- estetika prostředí, které nás obklopuje
- vliv přírody na zdraví

Další vzdělávací obor

Vyučovací předmět: Estetická výchova

Ročník: 1. – 3.

VŠESTRANNÝ ROZVOJ ŽÁKA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • prožívá vnitřní svět; • využívá představivost a fantazii; vyjadřuje své pocity 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení se zapojením citové oblasti, cvičení smyslového vnímání • výroba dárečků k různým příležitostem (svátky, besídky...) • manipulace se stavebnicemi • malování s houbou, hry s barvami • rozvoj schopnosti převádět představy do slov • rozvíjení slovní zásoby 	1. – 3.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - souvislý jazykový projev - souvislý mluvený projev - vypravování krátkého příběhu - vyjádření atmosféry přečteného textu - volná reprodukce textu - domýšlení příběhu - vymýšlení krátkých příběhů dle vlastní fantazie PČ <ul style="list-style-type: none"> - práce s drobným materiélem - konstrukční činnosti M <ul style="list-style-type: none"> - počítání prvků, vytváření souborů, porovnávání množství (geometrie) - geometrické tvary, tělesa
• dodržuje správné hygienické návyky; • řídí se pravidly slušného chování	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena ve škole, při různých činnostech • slušné chování, respekt a úcta k dospělým, prosba, poděkování, pozdrav • slušné chování k vrstevníkům, kamarádství • chování u lékaře, v obchodě, v dopravním prostředku, na ulici... 	1. – 3.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - komunikační situace - zdvořilostní obraty - prosba, žádost PR (Lidé kolem nás) <ul style="list-style-type: none"> - soužití lidí, chování lidí, soužití lidí (Člověk a jeho zdraví)

			<ul style="list-style-type: none"> - péče o zdraví - hygiena PČ - jednoduchá úprava stolu – Vánoce - pravidla stolování a společenského chování
<ul style="list-style-type: none"> • kombinuje hudbu s pohybem a tancem, používá doprovod písni pomoci dětských rytmických nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s říkadly, dětské tanečky a pohybové hry • používání rytmického doprovodu k osvojeným písni 	1. – 3.	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednes říkadel, básní, rozpočitadel HV - rytmický doprovod písni - hudebně pohybové hry - jednoduché tance <p>TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové hry - jednoduché dětské tanečky
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry; • umí vyjádřit pomocí pantomimy jednoduché činnosti; • spolupracuje ve skupině, přijímá názory ostatních; • upozorňuje na chyby a nedostatky vhodnou formou; • umí se uvolnit, uklidnit, zbavit se zábran a ostychu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozdíl mezi pohádkou a skutečností, reálnost v dětských filmech • rozdíl mezi fantazií a skutečností • přijetí pravidel hry, dbaní na jejich dodržování, pravidla fair-play • pantomimické předvádění domácích prací, činností při hygieně, povolání, zvířat ... • hraní krátké scénky, dělení rolí • skupinová práce na dané téma • rozbor práce své i jiných žáků, žák se učí vyvarovat se posmívání a hádek • hry na soustředění, uvolnění • skládání puzzle, hraní společenských her, kolektivní hry 	1. – 3.	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochopení pravidel různých her - souvislý jazykový projev - souvislý mluvený projev - vyprávění pohádky, příběhu, povídky - literární pojmy <p>PR (Lidé kolem nás;</p> <ul style="list-style-type: none"> Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví) <ul style="list-style-type: none"> - téma vhodná k pantomimickému předvádění (Člověk a jeho zdraví) - téma vhodná k hraní krátké scénky <p>PČ</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s drobným materiélem <p>TV</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravidla osvojovaných pohybových činností, her a soutěží

<ul style="list-style-type: none"> • využívá didaktické hry k přijímání, porozumění a zapamatování si učiva z ostatních předmětů; • pracuje s výukovými programy na PC i interaktivní tabuli 	<ul style="list-style-type: none"> • didaktické hry vhodné k procvičování učiva z ostatních předmětů a k rozvíjení slovní zásoby • výuka zábavnou formou s využitím praktických činností • výukové programy na PC a interaktivní tabuli 	1. – 3.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - procvičování probíraného učiva M - procvičování probíraného učiva PR - procvičování probíraného učiva
<ul style="list-style-type: none"> • využívá znalosti a dovednosti při společné, skupinové i samostatné práci; • hodnotí svou práci, stanovuje si osobní cíle 	<ul style="list-style-type: none"> • tvůrčí dílny • nácvik pásma písni a básni pro vystoupení na veřejnosti, pro rodiče a pro ostatní žáky školy • výzdoba třídy • rozvoj manuální zručnosti při různých činnostech • hodnocení, sebehodnocení, návrhy cest na zlepšení výkonů 	1. – 3.	PČ <ul style="list-style-type: none"> - práce s drobným materiélem HV - pěvecké dovednosti - rytmický doprovod písni ČJ - vyjadřovací schopnosti - přednes říkadel, básní a rozpočitadel
<ul style="list-style-type: none"> • získává nové zkušenosti, zážitky a prožitky 	<ul style="list-style-type: none"> • návštěvy kulturních a poznávacích akcí, výlety, exkurze apod. (dle finančních možností) 	1. – 3.	
<ul style="list-style-type: none"> • poznává své spolužáky, učí se je respektovat, komunikovat s nimi, spolupracovat; • respektuje odlišnosti spolužáků 	<ul style="list-style-type: none"> • sociální hry zlepšující vzájemné vztahy žáků a upevňující kolektiv • spolupráce s žáky z jiných ročníků 	1. – 3.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - komunikační situace - zdvořilostní obraty PR (Lidé kolem nás) - soužití lidí - chování lidí

VÝTVARNÁ ČÁST

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává linie, tvary objemy, barvy, objekty, porovnává je a třídí na základě zkušeností, 	<ul style="list-style-type: none"> • linie, tvary, barvy, objekty 	1. – 3.	M (geometrie) <ul style="list-style-type: none"> - geometrické tvary a tělesa

vjemů, zážitků a představ			
• v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	<ul style="list-style-type: none"> • linie – výrazové vlastnosti různých druhů linií; různé uspořádání, křížení, zhušťování, zřeďování • barva – míchání barev, dotváření barevné plochy, zapouštění barev do vlhkého podkladu • tvar – využití osy souměrnosti – symetrický a asymetrický tvar, vyjádření prostoru (popředí, pozadí) • objekty – modelování, předměty z jednoduchých základních tvarů • lidová tvorbě a umění – tradice • umělecká produkce – ilustrátoři, výtvarná úprava knihy 	1. – 3.	PR (Rozmanitost přírody) <ul style="list-style-type: none"> - proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích M - geometrické tvary a tělesa - rýsování úseček, přímek ČJ - literární pojmy - vyprávění podle obrázků a ilustrací
• vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	<ul style="list-style-type: none"> • vizuálně obrazná vyjádření podnětů zrakových, hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových 	1. – 3.	HV <ul style="list-style-type: none"> - poslech vokálních, instrumentálních a vokálně instrumentálních skladeb ČJ - literární pojmy, výtvarné vyjádření pocitů PR (Rozmanitost přírody) <ul style="list-style-type: none"> - životní podmínky, rovnováha v přírodě (výtvarné zpracování přírodní tématiky)
• interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	<ul style="list-style-type: none"> • typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, ilustrace textů, volná malba, animovaný film 	1. – 3.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - vyprávění podle obrázků
• na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazových vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření vlastního názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem 	1. – 3.	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Estetická výchova

Ročník: 4. – 5.

VŠESTRANNÝ ROZVOJ ŽÁKA

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • prožívá vnitřní svět; • využívá představivost a fantazii 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení se zapojením citové oblasti • cvičení smyslového vnímání • výroba dárečků k různým příležitostem (svátky, besídky...) 	4. – 5.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - souvislý jazykový projev - souvislý mluvený projev PČ <ul style="list-style-type: none"> - práce s drobným materiélem - konstrukční činnosti M <ul style="list-style-type: none"> - plocha, geometrické tvary, tělesa
<ul style="list-style-type: none"> • kombinuje hudbu s pohybem a tancem, používá doprovod písni pomocí dětských rytmických nástrojů 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s říkadly • rytmická cvičení s doprovodem nástrojů • zpěv a tanec (folk, disco) • romské tance 	4. – 5.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - přednes HV <ul style="list-style-type: none"> - vokální, instrumentální a hudebně pohybové činnosti TV <ul style="list-style-type: none"> - pohybově-taneční činnosti - bezpečnost a hygiena při pohybových činnostech
<ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje herní a reálnou situaci, přijímá pravidla hry; • umí vyjádřit pomocí pantomimy jednoduché činnosti; • snaží se o objektivní posouzení práce spolužáků; týmová práce je pro něj inspirativní; přijímá prohru a nezdar jako výzvu; 	<ul style="list-style-type: none"> • rozdíl mezi pohádkou a skutečností • pravidla hry a jejich dodržování • pantomima, řeč těla • mimika řeči • nácvik komunikace na veřejnosti (lékař, divadlo, dopravní prostředek...) • hraní krátké scénky, dialog s využitím maňásků 	4. – 5.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - ilustrace - dramatizace - vyjádření neverbální - pantomima TV <ul style="list-style-type: none"> - pravidla hry - bezpečnost

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

<ul style="list-style-type: none"> • týmová práce je pro něj inspirací k tvorbě; uvažuje ekologicky 	<ul style="list-style-type: none"> • dramatizace pohádky • skupinová práce na dané téma • skládání puzzle, hraní společenských her • práce v týmu 		
<ul style="list-style-type: none"> • využívá didaktické hry k porozumění učiva a jako prostředek komunikace; snaží se získávat nové informace; dokáže vyhledávat informace v knihách, slovníku, encyklopedii, internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • didaktické hry k upevnění učiva 	4. – 5.	ČJ, M, AJ, PŘÍ, VLA - procvičování probíraného učiva
<ul style="list-style-type: none"> • učí se rozpozнат kýč; rozpozná lidovou tvořivost, vnímá lidovou tvořivost jako součást kulturního dědictví; dbá na estetiku třídy, prostředí ve svém okolí; dokáže manuálně zpracovat výrobek; při tvorbě uvažuje logicky, při práci je disciplinovaný a neplýtvá materiélem; dodržuje pravidla hygieny; dodržuje pravidla slušného chování, respektuje zákon, Řád školy • využívá znalosti a dovednosti při společné, skupinové i samostatné práci; • hodnotí svou práci, stanovuje si cíle a podmínky k jejich dosažení; je cílevědomý, sebekritický a objektivní 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik pásma na vystoupení • literární tvorba jako odkaz • rozdíl literárních žánrů • rozvoj manuální zručnosti při různých činnostech • tvorba tematických projektů k anglickým svátkům (Christmas, Easter, Thanksgiving day, Halloween) 	4. – 5.	ČJ - literatura jako zdroj názoru, postoje, příkladu, prožitku, zkušenosti, zdroj pro tvorbu a interpretaci - přednes - vyjadřovací schopnost AJ - zvyky v jiných zemích VL - vlastenectví PŘÍ - ekologie odpadů - recyklace – papíru, plastu, kovů - zdraví – hygiena
<ul style="list-style-type: none"> • poznává své spolužáky a respektuje jejich názor a odlišnost; vnímá svět jako 	<ul style="list-style-type: none"> • společenské hry – zlepšení komunikace a vztahů • sociální hry – na obchod, učitele, rodiče 	4. – 5.	ČJ - komunikační situace - zdvořilostní obraty

různorodé kultury; toleruje cizí názor; zaujímá negativní postoj k vulgaritě a trestné činnosti			
---	--	--	--

VÝTVARNÁ ČÁST

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na zkušeností, vjemů, zážitků a představ 	<ul style="list-style-type: none"> • linie, tvary, objemy, podobnost, kontrast, rytmus, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru • tvar symetrický a asymetrický • objekty – modelování, předměty ze základních tvarů 	M - geometrické tvary a tělesa
<ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností 	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar • malby nebo kresby 	HV - poslech skladeb ČJ - literární pojmy - výtvarné vyjádření pocitů
<ul style="list-style-type: none"> • nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> • vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových pohybových, čichových, chuťových • umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média 	HV - poslech skladeb ČJ - literární pojmy - výtvarné vyjádření pocitů
<ul style="list-style-type: none"> • osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření vlastního názoru a schopnost diskuse nad vlastním dílem 	

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

<ul style="list-style-type: none">• porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	<ul style="list-style-type: none">• osobnostní postoj v komunikaci v rámci skupin,• odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnání s vlastní interpretací	<p>ČJ – ilustrace v knihách</p>
<ul style="list-style-type: none">• nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none">• komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje	

Vyučovací předmět: Estetická výchova

Ročník: 4.

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

RVP výstup	Školní výstup	Učivo
Žák: I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	<ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje a vysvětlí, k čemu slouží; • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci; • vytvoří krátký text; • vytvoří obrázek; • přehraje zvuk či video 	Digitální zařízení Ovládání aplikací Kreslení obrázků Psaní slov na klávesnici a Editace textu
I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	<ul style="list-style-type: none"> • připojí k počítači sluchátka 	Digitální zařízení
I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením • rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	Pravidla při práci s digitálním technologiemi Technické problémy a přístupy k jejich řešení

6.7.3 Výtvarná výchova

Na 1. stupni se tento předmět nevyučuje. S učivem, běžně vyučovaným v tomto předmětu, se žáci seznámují ve výtvarné části předmětu Estetická výchova.

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

Časová dotace a místo realizace

Výtvarná výchova se vyučuje v 6. - 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodina 1krát za 14 dní, v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá ve výtvarné učebně, v multimedialní nebo počítačové učebně; učitelé využívají veškeré dostupné vyučovací pomůcky.

Kompetence k učení

- Rozvíjí celoživotní vztah k výtvarnému umění pomocí pestré motivace vyučovacích hodin, různorodých metod a forem, mezipředmětových vztahů, uspokojením z vlastní činnosti úspěchů
- Vychází ze zájmů nadání každého žáka
- Pěstuje vztah k výtvarnému umění, ke knihám a jejich ilustrátorům
- Navštěvuje výstavy, besídky, soutěže
- Vyhledává pojmy, aplikuje získané vědomosti v praxi
- Učí se myslet v souvislostech, realizuje vlastní nápady, navrhuje nové techniky
- Využívá internet, časopisy, knihy, audio – vizuální techniku
- Učí se úctě k umění, které má schopnost vyjádřit pocity, poselství

Kompetence komunikativní

- Využívá nonverbální komunikaci při terapiích a při řešení problémů
- Komunikuje, říká něco i dramatickým způsobem
- Rozvíjí kultivovaný projev, umí se vyjádřit, přijímá názor a vyjádření druhého
- Rozvíjí pocity a myšlenky správnými formulacemi, malbou atd.
- Umí diskutovat
- Chápe výrazové vlastnosti barev
- Relaxuje pomocí umění
- Umí výtvarně vyjádřit své problémy a cítění
- Rozvíjí komunikativní dovednosti, spolupracuje při vyučování při kolektivní i skupinové práci

Kompetence k řešení problémů

- Samostatně uvažují a pracují, rozvíjí si fantazií, umí řešit samostatně problémy
- Umí si poradit v zátěžových situacích
- Umí si obhájit svůj názor, svou práci
- Uvědomuje si nedostatky, chápe práci druhého
- Využívají vlastní zkušenosti k rozpoznání vkusného a nevkusného

Kompetence sociální a personální

- Účastní se projektů, besídek pro mladší žáky, rodiče atd.
- Navštěvuje výstavy
- Spolupracuje, respektuje cizí práci
- Akceptuje cizí názor, rozvíjí schopnost sebevyjadřování

- Respektuje dohodnutá pravidla chování

Kompetence občanské

- Je schopen respektovat druhého
- Je zdůrazňována nutnost dodržování povinností, nejen práv
- Je pěstována úcta k lidovým tradicím, slavným umělcům národa, orientace v dějinách umění
- Je veden k zodpovědnému a uvědomělému jednání a samostatnosti, k altruismu
- Ví o kulturním bohatství národa, uvědomuje si svou kulturu, kulturu národnostních menšin
- Je rozvíjen kladný vztah ke společné práci a ochraně kulturního dědictví

Kompetence pracovní

- Pracujeme s talentem, dovedností a nadáním každého žáka
- Talent rozvíjíme pomocí dobrovolné práce, referátů, projektů, pomocí zájmových kroužků, soutěží, besídek
- Vedeme žáky ke schopnosti uplatnit své nadání v dalším životě

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Rozvoj schopnosti poznávání
 - Řešení problémů
 - Rozhodovací dovednosti
 - Kreativita
 - Sebepoznání a sebepojetí
- **Výchova demokratického občana**
 - Občanská společnost a škola
 - Výchova k samostatnosti a sebekritice
 - Ohleduplnost
 - Principy demokracie
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropa a svět nás zajímá
 - Poznávání evropských kultur
 - Jsme Evropané
- **Multikulturní výchova**
 - Multikulturalita
 - Kulturní diferenciace
 - Lidské vztahy – empatie
 - Etnický původ
- **Mediální výchova**
 - Kritický přístup k výtvarnému umění
 - Vedení k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění
 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
 - Fungování a vliv médií ve společnosti
 - Stavba mediálních sdělení
 - Tvorba mediálního sdělení

➤ **Environmentální výchova**

- Vztah člověka k prostředí, k přírodě
- Ekosystémy, výchova k životnímu prostředí
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Ročník: 6. - 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none">● vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	<ul style="list-style-type: none">● teorie barev● tvarová a barevná kompozice● kresebné studie-linie, tvar, objem● jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů● seskupování, zmenšování, zvětšování, vrstvení tvarů a linií	<p>PR (rozmanitost přírody)</p> <ul style="list-style-type: none">- proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobíchHV- poslech skladebČJ- literární pojmy- výtvarné vyjádření pocitůFY- lom světla
Žák: <ul style="list-style-type: none">● zaznamenává vizuální zkušenosť, zkušenosť získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	<ul style="list-style-type: none">● technika malby – míchání barev a vztahy mezi nimi● souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů● rozvíjení smyslové citlivosti● přenášení prostoru na plochu● záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek● plastická tvorba● koláž, frotáž, tisk z papírové předlohy, grafika, vosková batika	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none">- literární pojmy- výtvarné vyjádření pocitůPR (rozmanitost přírody)- proměny v přírodě

<ul style="list-style-type: none"> • zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 	<ul style="list-style-type: none"> • technika kresby – linie, tvar, textura, kontrast, rytmus • kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci • barevné kompozice geometrických tvarů 	ČJ - literární pojmy - vyprávění podle obrázků HV - poslech skladeb
<ul style="list-style-type: none"> • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • plastická a prostorová tvorba – práce s hlínou a papírem • společná práce – komunikace, koordinace 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku 	<ul style="list-style-type: none"> • lidská ruka, části obličeje, portrét • uplatnění subjektivity v obrazovém vyjádření – fantazijní variace na základní tvary písmen 	M - geometrické tvary
<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické práce – Vánoce, Velikonoce • experimenty s reprodukcemi uměleckých děl 	HV - poslech skladeb ČJ - literární pojmy - výtvarné vyjádření pocitů AJ, NJ - svátky, projekty
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • vyjádření představ • seznámení se s editorem malování • práce v plenéru – krajina a perspektiva • práce se sádrou • během roku možnost zařazení práce na téma – zdraví, dopravní výchova, prevence patologických jevů, environmentální výchova 	PR (rozmanitost přírody) - proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Ročník: 8. - 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none">● vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	<ul style="list-style-type: none">● teorie barev● tvarová a barevná kompozice● kresebné etudy s linií● typy zobrazení-podhledy, rovnoběžné promítání	PR (rozmanitost přírody) - proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích HV - poslech skladeb ČJ - literární pojmy - výtvarné vyjádření pocitů FY - lom světla
<ul style="list-style-type: none">● zaznamenává vizuální zkušenosť, zkušenosť získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	<ul style="list-style-type: none">● technika malby – míchání barev a vztahy mezi nimi● praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů-dominanta, vertikála, horizontála, diagonála● práce s uměleckým dílem – kubismus, surrealismus, impresionismus	ČJ - literární pojmy - výtvarné vyjádření pocitů PR (rozmanitost přírody) - proměny v přírodě
<ul style="list-style-type: none">● zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	<ul style="list-style-type: none">● technika kresby – linie, tvar, textura, kontrast, rytmus● práce s internetem-vyhledávání www stránek● výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě● reklama a propagační prostředky	ČJ - literární pojmy - vyprávění podle obrázků HV - poslech skladeb

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

<ul style="list-style-type: none"> • vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • plastická a prostorová tvorba – práce s hlínou a papírem • společná práce – komunikace, koordinace 	
<ul style="list-style-type: none"> • rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku 	<ul style="list-style-type: none"> • techniky kresby-tužka, perko, uhel, rudka • dynamická kresba-kruh, koloběh vody, kresba hlavy, částí obličeje, portrét 	M - geometrické tvary
<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> • tematické práce – Vánoce, Velikonoce • vyjádření představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů 	HV - poslech skladeb ČJ - literární pojmy - výtvarné vyjádření pocitů AJ, NJ - svátky, projekty
<ul style="list-style-type: none"> • ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> • vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí • prostorová tvorba • práce v plenéru – krajina a perspektiva • během roku možnost zařazení práce na téma – zdraví, dopravní výchova, prevence patologických jevů, environmentální výchova 	PR (rozmanitost přírody) - proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

6.8 Člověk a zdraví

6.8.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

V 1., 4. a 5. ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně. Ve 2. a 3. ročníku 2,5 hodiny týdně (v pololetí, ve kterém probíhá výuka plavání 3 hodiny týdně, v pololetí bez plavání 2 hodiny týdně).

Vzdělávací obsah je rozdělen do 3 tematických okruhů:

1. Činnosti ovlivňující zdraví
 - délka a intenzita pohybu, příprava před a uklidnění po pohybové činnosti, správné držení těla, rozvoj rychlosti, vytrvalosti, hygiena při TV, bezpečnost, první pomoc.
2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
 - pohybové hry a aktivity, využití netradičních náčiní, základy gymnastiky, cvičení s hudbou, základy estetického pohybu, základy atletiky, základy sportovních her, plavecká výuka ve druhém a třetím ročníku (kurzy plavání pro základní školy pod vedením odborných cvičitelů plavání).
3. Činnosti podporující pohybové cvičení
 - názvosloví v TV, smluvené povely, zásady fair play, závody, soutěže, měření výkonů, testy.

Kompetence k učení

- Osvojí si základní tělocvičné názvosloví
- Orientuje se v médiích o sportovních akcích

Kompetence komunikativní

- Žáci jsou vedeni ke spolupráci při týmových sportovních činnostech
- Učí se reagovat na základní povely a sami je i vydávají

Kompetence k řešení problémů

- Znají a uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- Řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním

Kompetence sociální a personální

- Dodržuje pravidla, respektuje opačné pohlaví
- Jedná v duchu fair play

Kompetence občanské

- Pravidelně se věnuje nějakému sportu nebo pohybové aktivitě
- Zlepšuje svou kondici
- Kriticky myslí

Kompetence pracovní

- Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- Učí se užívat, připravovat a uklízet tělocvičné nářadí

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Rozvoj a schopnosti poznávání, sebepoznávání
 - Zvládání rozhodovacích situací
 - Mezilidské vztahy
 - Modely řešení problémů
- **Výchova demokratického občana**
 - Zásady slušnosti a tolerance
 - Odpovědný přístup k ostatním spolužákům
 - Samostatnost v rozhodování
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropa a svět nás zajímá
- **Multikulturní výchova**
 - Spolupráce žáků etnických skupin
 - Vzájemné respektování
 - Respektování kulturních odlišností
- **Mediální výchova**
 - Práce v týmu
 - Fungování médií ve sportu
 - Kritický odstup od informací z médií
 - Práce a vedení družstva
- **Environmentální výchova**
 - Vztah k přírodě při pohybové aktivitě
 - Vliv přírody na zdraví
 - Péče o přírodu při masových sportovních akcích

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none">• spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none">• znalost základních zdraví prospěšných cvičení a vhodného prostředí pro pohybovou činnost• pohybový režim• délka a intenzita pohybu• správné držení těla• správné zvedání zátěže• průpravná, kompenzační, relaxační a jiná cvičení	PR (Člověk a jeho zdraví) - zdravý životní styl - pohyb
<ul style="list-style-type: none">• zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	<ul style="list-style-type: none">• příprava před pohybovou činností• uklidnění po zátěži• pohybové hry:<ul style="list-style-type: none">- bez náčiní- s tradičním a netradičním náčiním- motivační, tvořivé- s různým zaměřením• základy gymnastiky:<ul style="list-style-type: none">- průpravná cvičení (kolébka, leh vznesmo, předklony v sedu, převaly v lehu...)- jednoduchá akrobatická cvičení (kotoul vpřed, kotoul vzad)- cvičení na nářadí (lavička, žebřiny, odraz na můstku)• rytmická cvičení:<ul style="list-style-type: none">- rytmizovaná chůze- pohybové hry- sladění jednoduchého pohybu s hudbou- jednoduché dětské tanecky	HV - hudebně pohybové hry - jednoduché tance - pohybová improvizace - utváření pohybové paměti M - měření vzdálenosti, času - porovnávání měřených výkonů - jednotky PR (Rozmanitost přírody) - ohleduplné chování k přírodě - ochrana přírody ČJ - pochopení významu slov - pochopení pravidel různých her

	<ul style="list-style-type: none"> • základy atletiky: <ul style="list-style-type: none"> - průpravné atletické činnosti - běh - skok do dálky z místa odrazem obounož - skok do dálky s rozběhem - hod míčkem na cíl - hod míčkem do dálky • základy sportovních her: <ul style="list-style-type: none"> - průpravné hry - základní manipulace s míčem - hry se zjednodušenými pravidly • turistika a pobyt v přírodě: <ul style="list-style-type: none"> - chování v přírodě, ochrana přírody - chůze v terénu, překonávání přírodních překážek - hry v přírodě • pobyt v zimní přírodě <ul style="list-style-type: none"> - hry na sněhu 	<ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření pocitů
<ul style="list-style-type: none"> • adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti • zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • kurzy plavání <ul style="list-style-type: none"> - základní plavecká výuka – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, - základní plavecké dovednosti – jeden plavecký způsob (plavecká technika), - prvky sebezáchrany a bezpečnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> • spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla osvojovaných pohybových činností, her a soutěží <ul style="list-style-type: none"> • chování fair play • sportovní hry (kopaná, vybíjená) • pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek 	<p>ČJ - pochopení pravidel různých her</p>
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy 	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí <ul style="list-style-type: none"> • vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • organizace a bezpečnost cvičebního prostoru 	<p>PR (Člověk a jeho zdraví) - základní hygienické návyky - bezpečná místa pro hru</p>

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost v šatnách a umývárnách • bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek • první pomoc v podmírkách TV 	- základní pravidla bezpečného chování
• reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	<ul style="list-style-type: none"> • povely v nástupovém tvaru • základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely a signály 	ČJ - nonverbální komunikace - pochopení významu slov M - rozpočítávání PR - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Předmět: Tělesná výchova
Ročník: 4. - 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none">• podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	<ul style="list-style-type: none">• význam pohybu pro zdraví• pohybový režim• délka a intenzita pohybu• kondiční cvičení	PŘ -zdravotně preventivní návyky -zdravý životní styl -pohyb
<ul style="list-style-type: none">• zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<ul style="list-style-type: none">• správné držení těla• správné zvedání zátěže• průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	PŘ -zdravotně preventivní návyky -předcházíme nemocem
<ul style="list-style-type: none">• zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	pohybové hry: <ul style="list-style-type: none">• bez náčiní• s tradičním a netradičním náčiním• s různým zaměřením základy gymnastiky: <ul style="list-style-type: none">• průpravná cvičení• akrobacie• cvičení s náčiním• cvičení na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční formy cvičení: <ul style="list-style-type: none">• kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem• základy estetického pohybu• jednoduché tance základy atletiky:	ČJ -pochopení významu slov -pochopení pravidel různých her M -měření vzdálenosti, času -porovnávání měřených výkonů -jednotky PŘ -pravidla ochrany přírody HV -jednoduché tance -hudebně pohybové hry

	<ul style="list-style-type: none"> • rychlý běh • motivovaný vytrvalý běh • skok do dálky nebo do výšky • hod míčkem <p>základy sportovních her:</p> <ul style="list-style-type: none"> • manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním • spolupráce ve hře • průpravné hry • utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů <p>turistika a pobyt v přírodě:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chování v přírodě, ochrana přírody • chůze v terénu, překonávání přírodních překážek • hry v přírodě <p>pobyt v zimní přírodě:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hry na sněhu 	
<ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí • vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • organizace a bezpečnost cvičebního prostoru • bezpečnost v šatnách a umývárnách • bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek • první pomoc v podmínkách TV 	PŘ -zdravověda -zdraví, osobní hygiena, režim dne -základní pravidla bezpečného chování -první pomoc
<ul style="list-style-type: none"> • jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvěně povely a signály • povely v nástupovém tvaru 	ČJ -pochopení významu slov -komunikace
<ul style="list-style-type: none"> • jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupy proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví 	<ul style="list-style-type: none"> • fair play • olympijské ideály a symboly • znalost pravidel jednotlivých her a soutěží • respekt opačného pohlaví při pohybových činnostech (rozdíly ve výkonu: chlapci – dívky) 	ČJ -pochopení pravidel různých her

Základní škola Ostrava, Gebauerova 8, příspěvková organizace

<ul style="list-style-type: none"> • užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> • povely v nástupovém a pochodovém tvaru • základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvně povely a signály 	ESV -postava v pohybu
<ul style="list-style-type: none"> • zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy 	<ul style="list-style-type: none"> • základní organizace prostoru a činností 	
<ul style="list-style-type: none"> • změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky • orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace 	<ul style="list-style-type: none"> • měření výkonů • základní pohybové testy • zdroje informací o sportu a pohybových aktivitách 	ČJ -odborné časopisy -vyhledá informace na portálech, v knihovnách a databázích

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

- poznávaní životních hodnot a zdraví člověka
- regenerace a kompenzace žáka a jeho pohybového aparátu
- rozvoj pohybových dovedností
- kultura pohybu a poznávaní nových pohybových aktivit
- nahradit pohybovou aktivitu činnost, která není vhodná pro tělesné a duševní zdraví žáka
- vnímat spolužáka jako partnera

Tělesná výchova je realizována v tělocvičně, na školním hřišti a pobytom v přírodě a to 2 hodiny týdně v každém ročníku. Vyučuje se skupinách odděleně chlapci a dívky.

V učebních osnovách není učivo rozděleno do jednotlivých ročníků, protože se během každého školního roku náplň opakuje. Postupně se klade vyšší důraz na kvalitu a intenzitu provedení a zohledňují se fyzické schopnosti jednotlivců dané rozdílným věkovým složením žáků v ročnících a následně pak i ve skupině.

Kompetence k učení

- Umí využívat údaje o tepové frekvenci
- Umí základní cviky a dovede je používat v denním režimu
- Zná a používá cviky pro rozvoj své zdatnosti pro správné držení těla
- Cvičí s hudbou
- Zná základní postoje, úchopy, kopy atd.
- Umí herní činnosti, kombinace a taktiku hry
- Je schopen běhu krátkého i dlouhého
- Je schopen skoku dalekého i vysokého
- Je schopen hodu míčem i koulí
- Hraje volejbal, fotbal, házenou, basketbal atd.

Kompetence komunikativní

- Umí zorganizovat jednoduchou sportovní soutěž a zapsat jednotlivé výsledky
- Komunikuje se spoluhráči (učitelem, spolucvičencem)

Kompetence k řešení problémů

- Řeší problém prostředí pro cvičení a relaxaci
- Využívá hudbu či rytmického doprovodu
- Řeší problém pravidel sportu

Kompetence sociální a personální

- Zvládá různé sociální role
- Umí rozlišit estetický a neestetický pohyb
- Chová se v duchu fair play
- Chápe význam pohybových her pro navazování známosti
- Má radost ze hry, ne z prohry jiného
- Uvědomuje si, že ne každáhra je vhodná pro všechny typy hráčů (věk, počet atd.)

Kompetence občanské

- Pravidelně se věnuje nějakému sportu nebo pohybové aktivitě
- Uvědomuje si význam sebeobrany a její zneužití
- Rozumí rozdílu mezi sporty (kolektivní, individuální, brankové, sítové atd.)

- Chápe roli v družstvu a jedná v duchu fair play

Kompetence pracovní

- Umí změřit srdeční frekvenci
- Zvládá praktické jednání ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické a ekologické podmínky)
- Zvládá záchrannu (dopomoc)
- Zvládá úpravu soutěžních sektorů, hřiště
- Zná povely
- Umí si vyrobit jednoduché náčiní a použít je podle účelu

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Zvládání rozhodovacích situací
 - Sebepoznání, sebeovládání
 - Modely řešení problémů
- **Výchova demokratického občana**
 - Učení se slušnosti, chování, vyjadřování, tolerance
 - Samostatnost v rozhodování
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropa a svět nás zajímá
- **Multikulturní výchova**
 - Vztahy mezi spolužáky
 - Vztahy mezi etnickými skupinami
- **Mediální výchova**
 - Umění vstřebávat mediální informace
 - Kriticky odstup od informací z médií
 - Práce a vedení družstva
- **Environmentální výchova**
 - Vliv přírody na zdraví
 - Péče o přírodu při masových akcích

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**
 Předmět: **Tělesná výchova**
 Ročník: **6. - 9.**

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem • usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program • samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly • odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší • uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 	význam pohybu pro zdraví <ul style="list-style-type: none"> • rekreační a výkonnostní sport • sport dívek a chlapců prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí • průpravná, kompenzační, vyrovnavací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • v nestandardním prostředí • první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách • improvizované ošetření poranění 	FY - rychlosť, dráha, čas PP - péče o tělesné a duševní zdraví Z - volný čas, cestování VZ - tělesná a duševní hygiena

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech • posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné 	<p>pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> • s různým zaměřením • netradiční pohybové hry a aktivity <p>gymnastika</p> <ul style="list-style-type: none"> • akrobacie, přeskoky • cvičení s náčiním a na nářadí <p>estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem</p> <ul style="list-style-type: none"> • základy rytmické gymnastiky, • cvičení s náčiním • kondiční formy cvičení pro daný věk žáků • tance <p>atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> • rychlý běh • vytrvalý běh na dráze a v terénu • skok do dálky nebo do výšky, <p>sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy)</p> <ul style="list-style-type: none"> • herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy • utkání podle pravidel žákovské kategorie <p>přežití v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla • běžecké lyžování 	<p>FY</p> <ul style="list-style-type: none"> - měření <p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s daty <p>HV</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudebně pohybové činnosti <p>PP, Z</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v krajině

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka • naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu • dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji • rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora • sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí • zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže • zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	<p>komunikace v TV</p> <ul style="list-style-type: none"> • tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech pravidla osvojovaných pohybových činností • her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností • měření, evidence, vyhodnocování • zpracování výsledků, počítání bodů v jednotlivých hrách 	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - mluvený projev Vo - vztahy mezi lidmi

6.8.2 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo multimedialní učebně.

Výuka v 6. a 7. ročníku se, pokud to organizace dovolí, dělí na skupinu dívek a chlapců.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- změny v životě člověka a jejich reflexi
- zdravý způsob života a péče o zdraví
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- hodnota a podpora zdraví
- osobnostní a sociální rozvoj
- vztahy mezi lidmi a formy soužití

Kompetence k učení

- Žák vybírá vhodné metody a způsoby učení za podpory učitele, učí se samostatně myslit a rozhodovat při sportovních hrách
- Plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- Dokáže zhodnotit své výsledky a pokračovat v dalším zdokonalování
- Zvládá složitější taktické úkony
- Dokáže spolupracovat se svými spoluhráči
- Motivace ke zlepšování

Kompetence k řešení problémů

- Řeší problémy prostředí pro sportovní hry
- Vnímá problémové situace sportu a řeší je
- Zná pravidla a umí řešit sporné situace
- Obhájí své rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- Jasně a srozumitelně vyjádří svůj názor
- Komunikuje na odpovídající úrovni
- Osvojí si kultivovaný projev
- Diskutuje a naslouchá druhým lidem

Kompetence sociální a personální

- Respektuje svůj tým, kolektiv a dokáže se zařadit
- Osvojí si pravidla slušného chování, přátelství, odpovědnost a úctu k lidem
- V případě potřeby pomůže jiným lidem
- Umí ovládat své chování
- Toleruje druhé lidi
- Jedná fair-play

Kompetence občanské

- Nese zodpovědnost za své chování

- Respektuje názor jiných
- Formuje si volní a charakterové vlastnosti
- Odmítá a brutální a hrubé chování při hrách
- Rozpozná vulgární chování, agresivitu, hrubost, lež, násilí, šikanu
- Respektuje životní prostředí

Kompetence pracovní

- Dbá na bezpečnost při hrách
- Respektuje a dodržuje vymezená pravidla
- Umí změřit srdeční frekvenci
- Zvládá své jednání ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky atd.)
- Zvládá záchrany, dopomoc
- Zvládá úpravu i přípravu hřiště

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Schopnosti poznávání, sebepoznání
 - Poznávání lidí
 - Modely řešení problémů
 - Zvládání rozhodovacích situací
- **Výchova demokratického občana**
 - Přístup k druhým
 - Zásady slušnosti, tolerance
 - Odpovídající chování, fair-play
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Evropa a svět nás zajímá
- **Multikulturní výchova**
 - Lidské vztahy
 - Respekt k odlišným lidem, kulturám, chování
- **Mediální výchova**
 - Práce v týmu
 - Vztah medií a reality
 - Péče o přírodu při sportovních hrách
- **Environmentální výchova**
 - Vliv prostředí na vlastní zdraví a zdraví ostatních lidí

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 6. – 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě • vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (rodinné prostředí, vrstevnická komunita) z hlediska prospěšnosti zdraví <ul style="list-style-type: none"> • usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví • v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování • vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním zákl. lid. potřeb a hodnotou zdraví • vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 	<p>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</p> <p>vztahy ve dvojici</p> <ul style="list-style-type: none"> • kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství • vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p> <p>výživa a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> • zásady zdravého stravování • pitný režim • poruchy příjmu potravy • vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví • kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota • tělesná a duševní hygiena, denní režim • zásady osobní, intimní a duševní hygieny • význam pohybu pro zdraví, pohybový režim • ochrana před přenosnými chorobami • základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence • ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy • preventivní a léčebná péče • odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů, základy první pomoci 	<p>Vo</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi lidmi JČ - terminologie D - lidská práva <p>PP</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdravý způsob života PČ - vaření

<ul style="list-style-type: none"> • posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvzouze z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví • v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc • respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví 	ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE dětství, puberta, dospívání <ul style="list-style-type: none"> • tělesné, duševní a společenské změny • sexuální dospívání a reprodukční zdraví • sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenosť, promiskuita • problémy těhotenství a rodičovství mladistvých Poruchy pohlavní identity	PP - fáze lidského života
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní význam zdravého způsobu života 	Péče o tělesně a duševně zdraví člověka úrazy, prevence, závažná poranění a život ohrožující stav	Výstup z přírodopisu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 8. - 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka • uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí • poskytne adekvátní první pomoc • uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí 	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE stres a jeho vztah ke zdraví <ul style="list-style-type: none"> • kompenzační, relaxační a regenerační techniky • auto-destruktivní závislosti • psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému • rizikové chování • násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání • trestná činnost, dopink ve sportu • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita • šikana a jiné projevy násilí • formy sexuálního zneužívání dětí 	CH - Návykové látky

i mimořádných událostí	<ul style="list-style-type: none"> • kriminalita mládeže • komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace • bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví • ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, postup v případě dopravní nehody • manipulativní reklama a informace • reklamní vlivy, působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí • klasifikace mimořádných událostí • varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, • evakuace • činnost po mimořádné události • prevence vzniku mimořádných událostí <p>HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci</p> <ul style="list-style-type: none"> • složky zdraví a jejich interakce • základní lidské potřeby • prevence a intervence • působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví • podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví 	
<ul style="list-style-type: none"> • vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt • uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<p>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ sebepoznání a sebepojetí</p> <ul style="list-style-type: none"> • vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem 	Vo - vztahy mezi lidmi JČ - terminologie

	<ul style="list-style-type: none">• stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení• psychohygiena, předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování• respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie• chování podporující dobré vztahy, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	D - lidská práva
--	--	---------------------

6.9 Člověk a svět práce

6.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

V předmětu pracovní činnosti se žáci učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Výuka je rozdělena do tematických okruhů: Práce s drobným materiélem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová téma, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí)

Časová dotace a místo realizace

Předmět pracovní činnosti se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, odborných učebnách, popř. venku.

Kompetence k učení

- Žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- Učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí

Kompetence komunikativní

- Žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce
- Učitel vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence k řešení problémů

- Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- Žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- Učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence sociální a personální

- Učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- Žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- Učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- Učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- Učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- Učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- Učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- Žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Zařazená průřezová téma

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Spolupráce v kolektivu
 - Ochota být „nápomocen“ druhým
 - Úcta k ostatním lidem
 - Budování sociálního chování
 - Vytváření pevného a samostatného postoje v kolektivu
- **Výchova demokratického občana**
 - Zodpovědnost za své chování
 - Uznání názorů ostatních
 - Uchovávání demokratických principů v kolektivu
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Budování vztahů k evropským tradicím
 - Chápání činností vzhledem k regionálním, evropským i globálním důsledkům
- **Multikulturní výchova**
 - Pochopení „odlišnosti“ (diferenciace) kultur
 - Vybudování vztahu ke kulturám našeho evropského regionu
 - Uznání hodnotám vytvářených odlišnými kulturami výchova k multikulturalitě
- **Environmentální výchova**
 - Pochopení vztahu člověk a jeho životní prostředí
 - Pozitivní postoj k řešení vlivu lidských aktivit na životní prostředí
 - Snaha o pochopení důležitých podmínek pro trvalé udržení života
- **Mediální výchova**
 - Pochopení možností mediálního vlivu na život člověka
 - Správná vlastní interpretace mediálních informací
 - Pozitivní aplikace mediálních informací do svého života

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1. – 3.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s různými druhy materiálů • vlastnosti materiálů • papír a karton – mačkání, skládání, vytrhávání, stříhání, lepení... • přírodniny – navlékání, ohýbání, lisování... • textil – stříhání, nalepování, přisívání, vyšívání... • modelovací hmota – hnětení, válení, tvarování, otiskování... • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • lidové zvyky – řemesla • bezpečnost při práci 	1. – 3.	PR (Lidé a čas) <ul style="list-style-type: none"> - významné svátky v roce - proměny lidského života (současnost a minulost) (Člověk a jeho zdraví) - dopravní prostředky (modelování) - dopravní značky M (geometrie) <ul style="list-style-type: none"> - modelování těles
• pracuje podle slovního návodu a předlohy	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduché pracovní postupy • organizace práce 	1. – 3.	ČJ <ul style="list-style-type: none"> - pochopení významu slov - čtení s porozuměním

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	<ul style="list-style-type: none"> • sestavování modelů dle vlastní fantazie i podle předlohy, montáž a demontáž 	1. – 3.	M (geometrie) <ul style="list-style-type: none"> - geometrické tvary, tělesa - počítání prvků, vytváření souborů, porovnávání

			množství PR (Místo, kde žijeme) - domov
--	--	--	---

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování 	<ul style="list-style-type: none"> • příroda v jednotlivých ročních obdobích, pozorování přírody, hodnocení pozorování • základní podmínky pro pěstování rostlin, osivo 	1. – 3.	PR (Rozmanitost přírody) - roční období
<ul style="list-style-type: none"> • pečeje o nenáročné rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> • pěstování pokojových rostlin • výživa rostlin, péče o rostliny 	1. – 3.	PR (Rozmanitost přírody) - rostliny

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Mezipředmětové vztahy
Žák:			
<ul style="list-style-type: none"> • připraví tabuli pro jednoduché stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá úprava stolu – Vánoce • příprava jednoduchého pokrmu 	1. – 3.	PR (Lidé a čas) - tradice, oslavy
<ul style="list-style-type: none"> • chová se vhodně při stolování 	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla stolování a společenského chování • dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce 	1. – 3.	PR (Člověk a jeho zdraví) - hygienické návyky, kultura stolování (Lidé kolem nás) - pravidla slušného chování

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Pracovní činnosti

Ročník: 4. – 5.

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu • využívá při tvořivých činnostech s různým materiélem prvky lidových tradic • volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu • udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s různými druhy materiálů • vlastnosti materiálu, • funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • vyžití tradic a lidových zvyků, tradic a řemesel • papír a karton 	JČ - práce s návodem JA - návod v cizím jazyce M - Měření délek PŘÍ - látky a jejich vlastnosti
<ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se základy aranžování a využití samorostů • seznámí se při činnosti s různým materiélem s prvky lidových tradic 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s přírodninami 	
<ul style="list-style-type: none"> • zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný • seznámí se s látáním a tkaním • udržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • práce s textilem 	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž • pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • práce se stavebnicemi- plošnými, konstrukčními, prostorovými • práce s návodem, s předlohou 	M - geometrie, tvary, tělesa, přímka, úsečka ... - porovnávání, matematické operace PŘÍ - péče o zdraví

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v základním vybavení kuchyně • připraví samostatně jednoduchý pokrm • dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování • udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<ul style="list-style-type: none"> • základní vybavení kuchyně • výběr a nákup potravin • příprava jednoduchého, studeného pokrmu • jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování 	ESV - barvy kolem nás PŘÍ - hygiena - pravidla slušného chování

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none">• provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování• ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny• volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none">• základní podmínky pro pěstování rostlin• pěstování pokojových rostlin• pěstování rostlin ze semen v místnosti• názvy, správné pojmenování některých pokojových rostlin	<p>PŘÍ</p> <ul style="list-style-type: none">- rostlinyESV- barvy a jejich kombinace

Charakteristika vyučovacího předmětu 2. stupně

Obsahové, časová a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Kromě povinného tematického okruhu Svět práce vybrány tematické okruhy Příprava pokrmů, Provoz a údržba domácnosti, Práce s technickými materiály a Práce s laboratorní technikou.

Vzdělávání směruje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména v běžné domácnosti a při jejím vedení, k osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygieny práce.
- získání pozitivního vztahu k práci.
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Časová dotace a místo realizace

Pracovní činnosti jsou vyučovány v 6., 7. a 9. ročníku 1 hodinu týdně, v 8. ročníku 1 h za 14 dní. Dle potřeby je výuka v početných třídách dělena do skupin. Vyučování probíhá v kmenových třídách, odborných učebnách, popř. venku.

Kompetence k učení

- Poznává smysl a cíl učení
- Má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- Umí posoudit vlastní pokrok
- Kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Kompetence komunikativní

- Se učí správnému technologickému postupu při práci
- Při komunikaci používá správné technické názvosloví
- Využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Kompetence k řešení problémů

- Promýší pracovní postupy praktických cvičení
- Při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- Poznatky aplikuje v praxi

Kompetence sociální a personální

- Pracují ve skupinách
- Spolupracují při řešení problémů
- Přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- Učí se věcně argumentovat

Kompetence občanské

- Respektují pravidla při práci
- Dokáží přivolat pomoc při zranění
- Chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví

- Projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům

Kompetence pracovní

- Dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- Používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- Dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- Dbá na ochranu životního prostředí
- Své znalosti využívá v běžné praxi.

Zařazená průřezová téma:

- **Osobnostní a sociální výchova**
 - Spolupráce v kolektivu
 - Ochota být „nápomocen“ druhým
 - Úcta k ostatním lidem
 - Budování sociálního chování
 - Vytváření pevného a samostatného postoje v kolektivu
- **Výchova demokratického občana**
 - Zodpovědnost za své chování
 - Uznání názorů ostatních
 - Uchovávání demokratických principů v kolektivu
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
 - Budování vztahů k evropským tradicím
 - Chápání činností vzhledem k regionálním, evropským i globálním důsledkům
- **Multikulturní výchova**
 - Pochopení „odlišnosti“ (diferenciace) kultur
 - Vybudování vztahu ke kulturám našeho evropského regionu
 - Uznání hodnotám vytvářených odlišnými kulturami výchova k multikulturalitě
- **Mediální výchova**
 - Pochopení možností mediálního vlivu na život člověka
 - Správná vlastní interpretace mediálních informací
 - Pozitivní aplikace mediálních informací do svého života
- **Environmentální výchova**
 - Pochopení vztahu člověk a jeho životní prostředí
 - Pozitivní postoj k řešení vlivu lidských aktivit na životní prostředí
 - Snaha o pochopení důležitých podmínek pro trvalé udržení života

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Pracovní činnosti

Ročník: 6. - 7. ročník

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák:		
<ul style="list-style-type: none"> Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče 	Kuchyně <ul style="list-style-type: none"> základní vybavení udržování pořádku a čistoty bezpečnost a hygiena provozu 	PP - rozdělení živin - péče o tělesné a duševní zdraví člověka M - poměr FY - jednotky a jejich převody Vz - zdravý způsob života Fg - rozpočet domácnosti Z - regiony světa D - objevování světa
<ul style="list-style-type: none"> Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti 	Úprava stolu a stolování <ul style="list-style-type: none"> jednoduché prostírání obsluha a chování u stolu slavnostní stolování v rodině zdobné prvky a květiny na stole 	
<ul style="list-style-type: none"> Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy 	Potraviny <ul style="list-style-type: none"> výběr, nákup, skladování sestavování jídelníčku Příprava pokrmů <ul style="list-style-type: none"> úprava pokrmů za studena základní tepelné úpravy základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů 	
<ul style="list-style-type: none"> Poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce 	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnost a hygiena poskytování první pomoci 	

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví • ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů • správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem 	<p>finance, provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti ▪ údržba oděvů a textilií, základy ručních prací – šití, výroba drobných bytových doplňků • úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí • odpad a jeho ekologická likvidace • spotřebiče v domácnosti elektrotechnika v domácnosti • elektrická instalace • elektrické spotřebiče (obsluha automatické pračky, žehličky, fénů, vysavače, elektrického šicího stroje) • elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití • ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu • nebezpečí úrazu elektrickým proudem 	<p>M</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slovní úlohy, práce s daty PP, Vz - prevence úrazů a zásady 1. pomoci Fy - el. proud, el. obvod Fg - Rozpočet domácnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Pracovní činnosti

Ročník: 8. – 9. ročník

SVĚT PRÁCE

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy • využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání • prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<p>trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> • povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností • požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní • rovnost příležitostí na trhu práce <p>volba profesní orientace</p> • základní principy • sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace • informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb <p>možnosti vzdělávání</p> • náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby <p>zaměstnání</p> • pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce • práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů <p>podnikání</p> • druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání 	<p>ČJ</p> <ul style="list-style-type: none"> - životopis AJ - školství ve velké Británii a v USA Vo - školská soustava - osobní vlastnosti a zájmy, sebehodnocení Z - vzdělávání ve světě D - vývoj lidské společnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Pracovní činnosti

Ročník: 8. ročník

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň • řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost • užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) • pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy • organizace práce, důležité technologické postupy • technické náčrty a výkresy, technické informace, návody • úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla 	M – síť těles, obraz tělesa Ict – práce se schématy Ch – plasty D – tradice Vo – volný čas Pp – životní prostředí Vv – rovnoběžné promítání

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce **Vzdělávací obor:** Pracovní činnosti
Ročník: 9. ročník

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy
Žák: <ul style="list-style-type: none">• vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů• zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl• vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci• dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci• poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	<ul style="list-style-type: none">• základní laboratorní postupy a metody• základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky	Fy – fyzikální veličiny Ch – Pozorování, pokus a bezpečnost práce Vz – první pomoc Ict – evidence dat

7 Hodnocení vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažených výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

Pravidla hodnocení žáků jsou součástí školního řádu a obsahují zásady a způsob hodnocení a sebehodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků, získávání podkladů pro hodnocení, kritérií hodnocení. Školní řád je pro každý školní rok aktualizován dle aktuálních právních předpisů a aktuálních potřeb školy.